

Udkast

Fremsat den xx. februar 2015 af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om socialtilsyn og forskellige andre love

(Tildeling af ydelser til voksne med funktionsnedsættelse eller sociale problemer ud fra målgruppetilgang, krav om udredning og handleplan i komplekse sager, samling af visse ydelser i en tilbudsvifte m.v.)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1023 af 23. september 2014, som senest ændret ved lov nr. xx af xx. xx 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, indsættes efter »mulighed«: »for at udvikle sig og«.
2. I § 1, stk. 3, indsættes efter »familie«: »og den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne resourcer«.
3. I § 3, stk. 2, ændres »101, 103, 104 og 107-110« til: »§ 104, stk. 2, nr. 5, jf. § 105, § 104, stk. 2, nr. 7, jf. § 106, § 104, stk. 2, nr. 8, jf. § 107, § 104, stk. 2, nr. 9, §§ 118, 122 og 122 a«.
4. I § 5, stk. 1, nr. 1, ændres »§§ 103 og 104, § 107, stk. 2, og §§ 108-110« til: »§ 104, stk. 2, nr. 7, jf. § 106, § 104, stk. 2, nr. 8, jf. § 107, § 104, stk. 2, nr. 9, §§ 118, 122 og 122 a«.
5. I § 5, stk. 1, nr. 5, ændres »§ 101« til: »§ 104, stk. 2, nr. 5, jf. § 105«.
6. I § 5, stk. 4, ændres »§§ 83-87, 97, 98 og 102« til: »§§ 85-86, § 104, stk. 2, nr. 1-4, § 104, stk. 2, nr. 6, §§ 115, 116 og 122 b«.
7. I § 5, stk. 8, ændres »§§ 103 og 104« til: »§ 104, stk. 2, nr. 7, jf. § 106, og § 104, stk. 2, nr. 8, jf. § 107«.
8. I § 9, stk. 1 og 3, ændres »§§ 107-110« til: »§ 104, stk. 2, nr. 9, §§ 118, 122 og 122 a«.

9. I § 14, stk. 1, ændres »§§ 103 og 104« til: »§ 104, stk. 2, nr. 7, jf. § 106, og § 104, stk. 2, nr. 8, jf. § 107,«.

10. I *overskriften* til kapitel 10 ændres »personlig« til: »øvrig«.

11. § 44 affattes således:

»§ 44. Bestemmelserne i §§ 85, 96-98, § 104, stk. 2, nr. 4, § 104, stk. 2, nr. 10, jf. § 108, § 104, stk. 2, nr. 11, jf. § 109, og § 122 c finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, der har behov herfor.«

12. I § 52, stk. 3, nr. 4, ændres »§ 107« til: »§ 104, stk. 2, nr. 9«.

13. Efter § 52, stk. 3, nr. 9, indsættes:

»10) Stofmisbrugsbehandling.«.

14. Efter § 52, stk. 4, indsættes:

»Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter regler om behandling af stofmisbrugere under 18 år i særlige tilfælde.«.

15. *Afsnit V og VI* affattes således:

»Afsnit V

Voksne

Kapitel 14

Formål

§ 79. Formålet med at yde støtte til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer er at styrke den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne ressourcer. Indsatserne til voksne skal således:

- 1) Forebygge, at den enkeltes problemer forværres.
- 2) Understøtte den enkeltes muligheder for at udvikle sig i retning af øget selvstændighed samt at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion.
- 3) Forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje.
- 4) Sikre en helhedsorienteret støtte med tilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger m.v. eller i botilbud efter denne lov.

Stk. 2. Målgrupperne for indsatsen efter stk. 1 er:

- 1) Personer med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller personer, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer.
- 2) Personer med få, afgrænsede og relativt enkle hjælpebehov.
- 3) Personer med varig og/eller betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Stk. 3. Den indsats, som kommunalbestyrelsen skal tilbyde, afhænger af, hvilken målgruppe ansøgeren tilhører. Til de i stk. 2, nr. 1, nævnte personer kan kommunalbestyrelsen tilbyde indsatserne nævnt i kapitel 15. Til de i stk. 2, nr. 2, nævnte personer kan kommunalbestyrelsen tilbyde indsatserne nævnt i kapitlerne 15 og 16. Til de i stk. 2, nr. 3, nævnte personer kan kommunalbestyrelsen tilbyde indsatserne nævnt i kapitlerne 15-17.

§ 80. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp efter denne lov i overensstemmelse med formålet, jf. § 79, til personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne, der ikke kan tage vare på deres egne interesser, uanset om der foreligger samtykke fra den enkelte. Hjælpen kan dog ikke ydes ved brug af fysisk tvang.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for en person med betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der er behov for at bede statsforvaltningen om at beskikke en værge efter værgemålsloven.

Kapitel 15

Tidlig, forebyggende indsats

Generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte

§ 81. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte nærmere retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde de i stk. 1, nævnte tilbud til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i tilbuddene vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Stk. 3. Tilbuddene efter stk. 2 er primært målrettet personer med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller personer, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 1 og 2 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter regler om betaling for tilbuddene nævnt i stk. 1, herunder om beregningsgrundlag og opkrævning af betaling.

Gruppebaserede tilbud

§ 82. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde gruppebaseret hjælp, omsorg eller støtte samt gruppebaseret optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Stk. 2. Tilbuddene efter stk. 1 er primært målrettet personer med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller personer, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Tilbud etableret i samarbejde med frivillige

§ 83. Kommunalbestyrelsen kan give tilbud etableret i samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger, jf. bl.a. § 18, til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Stk. 2. Tilbuddene efter stk. 1 er primært målrettet personer med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller personer, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Støtte til individuel befordring

§ 84. Kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer, og som har behov for befordring med individuelle transportmidler.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse om hjælp efter denne bestemmelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 16

Personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., hjælpemidler og forbrugsgoder

Personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v.

§ 85. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde

- 1) personlig hjælp og pleje,
- 2) hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og
- 3) madservice

Stk. 2. Tilbuddene efter stk. 1 gives til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke kan udføre disse opgaver.

Stk. 3 – 6. Afventer Folketingets behandling af L 25 Forslag til lov om ændring af social service (Rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp mv.)

Stk. 7. Tilbuddene efter stk. 1 kan ikke gives som generelle tilbud efter § 81.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen skal ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. for en person med en demensdiagnose så vidt muligt respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamenter).

[Rehabiliteringsforløb]

§ 86. *Afventer Folketingets behandling af L 25 Forslag til lov om ændring af social service (Rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp mv.)*

§ 87. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at de opgaver, der er nævnt i §§ 85 [og 86], i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt.

Afgørelse m.v.

§ 88. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om tildeling af personlig og praktisk hjælp m.v. efter §§ 85 [og 86]. Kommunalbestyrelsen skal behandle anmodninger om hjælp efter § 85 ved en konkret, individuel vurdering af behovet for hjælp til de opgaver, som modtageren ikke selv kan udføre. Ved vurderingen af behovet for hjælp skal kommunalbestyrelsen tage stilling til alle anmodninger om hjælp fra ansøgeren.

§ 89. I forbindelse med afgørelsen efter §§ 85 [og 86] skal ansøgeren skriftligt oplyses om, hvilken hjælp der er bevilget. Kommunalbestyrelsen kan ved mindre, begunstigende justeringer i hjælpen undlade at fremsende en ny skriftlig oplysning herom til borgeren.

§ 90. Hjælp efter § 85 skal leveres i overensstemmelse med den afgørelse, kommunalbestyrelsen har truffet efter §§ 88 og 89. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at den tildelte hjælp efter § 85 leveres inden for en rimelig frist, hvis leverandøren ikke kan overholde de aftaler, der i forbindelse med afgørelsen efter § 88 er indgået om levering af hjælpen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med afgørelsen om hjælp efter § 85 oplyse modtageren af hjælpen om, hvor hos myndigheden denne kan rette henvendelse, hvis den tildelte hjælp ikke leveres i overensstemmelse med afgørelsen.

Tilrettelæggelse og levering af hjælpen

§ 91. Kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af hjælp efter § 85 kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal for at opfylde forpligtelsen i medfør af stk. 1 som minimum

- 1) indgå kontrakt med to eller flere leverandører eller
- 2) tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, som giver borgere, der er visiteret til hjælp efter § 85, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en borger ikke kan modtage hjælpen efter stk. 2, nr. 2.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis efter stk. 2, nr. 2, om ordningen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen fastsætter værdien af fritvalgsbeviset, jf. stk. 2, nr. 2, for hver af de ydelseskategorier efter § 85, som kommunalbestyrelsen har besluttet at tilbyde i ordningen. Kommunalbesty-

relsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt, jf. stk. 2, nr. 2, til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi, jf. stk. 6.

Stk. 6. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter nærmere regler om leverandørernes tilbagemeldingspligt, jf. stk. 2, nr. 1 og 2, og om kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af fritvalgsbeviset, jf. stk. 2, nr. 2, og regler om beregningsgrundlaget for og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi.

§ 92. Bestemmelserne i §§ 91 og 93 omfatter ikke beboere i plejehjem m.v., jf. § 192, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger, og lejere i tilsvarende boligenheder.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles til leverandører af kommunale serviceydelser til de i stk. 1 nævnte persongrupper, jf. § 139. Hvis kommunalbestyrelsen har ansvaret for andre dele af driften af de i stk. 1 nævnte boliger, skal kommunalbestyrelsen endvidere fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles i forbindelse med varetagelsen af disse opgaver.

Stk. 3. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter regler for opgørelse og offentliggørelse m.v. af de af kommunalbestyrelsen fastsatte kvalitetskrav efter stk. 2.

§ 93. En person, som er berettiget til hjælp eller støtte efter § 85, kan vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, om leverancesikkerhed, jf. § 90, og om betaling m.v.

§ 94. Personer, der modtager hjælp efter § 85, kan vælge en helt eller delvis anden hjælp end den, der er truffet afgørelse om, jf. §§ 88 og 89. En tilkendt ydelse, der fravælges efter 1. pkt., kan ikke efterfølgende kræves leveret efter § 90.

§ 95. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en person, der har behov for hjælp efter § 85, kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 2. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

Stk. 3. I de situationer, hvor tilskudsmodtageren er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at varetage lønudbetalinger m.v.

Hjælpe midler

§ 96. Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til personer, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet

1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne,

- 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller
- 3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til anskaffelse af det bedst egnede og billigste hjælpemiddel på baggrund af en konkret og individuel vurdering. Kommunalbestyrelsen kan dog for visse mindre hjælpemidler beslutte, at hjælpen enten udgør et bestemt produkt eller et af den enkelte kommunalbestyrelse fastsat beløb, der som udgangspunkt ydes til alle modtagere af det pågældende hjælpemiddel. Kommunalbestyrelsens beslutning efter 2. pkt. afskærer ikke retten til frit valg, jf. stk. 4-5.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at et hjælpemiddel skal leveres af bestemte leverandører. I forbindelse med kommunalbestyrelsens indgåelse af leverandøraftaler inddrages repræsentanter for brugerne ved udarbejdelse af kravspecifikationerne.

Stk. 4. Ansøgeren kan vælge leverandør af hjælpemidler, jf. dog stk. 5. Hvis kommunalbestyrelsen har indgået en leverandøraftale og ansøgeren ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har indgået leverandøraftale med, indkøber ansøgeren selv hjælpemidlet og får udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel eller et i medfør af stk. 2, 2. pkt., fastsat kontant beløb.

Stk. 5. Ansøgerens ret til at vælge leverandør af hjælpemidler efter stk. 4 gælder ikke, hvis kommunalbestyrelsen kan stille et hjælpemiddel til rådighed, som er fuldstændig identisk med det hjælpemiddel, som ansøgeren ønsker at anskaffe fra en anden leverandør.

- Stk. 6.* Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte regler om
- 1) afgrænsningen af de hjælpemidler, hvortil der kan ydes støtte, og adgangen til genanskaffelse,
  - 2) i hvilket omfang modtageren selv betaler en del af udgiften til anskaffelse, reparation og drift af et hjælpemiddel,
  - 3) hvornår støtte til et hjælpemiddel kan ydes som udlån eller udleveres som naturlydelse,
  - 4) for hvilke mindre hjælpemidler kommunalbestyrelsen kan beslutte, at hjælpen skal udgøre et bestemt produkt eller et fastsat beløb,
  - 5) hvorvidt der skal gælde særlige betingelser for støtte til visse hjælpemidler, herunder muligheden for udlevering af visse hjælpemidler fra en offentlig institution, og
  - 6) hvorvidt visse hjælpemidler kan stilles til rådighed som led i et botilbud.

§ 97. Ansøgning om støtte til hjælpemidler, jf. § 96, skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunalbestyrelsen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunalbestyrelsen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Stk. 4. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.

Forbrugsgoder

§ 98. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 96, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Stk. 2. Der kan kun ydes hjælp, når udgiften er over 500 kr.

Stk. 3. Hjælpen udgør 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art.

Stk. 4. Hvis det på grund af den nedsatte funktionsevne er nødvendigt med et forbrugsgode, der er dyrere end et almindeligt standardprodukt, eller hvis den nedsatte funktionsevne nødvendiggør særlig indretning af forbrugsgodet, betaler kommunalbestyrelsen, jf. stk. 1, de nødvendige merudgifter.

Stk. 5. Hvis forbrugsgodet udelukkende fungerer som et hjælpemiddel til at afhjælpe den nedsatte funktionsevne, betaler kommunalbestyrelsen, jf. stk. 1, de fulde anskaffelsesudgifter. Hjælpen kan ydes som udlån.

Stk. 6. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om 1) afgrænsningen af de forbrugsgoder, der kan ydes hjælp til, og adgangen til genanskaffelse, og 2) i hvilket omfang modtageren selv skal betale en del af udgiften til reparation og drift af et forbrugsgode.

Fælles bestemmelser for hjælpemidler og forbrugsgoder

§ 99. Kommunalbestyrelsen kan i enkle og entydige sager om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder beslutte at træffe afgørelse alene på baggrund af den modtagne ansøgning. I disse tilfælde skal ansøgningen indeholde de for afgørelsen nødvendige oplysninger og en erklæring på tro og love om rigtigheden af disse oplysninger eller anden relevant dokumentation herfor.

§ 100. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde støtte i form af udlån af hjælpemidler eller forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode til personer med midlertidigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvis betingelserne for støtte i § 96, stk. 1, eller § 98, stk. 1, i øvrigt er opfyldt.

Stk. 2. Der kan alene ydes støtte efter stk. 1 én gang inden for samme tidsbegrænsede periode. Hvis der er tale om to eller flere indbyrdes adskilte perioder, vil der kunne ydes støtte efter stk. 1 én gang i hver periode.

§ 101. Det er en forudsætning for støtte efter §§ 96, 98 eller 100, at hjælpemidlet eller forbrugsgodet ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

Kapitel 17

Omfattende hjælp til personer med betydelig og/eller varigt nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer

Udredning

§ 102. Kommunalbestyrelsen skal, før der træffes afgørelse om ydelser og tilbud til en person efter dette kapitel, foretage en udredning. Udredningen skal bidrage til, at kommunalbestyrelsen kan sammensætte en indsats, der modsvarer den enkeltes behov og medvirker til udvikling hos den enkelte.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal inddrage personen med funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer i udredningen. Desuden kan familie og netværk inddrages, hvis det er hensigtsmæssigt. Udredningen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og den må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Stk. 3. Udredningen skal være tilstrækkelig til at danne grundlag for en sammenhængende og helhedsorienteret indsats. Udredningen kan, hvis det findes relevant, blandt andet omfatte

- 1) omfanget af den fysiske eller psykiske funktionsnedsættelse eller de sociale problemer,
- 2) egenomsorg,
- 3) kommunikation,
- 4) socialt liv,
- 5) samfundsliv og andre relevante forhold.

Handleplan

§ 103. Kommunalbestyrelsen skal til personer, der modtager hjælp efter dette kapitel, udarbejde en handleplan for indsatsen.

Stk. 2. Handleplanen skal ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, og dens omfang og form skal tilpasses den enkeltes konkrete situation.

Stk. 3. Handleplanen skal i det omfang, det findes relevant i det enkelte tilfælde, angive

- 1) formålet og målet med indsatsen,
- 2) hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet og målet,
- 3) den forventede varighed af indsatsen,
- 4) opfølgning på indsatsen, herunder hvornår opfølgning skal finde sted, og
- 5) andre særlige forhold vedrørende familie og netværk, boform, uddannelse, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v.

Stk. 4. Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne. Desuden kan familie og netværk inddrages, hvis det er hensigtsmæssigt.

Stk. 5. Når en handleplan indebærer, at en person visiteres til et behandlingstilbud for stofmisbrugere efter § 104, stk. 2, nr. 5, jf. § 105, eller et socialt døgntilbud efter § 104, stk. 2, nr. 9, §§ 118, 122 eller 122 a, skal relevante dele af handleplanen udleveres til tilbuddet.

Tilbudsvifte

§ 104. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om tildeling af en eller flere af ydelserne og tilbudene nævnt i stk. 2, til personer med betydelig og/eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, såfremt det vurderes, at de behov, som udredningen, jf. § 102, har afdækket, tilsiger det. Kommunalbestyrelsen kan herved afgøre, at en eller flere af disse ydelser eller tilbud helt eller delvist skal substituere hinanden. Betingelsen om betydelig og/eller varig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer gælder dog ikke ved tildeling af ydelserne nævnt i stk. 2, nr. 1 og 3.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse efter stk. 1 for følgende ydelser og tilbud:

- 1) Midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at opgaven i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt.
- 2) Hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at opgaven i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt.
- 3) Genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse. Formålet er så vidt muligt at bringe personen op på det funktionsniveau, som den pågældende havde inden sygdommen.
- 4) Vedligeholdelsestræning med henblik på gennem en individuel træningsindsats at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder.
- 5) Stofmisbrugsbehandling, jf. § 105.
- 6) Tilbud af behandlingsmæssig karakter, når dette er nødvendigt med henblik på at bevare eller forbedre en persons fysiske, psykiske eller sociale funktioner, og når dette ikke kan opnås gennem de behandlingstilbud, der kan tilbydes efter anden lovgivning.
- 7) Beskyttet beskæftigelse til personer under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, som ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning, samt særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb, jf. § 106.
- 8) Aktivitets- og samværstilbud til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene, jf. § 107.
- 9) Midlertidigt ophold i botilbud med henblik på at yde omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner, pleje eller særlig behandlingsmæssig støtte. Sådanne midlertidige botilbud er ikke omfattet af lejelovgivningen.
- 10) Støtte til køb af bil, jf. § 108.
- 11) Boligindretning og boligskit, jf. § 109
- 12) Anden hjælp og støtte, som har til formål at afhjælpe følgerne af en persons funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer.

§ 105. Tilbud om stofmisbrugsbehandling skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen.

Stk. 2. En person, der er visiteret til behandling, kan vælge at blive behandlet i et andet offentligt behandlingstilbud eller privat behandlingstilbud af tilsvarende karakter som det, der er visiteret til efter § 104, stk. 2, nr. 5.

Stk. 3. Fristen efter stk. 1 kan fraviges, hvis personen vælger at blive behandlet i et andet offentligt eller privat behandlingstilbud end det, kommunalbestyrelsen har visiteret til efter § 104, stk. 2, nr. 5.

Stk. 4. Retten til at vælge efter stk. 2 kan begrænses, hvis hensynet til stofmisbrugeren taler for det.

§ 106. Kommunalbestyrelsen skal aflønne efter indsats under beskyttet beskæftigelse efter § 104, stk. 2, nr. 7.

Stk. 2. En produktion, der udføres ved beskyttet beskæftigelse, må ikke påføre andre virksomheder ubillig konkurrence. KL udarbejder vejledning om kalkulationsregler for produktionen i aktivitets- og samværstilbud.

Stk. 3. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter regler om løn m.v. efter stk. 1 og regler om støtte til befodringsudgifter i tilknytning til tilbud efter § 104, stk. 2, nr. 7.

§ 107. En produktion, der udføres i aktivitets- og samværstilbud, må ikke påføre andre virksomheder ubillig konkurrence. KL udarbejder vejledning om kalkulationsregler for produktionen i aktivitets- og samværstilbud.

Stk. 2. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter regler om støtte til befordringsudgifter i tilknytning til tilbud efter § 104, stk. 2, nr. 8.

§ 108. Støtte til køb af bil ydes til personer,

- 1) hvis mulighed for at opnå eller fastholde et arbejde i væsentlig grad vanskeliggøres uden brug af bil,
- 2) hvis mulighed for at gennemføre en uddannelse i væsentlig grad vanskeliggøres uden brug af bil eller
- 3) hvis evne til at færdes i væsentlig grad forringes, i tilfælde hvor personen har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil.

Stk. 2. Støtten efter stk. 1 ydes som et rentefrit lån inden for en ramme på 177.000 kr.

Stk. 3. Foreligger der ganske særlige forhold i forbindelse med den nedsatte funktionsevne, kan der ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem støtte efter stk. 1 og anskaffelsesprisen.

Stk. 4. Det er en forudsætning for støtte, at bilen ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter regler om

- 1) betingelserne for at opnå støtte efter stk. 1 og 3 og om vilkårene for støtte, herunder regler om personkredsen, som er berettiget til at opnå støtte,
- 2) fremgangsmåden i forbindelse med afprøvning og valg af bil, herunder om private aktørers deltagelse heri,
- 3) tilbagebetaling af lån og indkomstgrundlaget for tilbagebetalingen og om henstand med tilbagebetaling og eftergivelse af lån til bil som følge af manglende betalingsevne og som følge af frakendelse i forbindelse med ændringer i den fysiske eller psykiske funktionsevne eller forhold, der knytter sig dertil,
- 4) adgangen til at modtage støtte til udskiftning af en bil, hvortil der er ydet støtte, jf. stk. 1-3, herunder regler om fremgangsmåden i forbindelse med genbevilling af støtte til køb af bil og om anvendelse af provenu ved afhændelse af en bil, der tidligere er ydet støtte til, herunder i forbindelse med genbevilling af støtte til køb af en bil,
- 5) støtte til nødvendig indretning m.v., herunder i hvilket omfang ansøgeren selv skal betale en del af udgiften til indretningen,
- 6) i hvilket omfang der kan ydes tilskud til betaling af køreundervisning m.v.,
- 7) støtte til personer, der ved indrejse her i landet medbringer en bil, og
- 8) i hvilket omfang et barn eller en ung under 18 år, som er omfattet af personkredsen, jf. stk. 1, og som anbringes uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, kan bevare støtte til køb af bil eller få bevilget støtte til køb af bil.

§ 109. Boligindretning ydes, når den er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for ansøgeren.

Stk. 2. En person, der er tilkendt hjælp til boligindretning, kan, hvis den pågældende ønsker at benytte en anden håndværker end den, som kommunalbestyrelsen har valgt, vælge selv at lade boligindretningen udføre og få udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have fået udført boligindretningen for hos den håndværker, som kommunalbestyrelsen har valgt. På samme måde kan ansøgeren vælge andre materialer end dem, som kommunalbestyrelsen har anvist.

Stk. 3. I de ganske særlige tilfælde, hvor boligindretning ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, kan kommunalbestyrelsen yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig. Det er en betingelse, at der ikke kan anvises anden bolig, som dækker den pågældendes behov.

Stk. 4. Personer, der modtager social pension, kan ikke få hjælp til boligskit efter stk. 3, medmindre det drejer sig om personer, der har borgerstyret personlig assistance efter § 111.

Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter nærmere regler om:

- 1) I hvilket omfang hjælp efter stk. 1, 2 og 3 skal tilbagebetales, herunder i hvilket omfang det tilbagebetalingspligtige beløb kan sikres ved pant i ejendommen, og
- 2) adgangen efter stk. 2 til at vælge håndværker og materialer i forbindelse med tilkendelse af hjælp til boligindretning, herunder om krav til håndværker samt om muligheden for at indgå aftale om tilbagelevering efter endt brug og aftale om reetablering og betingelserne herfor.

Kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance

§ 110. En person med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, jf. § 85, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen efter stk. 1 fortsat skal gives som naturalhjælp eller udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer den pågældende.

Stk. 3. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1 og 2, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

Stk. 4. I de situationer, hvor tilskudsmodtageren er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at varetage lønudbetalinger m.v.

§ 111. Kommunalbestyrelsen skal yde borgerstyret personlig assistance til personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt med ganske særlig støtte til pleje, overvågning og ledsagelse. Hjælpen ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde borgerstyret personlig assistance til personer, der ikke er omfattet af personkredsen efter stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at dette er den bedste mulighed for at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende hjælp for den pågældende.

Stk. 3. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1 og 2, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne

vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

Stk. 4. I de situationer, hvor borgeren eller en nærtstående er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at varetage lønudbetaling m.v.

§ 112. Tilskud efter §§ 95, 110, 111 og 122 c udbetales månedsvis forud.

Stk. 2. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om

- 1) kommunalbestyrelsens udmåling af tilskud efter §§ 95, 110, 111 og 122 c, herunder om dækning af udgifter til hjælpernes løn, udgifter ved varetagelse af arbejdsgiveropgaver og administrative opgaver m.v. samt andre udgifter for borgeren, der er forbundet med den modtagne hjælp, og
- 2) udbetaling og regulering af tilskud, regnskabsaflæggelse og tilbagebetaling af tilskud.

§ 113. Flytter en person fra en kommune, der udbetaler tilskud efter §§ 95, 110, 111 eller 122 c, skal den hidtidige opholdskommune, uanset reglerne i § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fortsætte udbetalingen af tilskud, indtil den nye opholdskommune har truffet afgørelse i sagen.

Stk. 2. Har en kommune udbetalt tilskud efter stk. 1, har kommunen krav på refusion herfor fra den nye opholdskommune. Refusionskravet omfatter tilskud, som den hidtidige opholdskommune har betalt efter borgerens flytning fra den tidligere opholdskommune og frem til datoen for den nye opholdskommunes afgørelse.

§ 114. Hvis en borger, der modtager tilskud efter §§ 95, 110, 111 eller 122 c, dør, bortfalder tilskuddet ved udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er sket, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen dækker eventuelle udgifter til hjælpere i minimum en måned efter udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er sket.

Stk. 3. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte nærmere regler om udbetaling.

Ledsagelse

§ 115. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, dog således at aldersgrænsen ikke kan blive mindre end 67 år. Ledsagelsen tilbydes til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Personer, der er visiteret til ledsagelse før folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, bevarer retten til ledsagelse efter overgang til folkepension.

Stk. 3. En person, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1 eller stk. 2, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunalbestyrelsen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Stk. 4. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse efter stk. 1 eller stk. 2.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde personer, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1 eller stk. 2, at få ydelsen udbetalt som et kontant tilskud til en ledsager, som de pågældende selv antager. Det er frivilligt for den berettigede at benytte tilbuddet.

Stk. 6. Modtageren kan opspare timer inden for en periode på 6 måneder. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer herfor.

Stk. 7. Modtagerens udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen kan dækkes med et beløb på op til 837 kr. årligt. Beløbet ydes af kommunalbestyrelsen efter anmodning fra modtageren.

Stk. 8. Der kan ikke ydes ledsagelse efter denne bestemmelse til personer, der har borgerstyret personlig assistance efter § 111.

Stk. 9. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte regler om betingelser for ledsageordningen.

Kontaktperson til personer, som er døvblinde

§ 116. Kommunalbestyrelsen skal i fornødent omfang tilbyde hjælp i form af en særlig kontaktperson til personer, som er døvblinde.

Merudgifter ved den daglige livsførelse

§ 117. Kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i denne lov.

Stk. 2. Udmålingen af tilskuddet sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for den enkelte, f.eks. merudgifter til individuel befordring, håndsrekninger og fritidsaktiviteter.

Stk. 3. Tilskud til nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 6.204 kr. pr. år svarende til 517 kr. pr. måned. Tilskuddet fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og rundes op til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Stk. 4. Personer, der modtager pension efter § 14 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., er ikke berettiget til ydelser efter denne bestemmelse, medmindre de tillige er bevilget kontant tilskud efter § 110 eller borgerstyret personlig assistance efter § 111.

Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til, og betingelserne herfor, herunder nærmere regler om personkredsen for merudgiftsydelsen.

Længerevarende botilbud

§ 118. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Stk. 2. Personer, som modtager tilbud efter stk. 1, og som ønsker at flytte til en anden kommune, har ret til et tilsvarende tilbud i en anden kommune. Det er en forudsætning, at den pågældende opfylder betingelserne for at blive optaget i både fraflytningskommunen og tilflytningskommunen.

Stk. 3. Retten til frit valg efter stk. 2 omfatter ret til, at ens ægtefælle, samlever eller registrerede partner fortsat kan indgå i husstanden. Hvis en person ønsker, at en ægtefælle, samlever eller registreret

partner fortsat skal indgå i husstanden, skal det tilbud, der gives efter stk. 1, være egnet til to personer. Hvis den pågældende person med handicap eller sindslidelse, jf. stk. 2, dør, har den efterlevende person ret til at blive boende.

Stk. 4. Boformer efter stk. 1 er ikke omfattet af lejelovgivningen.

Stk. 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter nærmere regler om lejerrettigheder for beboere i længerevarende botilbud efter stk. 1.

Stk. 6. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter nærmere regler om betingelserne for at få tilbud om boform efter stk. 2.

Stk. 7. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter nærmere regler om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer med bopæl på Færøerne og personer med bopæl i Grønland i boformer, der er omfattet af stk. 1.

Stk. 8. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter regler om særlige sikkerhedsforanstaltninger i boformer, der er omfattet af stk. 1, og om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer i de boformer, der er omfattet af stk. 1, når disse personer

1) efter retskendelse skal underkastes mentalundersøgelse,

2) i henhold til dom eller kendelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse, eller

3) som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse.

Afsnit VI

Almene tilbud, kvindekrisecentre, forsorgshjem og herberger m.v. og hjælp og støtte til pårørende

Kapitel 18

Almene tilbud, kvindekrisecentre og forsorgshjem og herberger m.v.

Forebyggende hjemmebesøg

§ 119. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forebyggende hjemmebesøg til alle personer, der er fyldt 75 år, og som bor i kommunen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen tilrettelægger besøgene efter behov. Kommunalbestyrelsen skal dog tilbyde mindst ét årligt forebyggende hjemmebesøg.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan vælge at undtage de personer, som modtager både personlig pleje og praktisk hjælp efter § 85, fra ordningen om forebyggende hjemmebesøg.

Stk. 4. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan i samarbejde med økonomi- og indenrigsministeren fastsætte regler om de kommunale forpligtelser efter stk. 1-3, herunder om samordning med andre generelle kommunale forebyggende og aktiverende foranstaltninger.

Husvilde

§ 120. Kommunalbestyrelsen skal anvise midlertidigt husly mod betaling, hvis en enlig eller en familie er husvild. Betalingen må ikke overstige lejeværdien af den beboelse, der anvises, eller den sædvanlige boligudgift på stedet for en enlig eller for en familie af denne størrelse.

Støtte- og kontaktperson til personer med sindslidelser, misbrug og særlige sociale problemer

§ 121. Kommunalbestyrelsen sørger for tilbud om en støtte- og kontaktperson til personer med sindslidelser, til personer med et stof- eller alkoholmisbrug og til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig.

Kvindekrisecentre

§ 122. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Kvinderne kan være ledsaget af børn, og de modtager under opholdet omsorg og støtte.

Stk. 2. Optagelse i boformen kan ske anonymt ved egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder.

Stk. 3. Lederen træffer afgørelse om optagelse.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde støtte og vejledning fra en familierådgiver til kvinder med børn på boformer efter denne bestemmelse. Rådgivningen gives i forhold til bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen m.v. og skal understøtte de enkelte dele i kommunalbestyrelsens øvrige tilbud. Rådgivningen iværksættes, når forberedelsen til udflytning fra boformen påbegyndes, og indtil kvinden og børnene er etableret i egen bolig.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde psykologbehandling til alle børn, som ledsager moderen under dennes ophold i boformer efter denne bestemmelse. Behandling skal have et omfang på mindst fire timer og op til ti timer afhængigt af barnets behov. Behandlingen skal udføres af en autoriseret psykolog. Pligten til at tilbyde psykologbehandling gælder uanset opholdets varighed. Tilbuddet skal iværksættes under selve opholdet eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Stk. 6. Boformer efter denne bestemmelse er ikke omfattet af lejelovgivningen.

Forsorgshjem og herberger m.v.

§ 122 a. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp.

Stk. 2. Optagelse i boformer efter stk. 1 kan ske ved egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder.

Stk. 3. Lederen træffer afgørelse om optagelse.

Stk. 4. Boformer efter denne bestemmelse er ikke omfattet af lejelovgivningen.

Handleplaner for personer med ophold i kvindekrisecentre, forsorgshjem og herberger m.v.

§ 122 b. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde at udarbejde en handleplan til personer med midlertidigt ophold i en boform efter §§ 122 eller 122 a.

Stk. 2. Handleplanen skal ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, og dens omfang og form skal tilpasses den enkeltes konkrete situation.

Stk. 3. Handleplanen skal angive

- 1) formålet med indsatsen,
- 2) hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet,
- 3) den forventede varighed af indsatsen og
- 4) andre særlige forhold vedrørende familie og netværk, boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v.

Stk. 4. Relevante dele af handleplanen udleveres til den boform, som den person, handleplanen vedrører, har taget midlertidigt ophold i.

Kapitel 19

Hjælp og støtte til pårørende m.m.

Afløsning og aflastning

§ 122 c. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at opgaverne i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt.

Stk. 2. I forbindelse med afgørelsen efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen skriftligt oplyse om, hvilken hjælp der er bevilget. Kommunalbestyrelsen kan ved mindre, begunstigende justeringer i hjælpen undlade at fremsende en ny skriftlig oplysning herom til borgeren.

Stk. 3. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en person, der har behov for hjælp efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 4. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 3, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

Stk. 5. I de situationer, hvor tilskudsmodtageren er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at varetage lønudbetalinger m.v.

Pasning af nærtstående med funktionsnedsættelse eller alvorlig sygdom

§ 122 d. En person med tilknytning til arbejdsmarkedet, der ønsker at passe nærtstående med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig, herunder uhelbredelig, lidelse i hjemmet, skal ansættes af kommunalbestyrelsen, når

- 1) alternativet til pasning i hjemmet er døgnophold uden for hjemmet eller plejehovet svarer til et fuldtidsarbejde,

2) der er enighed mellem parterne om etablering af pasningsforholdet og

3) kommunalbestyrelsen vurderer, at der ikke er afgørende hensyn, der taler imod, at det er den pågældende person, der passer den nærtstående.

Stk. 2. Personen skal ansættes af den kommune, hvor den nærtstående bor. Lønnen udgør 21.249 kr. om måneden. Der betales pensionsbidrag med i alt 12 pct., hvoraf de 4 pct. tilbageholdes i lønnen, mens arbejdsgiveren betaler 8 pct. af lønnen.

Stk. 3. Personen kan ansættes i indtil 6 måneder med henblik på at passe den nærtstående. Pasningsperioden kan forlænges med indtil 3 måneder, hvis særlige forhold taler herfor. Pasningen kan opdeles i perioder af hele måneder. Efter aftale med den arbejdsgiver, som har givet orlov til pasning af en nærtstående, kan pasningen opdeles i kortere perioder. Pasningen kan deles af flere personer, hvis de alle opfylder betingelserne for ansættelse efter stk. 1.

Stk. 4. Hvis to eller flere personer deles om pasningsordningen, kan den samlede aflønning ikke overstige den aflønning, der nævnes i stk. 2. Lønnen udbetales forholdsmæssigt i forhold til delingen af pasningsordningen.

Stk. 5. Der kan ydes én pasningsordning til én funktionsnedsættelse eller én lidelse. Samme nærtstående kan dog blive omfattet af pasningsordningen igen, hvis der tilstøder den pågældende en anden type funktionsnedsættelse eller en anden lidelse som anført i stk. 1, og hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Stk. 6. Der indgås en ansættelsesaftale mellem personen og kommunalbestyrelsen, hvor de nærmere vilkår i forbindelse med ansættelsesforholdet beskrives, herunder angivelse af, hvem den nærtstående er, periodens længde, arbejdsopgaverne, opsigelsesvarsler m.v. Hvis ansættelsen på grund af undskyldelige omstændigheder afbrydes i ansættelsesperioden, udbetaler kommunalbestyrelsen løn til den ansatte i 1 måned efter udgangen af den måned, hvor ophøret finder sted. Såfremt personen får et andet forsørgelsesgrundlag inden for denne periode, bortfalder kommunalbestyrelsens forpligtelse.

Pasning af døende

§ 122 e. Personer, som passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, er efter ansøgning berettiget til plejevederlag som nævnt i § 122 f. Det er en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

Stk. 2. En arbejdsgiver, der yder løn til en ansat under dennes fravær fra arbejdet i forbindelse med pasning af en nærtstående efter stk. 1, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, er berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag efter § 122 f, stk. 1.

§ 122 f. Plejevederlag efter § 122 e udgør 1,5 gange det dagpengebeløb, som modtageren i tilfælde af egen sygdom ville have ret til efter lov om sygedagpenge, jf. dog stk. 2. Selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke er tilmeldt den frivillige forsikring, eller som i henhold til den frivillige forsikring har ret til dagpenge fra tredje fraværsdag, kan få udbetalt plejevederlag fra første fraværsdag. Plejevederlaget kan ikke overstige den hidtidige indtægt, jf. § 47 i lov om sygedagpenge.

Stk. 2. Personer, som ikke er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, får udbetalt 14.684 kr. månedligt i plejevederlag. Personer, som er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, kan vælge i stedet at få udbetalt et plejevederlag som anført i 1. pkt. Plejevederlaget kan i dette tilfælde, jf. 1. og 2. pkt., ikke udbetales

sammen med en anden offentlig forsørgelsesydelse. Hvis flere personer deles om plejeopgaven, nedsættes beløbet svarende til den pågældendes forholdsmæssige andel af plejeopgaven.

Stk. 3. Hvis flere personer deles om plejeopgaven, kan det samlede plejevederlag ikke overstige 1,5 gange det maksimale sygedagpengebeløb efter § 50, stk. 1, i lov om sygedagpenge.

Stk. 4. I ganske særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde plejevederlag med et højere beløb end anført i stk. 1-3.

§ 122 g. Retten til plejevederlag ophører ved plejeforholdets afslutning. Ved den plejkrævendendes død bevares retten til plejevederlag i indtil 14 dage efter dødsfaldet. Den plejkrævendendes indlæggelse af kortere varighed på sygehus eller lignende medfører ikke i sig selv bortfald af plejevederlag.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan undtagelsesvis træffe afgørelse om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig.

Sygeplejeartikler og lign.

§ 122 h. Kommunalbestyrelsen kan, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, yde hjælp til sygeplejeartikler og lign., når

- 1) nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold, jf. § 122 e, passer en døende,
- 2) kommunen varetager plejen helt eller delvis eller kommunalbestyrelsen yder tilskud efter §§ 95 eller 110 til hjælp, som familien selv antager, eller
- 3) et hospice varetager plejen.

Stk. 2. Hjælpen ydes uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold.«

16. § 124 a, 1. pkt., affattes således:

»Bestemmelserne i §§ 124-137 gælder for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp m.v. efter §§ 85 og 86, midlertidigt ophold efter § 104, stk. 2, nr. 1, socialpædagogisk bistand efter § 104, stk. 2, nr. 2, træning efter § 104, stk. 2, nr. 3 eller 4, stofmisbrugsbehandling efter § 104, stk. 2, nr. 5, jf. § 105, tilbud af behandlingsmæssig karakter efter § 104, stk. 2, nr. 6, beskyttet beskæftigelse efter § 104, stk. 2, nr. 7, jf. § 106, aktivitets- og samværstilbud efter § 104, stk. 2, nr. 8, jf. § 107, eller afløsning/aflastning efter § 122 c, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter §§ 125-129.«

17. I § 126 a ændres »§ 82, stk. 1« til: »§ 80, stk. 1«.

18. I § 130, nr. 2, ændres »kapitel 16« til: »§§ 85 og 86, § 104, stk. 2, nr. 1-4, og § 122 c«.

19. I § 131, stk. 2, nr. 3, ændres »kapitel 16« til: »§§ 85 og 86, § 104, stk. 2, nr. 1-4, og § 122 c«.

20. I § 136, stk. 2, ændres »§ 141« til: »§§ 103 eller 122 b«.

21. I § 137 d, stk. 1, ændres »§ 83« til: »§ 85«.

22. I § 137 e, stk. 1 og stk. 3, ændres »§ 108« til: »§ 118«.

23. I § 137 f, stk. 2, ændres to steder »§ 108« til: »§ 118«.

24. I § 137 f, stk. 4, ændres »§ 108« til: »§ 118«.

25. I § 137 h ændres »§ 108« til: »§ 118«.

26. I § 137 i, stk. 1, ændres »§ 108« til: »§ 118«.

27. I § 137 j, stk. 1, ændres »§ 108« til: »§ 118«.

28. I § 137 m, stk. 1 og stk. 3, ændres »§ 108« til: »§ 118«.

29. I § 140, stk. 7, ændres »§ 101« til: »§ 52, stk. 3, nr. 10, eller § 52, stk. 5«.
30. § 141 ophæves.
31. I § 151, stk. 1, ændres »§§ 83, 83 a og 86« til: »§§ 85-86 og § 104, stk. 2, nr. 3 og 4,«.
32. I § 151 c, stk. 1 og stk. 3, ændres »§ 83« til: »§ 85«.
33. I § 161, stk. 1, ændres »kapitel 16« til: »§§ 85, 86, 95, § 104, stk. 2, nr. 1-4, §§ 110, 111, 115, 116, 121 og 122 c«.
34. § 161, stk. 2, affattes således:
 »Stk. 2. Der kan opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter § 85, stk. 1, og til hjælp efter § 104, stk. 2, nr. 1, og § 122 c, hvis borgeren ikke samtidig modtager hjælp efter §§ 41, 42, 111 eller 117.«
35. I § 161, stk. 3, ændres »§ 83, stk. 1, nr. 3« til: »§ 85, stk. 1, nr. 3«.
36. I § 163, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., ændres »§§ 107-110« til: »§ 104, stk. 2, nr. 9, §§ 118, 122 og 122 a«.
37. I § 163, stk. 2, 2. pkt., ændres »§ 108« til: »§ 118«.
38. I § 163 a ændres »§§ 107 eller 110« til: »§ 104, stk. 2, nr. 9, eller § 122 a«.
39. I § 165 a, stk. 1 og stk. 2, ændres »§ 95, stk. 2, og §§ 96 og 100« til: »§ 110, stk. 1, og §§ 111 og 117«.
40. § 177, nr. 4, affattes således:
 »4) Tilskud efter § 117 til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.«
41. I § 177, nr. 5, ændres »§§ 109 og 110« til: »§§ 122 og 122 a«.
42. I § 178, stk. 1, ændres »§ 109 og § 110, stk. 1« til: »§ 122 og § 122 a, stk. 1«.
43. I § 178, stk. 2, ændres »§§ 103 og 104« til: »§ 104, stk. 2, nr. 7, jf. § 106, og § 104, stk. 2, nr. 8, jf. § 107,«.
44. I § 181, stk. 2, ændres »§§ 96, 98 og 100« til: »§§ 111, 116 og 117«.
45. I § 182, stk. 4, ændres »§ 97, stk. 7« til: »§ 115, stk. 7«.
46. § 182, stk. 4, 3. pkt., affattes således:
 »Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2006 for så vidt angår det beløb, der er nævnt i § 45, stk. 5, og den 1. januar 2016 for så vidt angår det beløb, der er nævnt i § 115, stk. 7.«
47. § 182, stk. 5 og 6, affattes således:
 »Stk. 5. Det beløb, der er nævnt i § 108, stk. 2, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 1.000. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2016.
 Stk. 6. Det beløb, der er nævnt i § 117, stk. 3, 1. pkt., reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2016.«
48. I § 182, stk. 7, ændres »§ 118, stk. 2« til: »§ 122 d, stk. 2«.
49. I § 182, stk. 7, ændres »2006« til: »2016«.
50. I § 182, stk. 8, ændres »§ 120, stk. 2« til: »§ 122 f, stk. 2«.
51. I § 182, stk. 8, ændres »2006« til: »2016«.
52. I § 183, stk. 1, ændres »114« til: »108«.

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1019 af 23. september 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 7, nr. 1, ændres »§§ 107-110« til: »§ 104, stk. 2, nr. 9, §§ 118, 122, 122 a«.
2. I § 9, stk. 8, ændres »§ 110« til: »§ 122 a«.
3. I § 9 b, stk. 1, ændres to steder »§ 83« til: »§ 85«.
4. I § 9 b, stk. 1, ændres »§ 119« til: »§ 122 e«.
5. I § 9 b, stk. 2, ændres »§§ 120 og 122« til: »§§ 122 f og 122 h«.
6. I § 9 c, stk. 2, nr. 1, ændres »§§ 107-110« til: »§ 104, stk. 2, nr. 9, §§ 118, 122, 122 a«.
7. I § 9 c, stk. 4, nr. 1, ændres »§ 108, stk. 2« til: »§ 118, stk. 2«.
8. I § 9 c, stk. 6, ændres »§ 83« til: »§ 85«.
9. I § 9 c, stk. 6, ændres »§§ 120 og 122« til: »§§ 122 f og 122 h«.
10. I § 9 c, stk. 9, ændres »§ 110« til: »§ 122 a«.
11. I § 12 c ændres »§ 79 a og kapitel 16« til: »§§ 85, 86, § 104, stk. 2, nr. 1-4, §§ 110, 111, 115, 116, 119, 121, og 122 c«.
12. I § 16 a, stk. 1, ændres »§ 108« til: »§ 118«.
13. I § 57, nr. 2, ændres »kapitel 20« til: »§ 104, stk. 2, nr. 9, §§ 118, 122 og 122 a«.
14. I § 72, stk. 4, ændres »kapitel 20« til: »§ 104, stk. 2, nr. 9, §§ 118, 122 og 122 a«.
15. I § 72, stk. 8, ændres »§ 114, stk. 1 og 2« til: »§ 104, stk. 2, nr. 10, jf. § 108, stk. 1 og 2«.

§ 3

I lov om socialtilsyn, jf. lov nr. 608 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 4, stk. 1, nr. 2, affattes således:
»2) Døgntilbud efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, § 104, stk. 2, nr. 9, §§ 118, 122 og 122 a i lov om social service samt stofmisbrugsbehandlingstilbud efter § 52, stk. 3, nr. 10, § 52, stk. 5, § 104, stk. 2, nr. 5, jf. § 105, i lov om social service.«
2. I § 4, stk. 1, nr. 3, ændres »§§ 83-87, 97, 98 og 102« til: »§§ 85, 86, § 104, stk. 2, nr. 1-4, § 104, stk. 2, nr. 6, §§ 115, 116 og 122 c«.
3. I § 4, stk. 1, nr. 3, litra c, ændres »§ 85« til: »§ 104, stk. 2, nr. 2,«.

§ 4

I lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling, jf. lovbekendtgørelse nr. 170 af 22. februar 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, ændres »§ 107, stk. 2, nr. 2« til: »§ 104, stk. 2, nr. 9«.
2. I § 2, stk. 1, ændres »§ 107, stk. 2, nr. 2« til: »§ 104, stk. 2, nr. 9«.

§ x

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2016.

Stk. 2. Personer, der modtager hjælp i henhold til en afgørelse truffet før lovens ikrafttræden, bevarer denne hjælp, indtil kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse efter reglerne affattet ved denne lovs § 1, nr. 13. Kommunalbestyrelsens afgørelse skal være truffet senest den 1. januar 2018.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund
2. Lovforslagets indhold
  - 2.1. Tydeliggørelse af servicelovens formål, herunder formålet med hjælpen til voksne
    - 2.1.1. Gældende ret
    - 2.1.2. Overvejelser
    - 2.1.3. Den foreslåede ordning
  - 2.2. Målgruppetilgang
    - 2.2.1. Gældende ret
    - 2.2.2. Overvejelser
    - 2.2.3. Den foreslåede ordning
  - 2.3. Tidlig, forebyggende indsats
    - 2.3.1. Gældende ret
    - 2.3.2. Overvejelser
    - 2.3.3. Den foreslåede ordning
  - 2.4. Forenklet sagsbehandling i sager om hjælpemidler og forbrugsgoder
    - 2.4.1. Gældende ret
    - 2.4.2. Overvejelser
    - 2.4.3. Den foreslåede ordning
  - 2.5. Krav om udredning og handleplan i komplekse sager
    - 2.5.1. Gældende ret
    - 2.5.2. Overvejelser
    - 2.5.3. Den foreslåede ordning
  - 2.6. Samling af visse ydelser i en tilbudsvifte
    - 2.6.1. Gældende ret
    - 2.6.2. Overvejelser
    - 2.6.3. Den foreslåede ordning
  - 2.7. Ydelser, der ikke berøres af den foreslåede ændring
    - 2.7.1. Gældende ret
    - 2.7.2. Overvejelser
    - 2.7.3. Den foreslåede ordning
  - 2.8. Overgangsordning
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Lovforslaget fremsættes på baggrund af drøftelser mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Socialistisk Folkeparti om en forenkling af bestemmelserne i lov om social service (serviceloven) rettet mod voksne med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse og/eller sociale problemer, hvor der er opnået enighed om intentionerne bag en sådan forenkling.

Partierne er enige om, at alle borgere med nedsat funktionsevne og/eller sociale problemer skal modtage en effektiv og målrettet indsats, der modsvarer deres behov. Alle borgere skal modtage den rette hjælp, også de svageste, og hjælpen skal medvirke til progression og positiv udvikling hos den enkelte borger. Partierne er således enige om, at hjælpen efter serviceloven skal gives med øget opmærksomhed på positiv udvikling, habilitering og rehabilitering samt større vægt på borgerens eget ansvar og egne muligheder.

Baggrunden for lovforslaget er kommuneøkonomiaftalerne for 2014 og 2015, hvor regeringen og KL blev enige om, at servicelovens voksenbestemmelser skal forenkles. Det fremgår blandt andet af aftalerne, at der arbejdes med en overordnet målgruppetilgang og en mere helhedsorienteret lovgivning, som skal understøtte, at borgerne i højere grad får en effektiv og målrettet social indsats, der modsvarer borgerens behov, og som medvirker til progression og positiv udvikling hos den enkelte. Samtidig skal forenklingen understøtte kommunernes muligheder for at prioritere, så der skabes de bedst mulige resultater inden for de givne rammer.

Til grund for tilkendegivelserne i kommuneøkonomiaftalerne ligger et større analysearbejde på servicelovens voksenområde, som Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har gennemført. Der blev blandt andet afholdt en række workshops/temadage, hvor kommuner, brugerorganisationer og handicappolitiske interesseorganisationer var inviteret til at komme med forslag til forbedringer og forenklinger af regelsættet.

Lovforslaget har til formål at medvirke til at sikre, at indsatsen efter serviceloven baseres på princippet om hjælp til selvhjælp og positiv udvikling for den enkelte borger. Endvidere skal den sociale indsats gøre en forskel og give den enkelte mulighed og ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer.

Den fleksibilitet, som ligger i lovforslaget i forhold til kommunernes mulighed for at sammensætte en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, sammenholdt med den øgede borgerinddragelse og fokus på at styrke borgerens ressourcer og selvhjulpethed, skal medvirke til en effektiv indsats. I den forbindelse skal der tages hensyn til borgerens ressourcer og borgerens medinddragelse med respekt for, at alle ikke er ens, og at hjælpen skal vurderes individuelt med borgeren i centrum.

Desuden er det formålet at medvirke til at sikre, at de midler, der bruges på området, bruges effektivt til at give borgerne livskvalitet, øget selvstændighed og selvhjulpethed. Endvidere skal lovforslaget understøtte kommunernes muligheder for at prioritere og give den rette hjælp på det rette tidspunkt, så der skabes de bedst mulige resultater inden for de givne rammer. Lovforslaget ændrer ikke ved, at den enkelte kommune inden for gældende lovgivning kan styre og prioritere opgaveløsningen og udgiftsudviklingen på området

ved bl.a. at fastsætte et politisk vedtaget serviceniveau og sikre sammenhæng mellem kommunens serviceniveau og det vedtagne budget.

Lovforslaget skal således give kommunerne bedre muligheder for at prioritere og styre området ved at kunne sammensætte en mere sammenhængende, helheds- og resultatorienteret indsats med habiliterende/rehabiliterende sigte for den enkelte borger.

Rehabilitering er en målrettet og tidsbestemt samarbejdsproces mellem en borger, pårørende og fagpersoner. Rehabilitering består af en række indsatser ikke blot på det sociale område, men også på beskæftigelses-, sundheds- og undervisningsområdet, som har til formål at sætte den enkelte i stand til at opnå og vedligeholde den bedst mulige fysiske, sansemæssige, intellektuelle, psykologiske og sociale funktionsevne. Rehabilitering baseres på borgerens hele livssituation og beslutninger og giver borgere med nedsat funktionsevne de redskaber, der er nødvendige for at opnå uafhængighed og selvbestemmelse.

Det (re)habiliterende sigte understreger vigtigheden af, at indsatser skal have til formål at styrke borgerens ressourcer og selvhjulpethed og, at borgeren har et medansvar for, at indsatsernes formål opnås. Samtidig skal borgerne sikres en social indsats, der modsvarer deres konkrete behov og hjælper borgeren til en positiv udvikling i retning af størst mulig selvstændighed og uafhængighed.

Endelig har lovforslaget til formål at imødekomme ønsket om en forenklet lovgivning og mulighed for forenklet sagsbehandling på konkrete områder.

Med lovforslaget foreslås det at tydeliggøre formålet med hjælpen efter serviceloven, herunder formålet med hjælpen til borgere over 18 år med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser og/eller sociale problemer.

Det foreslås endvidere, at servicelovens bestemmelser rettet mod voksne med funktionsnedsættelse og/eller sociale problemer bygges op omkring en målgruppetilgang, således at det fremgår af de enkelte bestemmelser, hvilke målgrupper bestemmelserne retter sig mod. Når en borger henvender sig for at få hjælp foretager kommunalbestyrelsen en forhåndsbedømmelse af borgerens samlede behov, herunder de deraf affødte behov for kompensation. Denne forhåndsbedømmelse er uændret i forhold til gældende ret, og forhåndsbedømmelsen indebærer dermed ikke øgede sagsbehandlingskrav i forhold til de nugældende regler.

Der foreslås følgende tre målgruppeafgrænsninger med tilhørende ydelser og tilbud:

- Borgere med lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer, hvor risikoen for forværring af funktionsnedsættelsen/de sociale problemer eller risikoen for at udvikle sådanne vil kunne forebygges med en tidlig, forebyggende indsats. Indsatserne vil give kommunalbestyrelsen mulighed for at kunne vælge at sætte ind med tidlig, forebyggende hjælp i form af generelle tilbud med forebyggende og aktiverende sigte, gruppebaserede tilbud, støtte til befordring samt forbedret samarbejde med civilsamfundet og den frivillige sektor.

- Borgere med få, afgrænsede og relativt enkle hjælpebehov, hvor der ikke er behov for at iværksætte en udredning af borgerens behov. Det vil sige borgere, hvor funktionsnedsættelsen er åbenbar, og hjælpebehovet relativt entydigt. Ud over de ydelser, der kan gives som led i en tidlig, forebyggende indsats, omfatter hjælpen til denne gruppe borgere hjælpemidler og forbrugsgoder, herunder reparation og genbevilling af hjælpemidler og tidsbegrænset tildeling af hjælpemidler og forbrugsgoder samt personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. For hjælpemidler og forbrugsgoder foreslås det, at de nugældende regler videreføres uændret i forhold til tildeling af støtte, men at der gives mulighed for forenklet sagsbehandling og standardisering af den udmålte støtte. For personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. foreslås det, at de nugældende regler videreføres uændret.
- Borgere med særlige sociale problemer eller en varig og/eller betydelig funktionsnedsættelse, som har komplekse og betydelige problemstillinger og dermed brug for en særlig social indsats. Ud over de ydelser, som kan gives som led i en tidlig, forebyggende indsats, samt personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., hjælpemidler og forbrugsgoder, omfatter hjælpen til denne gruppe borgere ydelser, der har karakter af omfattende hjælp. Herunder foreslås dels en række ydelser samlet i en tilbudsvifte, hvor der kan ske hel eller delvis substitution mellem ydelserne, f.eks. socialpædagogisk bistand og midlertidige botilbud, dels nogle ydelser uden for tilbudsviften, hvor der ikke kan ske substitution mellem ydelserne, f.eks. borgerstyret personlig assistance og ledsagelse. En afgørelse om ydelser i form af omfattende hjælp fra såvel tilbudsviften som ydelser udenfor forudsætter en udredning af borgeren samt en handleplan, som skal indeholde mål for indsatsen samt løbende opfølgning med henblik på at vurdere, om indsatsen for borgeren fortsat er den rette. Hverken udredning eller handleplan skal være mere omfattende end formålet tilsiger.

Helt uden for ydelserne tildelt i forhold til de tre målgrupper ligger en række ydelser og tilbud efter serviceloven, som ikke kan indgå i den ovenfor foreslåede opdeling. Det drejer sig om ydelser og tilbud, hvor der ikke forudsættes forudgående visitation fra kommunalbestyrelsen og ydelser, der er rettet mod pårørende eller mod alle borgere generelt. Disse ydelser foreslås videreført uændret.

Serviceovens afsnit V og VI indeholder regler om ydelser og tilbud til voksne med funktionsnedsættelser eller sociale problemer. Ministeriet finder det hensigtsmæssigt med en samlet nyaffattelse af de to afsnit for at præcisere, at der arbejdes med en overordnet målgruppetilgang og en mere helhedsorienteret lovgivning og for at sikre sammenhængen mellem bestemmelserne. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 15 (forslag til servicelovens afsnit V og VI (§§ 79-122 g)), og bemærkningerne hertil.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Tydeliggørelse af servicelovens formål, herunder formålet med hjælpen til voksne

2.1.1 Gældende ret

Det generelle formål med serviceloven, herunder formålet med hjælpen efter loven, er reguleret i lovens § 1, mens det specifikke formål med indsatsen til borgere over 18 år med funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer er reguleret i § 81.

Formålet med serviceloven generelt er, jf. lovens § 1, stk. 1, at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer, at tilbyde en række almene serviceydelser, som også kan have et forebyggende sigte, og at tilgodese behov, der følger af funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer. Formålet med hjælpen efter serviceloven er ifølge § 1, stk. 2, at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten. Efter lovens § 1, stk. 3, bygger hjælpen på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

I forlængelse af servicelovens generelle formålsbestemmelse i § 1 fastslår § 81, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde borgere over 18 år med funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer en særlig indsats. Formålet med denne indsats er at forebygge, at problemerne for den enkelte forværres, og at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder. Formålet er desuden at forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje. Endelig er formålet at yde en helhedsorienteret indsats med servicetilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud.

2.1.2 Overvejelser

De nugældende formålsbestemmelser i serviceloven understøtter ikke i tilstrækkelig grad, at borgerne får en effektiv og målrettet social indsats, som modsvarer deres behov, og som bidrager til progression og positiv udvikling hos den enkelte. Desuden understreger formålsbestemmelserne ikke i fornødent omfang, at indsatsen efter serviceloven er baseret på princippet om hjælp til selvhjælp, ligesom indsatsen skal give den enkelte mulighed og ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer. Der er derfor behov for at tydeliggøre disse forhold i servicelovens formålsbestemmelser.

2.1.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det i den generelle formålsbestemmelse i servicelovens § 1 og i formålsbestemmelsen vedrørende indsatser for voksne med funktionsnedsættelse eller sociale problemer i § 81 (som foreslås nyaffattet) indføres, at Formålet med hjælpen efter serviceloven bl.a. er at fremme den enkelte borgers mulighed for at udvikle sig. Desuden foreslås det indført, at hjælpen efter loven bl.a. bygger på den enkelte borgers ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer.

2.2 Målgruppetilgang

2.2.1 Gældende ret

I hver enkelt af servicelovens bestemmelser om ydelser rettet mod voksne med funktionsnedsættelse eller sociale problemer er der en beskrivelse af den målgruppe, som kan modtage ydelserne. Der findes dermed ikke i loven nogen generel målgruppebeskrivelse for ydelserne til voksne med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, ligesom det ikke er reguleret, hvilke ydelser der kan gives til hvilke målgrupper. Det vil dermed bero på en konkret vurdering i den enkelte sag, om en borger falder inden for eller uden for målgruppen for en bestemt ydelse.

Generelt kræves det for at modtage ydelser efter servicelovens voksenbestemmelser, at borgeren har betydelig og/eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Borgere, der har let nedsat funktionsevne eller lettere sociale problemer vil derfor ikke være berettiget til hjælp efter serviceloven.

2.2.2 Overvejelser

Den nugældende lovgivning afspejler ikke det forhold, at tyngden af borgerens problemer skal modsvares af ydelsernes indhold, sagsbehandlingens intensitet og afgørelsens indhold. Jo mere kompleks, desto større krav til sagsbehandling m.v. Det vurderes, at en målgruppetilgang for tildeling af ydelserne på servicelovens voksenområde kan tydeliggøre, at der er forskel på borgernes støttebehov, og medvirke til, at borgeren modtager en effektiv og målrettet indsats, der modsvarer den enkeltes behov. En målgruppetilgang kan endvidere medvirke til at afskaffe unødigt administration og forenkle tildelingen af indsatser.

Endelig vil et forebyggende perspektiv kunne fremmes, hvis der gives mulighed for at yde en indsats på et tidspunkt, hvor problemerne endnu kan løses fuldstændig, eller hvor det kan forhindres, at de vokser sig større og dermed også mere udgiftstunge.

Borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer kan inddeles i tre målgrupper. Den første målgruppe kan omfatte borgere med lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer og borgere, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer. Den anden målgruppe kan omfatte borgere med få, afgrænsede hjælpebehov. Den tredje målgruppe kan omfatte borgere med betydelige og/eller varige funktionsnedsættelser eller særlige sociale problemer.

Borgere med lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer vurderes at kunne få dækket deres støttebehov ved ydelser i form af en tidlig, forebyggende indsats, altså en ny type indsats, som der ikke er hjemmel til at yde efter gældende ret. Se i det hele afsnit 2.3 nedenfor.

De to andre målgrupper vil skulle have dækket deres konkrete støttebehov med indsatser, som også tilbydes i dag samtidig med, at disse grupper også kan tilbydes en tidlig, forebyggende indsats.

Kommunalbestyrelsen har mulighed for at fastsætte et lokalt serviceniveau inden for lovgivningens rammer.

2.2.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i serviceloven med en beskrivelse af de målgrupper, der kan modtage indsatser efter lovens voksenbestemmelser. Disse målgrupper foreslås at være:

- Borgere med lette fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer og borgere, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer. Denne målgruppe er ny i forhold til de målgrupper, der efter gældende ret kan modtage ydelser efter serviceloven.

-
- Borgere med få afgrænsede og relativt enkle hjælpebehov, hvor der ikke er behov for at iværksætte en udredning af borgerens behov. Her tænkes på borgere, hvis funktionsnedsættelse eller sociale problem er åbenbart, men hvor det deraf affødte støttebehov er relativt enkelt og entydigt.
  - Borgere med betydelig og/eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Denne målgruppe omfatter borgere med mere omfattende funktionsnedsættelser eller særlige sociale problemer, hvor der er behov for omfattende hjælp, og hvor det er mere komplekst at afdække støttebehovet.

Når en borger henvender sig for at få hjælp, skal kommunalbestyrelsen foretage en forhåndsbedømmelse af borgerens samlede behov, herunder de deraf affødte behov for kompensation. Denne forhåndsbedømmelse er uændret i forhold til gældende ret, og forhåndsbedømmelsen indebærer dermed ingen øgede sagsbehandlingskrav i forhold til de nugældende regler. Hvis det herefter vurderes, at borgeren er omfattet af en af de to første målgrupper nævnt ovenfor, skal der ikke som forudsætning for tildeling af en ydelse til borgeren foretages en omfattende udredning. I kommuner, der anvender voksenundredningsmetoden, vil dette f.eks. betyde, at metoden ikke vil skulle anvendes eller skulle anvendes fuldt ud. Sagsoplysningen skal dog være tilstrækkelig til, at der kan træffes en afgørelse. Det er alene i forhold til borgere omfattet af den sidstnævnte målgruppe, at der foreslås indført en pligt til udredning.

Det foreslås endvidere, at der indføres en bestemmelse i serviceloven, der regulerer, hvilke ydelser borgerne i hver af de nævnte målgrupper kan modtage. Borgere med let funktionsnedsættelse eller lettere sociale problemer og borgere, der er i risiko for at udvikle let funktionsnedsættelse eller lettere sociale problemer foreslås alene at kunne modtage ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats, jf. nærmere nedenfor afsnit 2.3. Borgere med få afgrænsede og relativt enkle hjælpebehov foreslås at kunne modtage ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats og personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., hjælpemidler og forbrugsgoder. Borgere med betydelig og/eller varig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer foreslås at kunne modtage ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats, personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., hjælpemidler, forbrugsgoder samt ydelser i form af mere omfattende hjælp, f.eks. socialpædagogisk bistand, borgerstyret personlig assistance og længerevarende botilbud.

Borgeren kan dermed efter forslaget modtage hjælp efter forskellige målgruppetilgange samtidig. Hvis borgeren har varig og/eller betydelig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer og dermed har fået en udredning og en handleplan, jf. nedenfor afsnit 2.5, kan der således visiteres hjælp efter alle bestemmelser i serviceloven rettet mod voksne.

En borger, der på et givet tidspunkt er omfattet af en målgruppetilgang, f.eks. en borger med særlige sociale problemer, vil over tid kunne udvikle sig i en positiv retning, således at borgeren ikke længere er omfattet af målgruppen med komplekse problemer, men derimod fremover kun har ret til ydelser rettet mod borgere med lettere problemer eller få, afgrænsede og relativt enkle hjælpebehov.

Der vil ligeledes kunne ske udvikling i modsat retning, hvis borgerens situation forværres. Det vil kunne være tilfældet, hvis der er tale om en fremadskridende sygdom. En sådan udvikling vil betyde, at borgeren vil kunne komme i betragtning til hjælp efter andre eller flere ydelser i serviceloven.

2.3 Tidlig, forebyggende indsats

2.3.1 Gældende ret

Serviceoven indeholder ganske få ydelser, der kan karakteriseres som tidlig, forebyggende indsats. Det drejer sig om serviceovens § 79 om generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, dele af § 85 om socialpædagogisk bistand og dele af § 104 om aktivitets- og samværstilbud. Endvidere er der i serviceovens § 18 en pligt for kommunalbestyrelsen til at samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger. Herudover indeholder serviceovens § 117 en regel om støtte til individuel befordring.

Ifølge serviceovens § 79, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene. Afgørelser efter § 79, stk. 1, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. I kraft af tradition og historikken for serviceovens § 79 er bestemmelsen primært rettet mod ældre borgere.

Ifølge serviceovens § 85 skal kommunalbestyrelsen tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Bestemmelsen giver således mulighed for at yde socialpædagogisk bistand i hverdagen. Bestemmelsen er meget bred og rummer såvel mulighed for iværksættelse af individuelle tilbud som gruppebaserede tilbud. Et gruppebaseret tilbud kan f.eks. omhandle oplæring i sociale færdigheder eller netværksdannelse. Det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om tilbud efter serviceovens § 85, og kommunalbestyrelsens afgørelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne herom i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Efter serviceovens § 104 skal kommunalbestyrelsen tilbyde aktivitets- og samværstilbud til borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene. Tilbuddene efter denne bestemmelse kan være såvel visiterede som uvisiterede. Ved et visiteret tilbud forstås, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbuddet til en borger. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne herom i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Ved et uvisiteret tilbud forstås, at borgeren uden forudgående afgørelse herom fra kommunalbestyrelsen kan gøre brug af tilbuddet.

Efter serviceovens § 117, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen yde tilskud til borgere, som på grund af varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for befordring med individuelle transportmidler. Kommunalbestyrelsens afgørelse om hjælp efter § 117 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 117, stk. 2. Den enkelte kommunalbestyrelse kan således selv vælge, om den ønsker at yde støtte til individuel befordring.

Kommunalbestyrelsens samarbejde med civilsamfundet og den frivillige sektor er alene reguleret i serviceovens § 18. § 18, stk. 1, fastslår, at kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger. Rammerne for samarbejdet fastlægges af den enkelte kommunalbestyrelse, jf. § 18,

---

stk. 3. Ifølge bestemmelsens stk. 2 skal kommunalbestyrelsen årligt afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde.

2.3.2 Overvejelser

Flere kommuner har i forbindelse med analysearbejdet, der ligger til grund for lovforslaget, udtrykt ønske om at få mulighed for at kunne sætte ind med tidlige, forebyggende indsatser på et tidspunkt, hvor der ikke er tale om, at borgeren er berettiget til ydelser efter serviceloven, men hvor kommunalbestyrelsen i stedet via sådanne indsatser sætter fokus på hjælp til selvhjælp, på at aktivere borgernes egne ressourcer, hvorved borgerne bliver i stand til at mestre egen situation og på at skabe sociale netværk. Kommunerne anfører, at en tidlig, forebyggende hjælp kan medvirke til at hindre, at problemerne vokser sig store og udgiftstunge.

Dette ønske vurderes at kunne imødekommes ved i serviceloven at give kommunalbestyrelsen mulighed for at sætte ind med en tidlig, forebyggende indsats, som kan forebygge sociale problemer og sikre inklusion, på et tidspunkt, hvor borgerens problemer/udfordringer er lettere, eller hvor borgeren er i risiko for at udvikle let funktionsnedsættelse eller lettere sociale problemer. Det vurderes, at det er generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, gruppebaserede tilbud om socialpædagogisk bistand og de uvisiterede aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens § 104, der er relevante i denne sammenhæng, idet disse tilbud vil kunne gives på et tidspunkt, hvor borgeren endnu ikke er berettiget til ydelser efter serviceloven. Sådanne tilbud kan netop medvirke til at borgerens problemer ikke forværres og vokser sig udgiftstunge. Desuden vurderes det, at det kan være relevant for kommunalbestyrelsen at have mulighed for at yde individuel befordringsstøtte som en tidlig, forebyggende indsats.

Endelig vurderes det, at et udbygget samarbejde med civilsamfundet og den frivillige sektor vil kunne bidrage positivt i den tidlige, forebyggende indsats. Et tilbud i den frivillige sektor indebærer en myndighedsfri relation mellem borgeren og den frivillige, hvor den frivilliges personlige erfaringer kan bidrage med noget andet end den hjælp og støtte, som det professionelle system med sagsbehandlere og socialarbejdere leverer. Denne type tilbud kan f.eks. medvirke til at sikre mestring af hverdagen både for borgere med funktionsnedsættelse og borgere med sociale problemer.

2.3.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der etableres en hjemmel for kommunalbestyrelsen til at kunne vælge at afhjælpe en borgers behov for støtte ved at henvise til ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats. Disse ydelser foreslås at omfatte generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, gruppebaserede tilbud om hjælp og støtte, støtte til individuel befordring samt samarbejde med civilsamfundet og den frivillige sektor. Det bemærkes, at støtte til individuel befordring forudsætter en individuel behovsvurdering.

Den primære målgruppe for ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats foreslås at være borgere med lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer, hvor risikoen for forværring af funktionsnedsættelsen/de sociale problemer eller risikoen for at udvikle sådanne vil kunne forebygges med en tidlig, forebyg-

gende indsats. Alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, som falder inden for den personkreds, der vil kunne modtage ydelser efter serviceloven, vil dog af kommunalbestyrelsen kunne henvises til at gøre brug af den tidlige, forebyggende indsats, jf. nærmere ovenfor i afsnit 2.2.3 om forslaget om målgruppetilgang.

Den tidlige, forebyggende indsats skal have fokus på hjælp til selvhjælp, på at aktivere borgernes egne ressourcer og på at skabe sociale netværk, som både kan blive en del af borgerens hverdag og være en stor støtte fremover. Dermed gøres det også klart for borgerne, at kommunalbestyrelsen har mulighed for at afhjælpe mindre behov på denne måde frem for, at en social indsats altid er ensbetydende med en individuel indsats. Kommunalbestyrelsen vil således, hvis en borger henvender sig om hjælp, kunne vælge at afhjælpe en borgers problemer ved at henvise til sådanne generelle tilbud, hvis det under hensyn til den enkelte borgers samlede situation vurderes, at borgerens behov for hjælp og støtte kan løses ved ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats. Det bemærkes herved, at der ikke foreslås nogen begrænsninger i forhold til den tidlige, forebyggende indsats omfang, hverken i forhold til længden på den periode, som kommunalbestyrelsen kan tilbyde at give indsatsen i, eller i forhold til timetallet, som kommunalbestyrelsen kan fastsætte.

I forbindelse med muligheden for at henvise til et tilbud i den frivillige sektor bemærkes, at kommunalbestyrelsens forpligtelse i servicelovens § 18 om samarbejde med frivillige m.v. til at samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger videreføres uændret. Ligeledes videreføres forpligtelsen til årligt at afsætte midler til støtte til frivilligt socialt arbejde uændret.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsens afgørelse om en ydelse i form af tidlig, forebyggende indsats ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Forslaget om ikke at give klageadgang er begrundet med, at der er tale om tilbud, som kommunalbestyrelsen kan vælge at oprette, således at borgerne inden for rammerne af de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer kan gøre brug af dem, uden at kommunalbestyrelsen forudgående har foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens behov.

2.4 Forenklet sagsbehandling i sager om hjælpemidler og forbrugsgoder

2.4.1 Gældende ret

Støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder er reguleret i servicelovens §§ 112 og 113 og i bekendtgørelse nr. 1432 af 23. december 2012 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven. Hjælpemidler omfatter produkter, som er fremstillet specielt med henblik på at afhjælpe følgerne af nedsat funktionsevne, mens forbrugsgoder omfatter produkter, der er fremstillet og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed.

Det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder ud fra en konkret og individuel vurdering i det enkelte tilfælde. Alle borgere uanset alder kan modtage støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder, og betingelserne for støtte er enslydende, jf. § 112, stk. 1, og § 113, stk. 1.

Det er en betingelse for støtte, at borgeren skal have varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ved varig funktionsnedsættelse forstås, at der ikke inden for overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring. Kravet om varig funktionsnedsættelse betyder, at der ikke kan ydes støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder for at dække et midlertidigt behov.

Det er endvidere en betingelse for støtte, at hjælpemidlet eller forbrugsgodet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af funktionsnedsættelsen, i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller er nødvendigt for, at borgeren kan udøve et erhverv.

Sagsbehandlingen i sager om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder følger de gældende regler herom, herunder i forhold til kommunalbestyrelsens pligt til sagsoplysning, borgerinddragelse m.v. Der gælder dermed ingen adgang til forenklet sagsbehandling på dette område. Sagsbehandlingen skal ikke være mere omfattende, end den konkrete sag tilsiger. Der er i forhold til indgivelse af selve ansøgningen om støtte til hjælpemidler pligt til obligatorisk digital selvbetjening, jf. servicelovens § 112 a.

Når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om at yde støtte til et hjælpemiddel, udmåles støtten til det bedst egnede og billigste hjælpemiddel, der dækker borgerens behov, jf. § 3, stk. 1, i bekendtgørelse om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven. Hjælpen kan ydes som udlån af et hjælpemiddel, som et kontant beløb, eller der kan ske udlevering som naturalhjælp. Hvilket hjælpemiddel, der konkret kan anses som bedst egnet og billigst, beror på en konkret og individuel vurdering i det enkelte tilfælde. Kommunalbestyrelsen kan, jf. servicelovens § 112, stk. 2, bestemme, at et hjælpemiddel skal leveres af en bestemt leverandør.

Servicelovens § 112, stk. 3-4, indeholder regler om frit valg på hjælpemiddelområdet. Såfremt borgeren ønsker et dyrere hjælpemiddel end det, som kommunalbestyrelsen vurderer som bedst egnet og billigst, eller såfremt borgeren ønsker hjælpemidlet leveret fra en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har bestemt, kan borgeren selv indkøbe hjælpemidlet og herefter få udgifterne refunderet. Borgere ns ret til frit at vælge leverandør af hjælpemidlet gælder ikke, hvis kommunalbestyrelsen kan stille et hjælpemiddel til rådighed, som er fuldstændig identisk med det, som borgeren ønsker at anskaffe fra en anden leverandør.

Ifølge § 4, stk. 1, i bekendtgørelse om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven yder kommunalbestyrelsen hjælp til reparation og udskiftning af bevilgede hjælpemidler efter behov. Der skal i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret og individuel vurdering af, hvorvidt der skal ydes hjælp. § 4, stk. 1, indeholder dog hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan vælge at anvende en forenklet sagsbehandlingsprocedure ved afgørelser om udskiftning af bevilgede hjælpemidler. Hvis borgeren fortsat har behov for hjælpemidlet, og hvis funktionsnedsættelsen i al væsentlighed er uændret siden kommunalbestyrelsens seneste afgørelse, og borgeren afgiver en tro og love-erklæring herom, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om udskiftning uden at indhente yderligere oplysninger.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder, herunder udmåling af støtten, og afgørelse om hjælp til udskiftning og reparation kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne herom i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

2.4.2 Overvejelser

Såvel brugerorganisationer og handicappolitiske interesseorganisationer som kommuner har i forbindelse med analysearbejdet, som ligger til grund for lovforslaget, givet udtryk for, at de oplever unødigt administration både i forhold til sagsbehandlingen i forbindelse med en afgørelse om støtte til et hjælpemiddel eller forbrugsgode og ved afgørelser om udskiftning og reparation af hjælpemidler. Endvidere har flere kommuner fremført, at kravet om varig funktionsnedsættelse kan forhindre, at borgeren i en periode får en indsats, der kan sikre borgeren en fortsat tilknytning til f.eks. arbejdsmarked, netværk eller sociale aktiviteter.

Det vurderes, at en mulighed for kommunerne for forenklet sagsbehandling i sager om hjælpemidler og forbrugsgoder kan medvirke til, at kommunerne kan afskaffe unødigt administration både i forhold til udrådning af borgeren og tildeling af hjælpemidlet og forbrugsgodet samt ved reparation og udskiftning af hjælpemidler. Endvidere vurderes det, at hvis kravet om varighed kan fraviges, vil det give kommunerne mulighed for øget fleksibilitet til at afhjælpe et kortvarigt behov hos borgeren for et hjælpemiddel eller et forbrugsgode. Dette vil typisk være relevant i forbindelse med rehabilitering eller efter et sygdomsforløb, hvor der ikke ydes relevant hjælp efter anden lovgivning. Herved kan borgeren opretholde forbindelsen til f.eks. arbejdsmarkedet eller uddannelsesstedet.

2.4.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at betingelserne for at yde støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder som udgangspunkt videreføres uændret, herunder betingelserne om varig funktionsnedsættelse og væsentlighed. Kommunalbestyrelsen får dog mulighed for at yde støtte i form af udlån af et hjælpemiddel eller forbrugsgode i en tidsbegrænset periode til borgere med midlertidig funktionsnedsættelse, hvis betingelserne for støtte i øvrigt er opfyldt. Bevilling af et hjælpemiddel eller forbrugsgode foreslås kun at kunne ske én gang inden for den samme tidsbegrænsede periode. Med forslaget sker der således en fravigelse af kravet om varig funktionsnedsættelse som forudsætning for støtte til et hjælpemiddel eller forbrugsgode.

Det foreslås endvidere, at der skabes hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan vælge at anvende forenklet sagsbehandling ved vurderingen af ansøgninger om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder i enkle og entydige sager. Det vil sige i de tilfælde, hvor borgerens funktionsnedsættelse er åbenbar og hjælpebehovet relativt entydigt.

Med henblik på også at forenkle sagsbehandlingen i forhold til udmåling af støtte foreslås det herudover, at kommunalbestyrelsen kan vælge, at udmåling af støtte til visse mindre hjælpemidler skal finde sted efter en standardisering, således at den enkelte kommunalbestyrelse kan vælge, at alle, der skal have hjælpemidlet, som udgangspunkt får det samme produkt eller et tilsvarende kontant beløb, som fastsættes af kommunalbestyrelsen i henhold til det kommunale serviceniveau på området, og som borgeren efterfølgende kan anvende til frit valg.

Det foreslås endvidere, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om, hvilke mindre hjælpemidler forslaget om standardisering skal omfatte, herunder at kommunalbestyrelsen alene kan vælge blandt disse ved brug af standardisering.

Hvis kommunalbestyrelsen vælger at gøre brug af den foreslåede mulighed for at fastsætte et bestemt produkt eller et standardbeløb i henhold til det kommunale serviceniveau på området, betyder det, at der ikke længere vil skulle foretages en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag af, hvilket hjælpemiddel der er bedst egnet og billigst i forhold til borgerens behov.

Der vil tillige blive foretaget ændringer i reglerne om hjælp til udskiftning og reparation af hjælpemidler i bekendtgørelse om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven. Den nugældende valgfrie mulighed for kommunalbestyrelsen til at gøre brug af tro- og loveerklæringer i sager om udskiftning af hjælpemidler vil blive gjort obligatorisk, således at en ansøgning bilagt en tro- og loveerklæring udløser en bevilling. Ved reparation af hjælpemidler foreslås, at kommunen – i sammenhæng med en tro- og loveerklæring – kan vælge at opsætte faste kriterier for reparation af visse hjælpemidler.

Kommunalbestyrelsens afgørelser om støtte til udskiftning og reparation af hjælpemidler vil, ligesom efter de nugældende regler, kunne påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

2.5 Krav om udredning og handleplan i komplekse sager

2.5.1 Gældende ret

Ud over den generelle regel om sagsoplysning i § 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, hvorefter myndigheden har ansvaret for, at sager, der behandles efter loven, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse, gælder der efter serviceloven som udgangspunkt ingen særlige krav eller fremgangsmåde i forhold til behandlingen af sager om støtte til voksne med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, herunder ved vurderingen af støttebehovet. Der gælder således intet krav om udredning eller særlig undersøgelse forud for kommunalbestyrelsens afgørelse, ligesom der heller ikke stilles krav om anvendelse af en bestemt sagsbehandlingsmetode til oplysning af den enkelte sag.

Det er således overladt til kommunalbestyrelsen i hvert enkelt tilfælde at vurdere, hvilke oplysninger der skal tilvejebringes, og på hvilken måde, forud for en afgørelse om støtte til en borger over 18 år med funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Dette gælder uanset omfanget af borgerens funktionsnedsættelse eller sociale problemer og uanset hvilken hjælp eller støtte efter serviceloven, som borgeren søger om.

I sager om hjælp efter servicelovens § 100 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse skal kommunalbestyrelsen dog anvende funktionsevnetestmetoden eller voksenundredningsmetoden ved vurderingen af borgerens nedsatte funktionsevne, medmindre kommunalbestyrelsen vurderer, at borgerens funktionsnedsættelse er ubetydelig, eller kompensationsbehovet er åbenbart. Der henvises til § 2, stk. 1 og 3, i bekendtgørelse nr. 39 af 20. januar 2012 om metode for god sagsbehandling ved vurdering af nedsat funk-

tionsevne som grundlag for tildeling af handicapkompenserende ydelser efter servicelovens bestemmelser. Det er således alene i forhold til sager om hjælp til merudgifter, at der stilles krav om en egentlig udredning.

Reglerne om udarbejdelse af handleplaner for voksne findes i servicelovens § 141. Af § 141, stk. 1, fremgår det, at kommunalbestyrelsen, når der ydes hjælp til en borger under folkepensionsalderen efter lovens afsnit V (om hjælp og støtte til voksne - §§ 79-111), skal skønne, om det er hensigtsmæssigt at tilbyde at udarbejde en handleplan for indsatsen. Ved vurderingen skal der tages hensyn til borgerens ønske om en handleplan samt karakteren og omfanget af indsatsen. Udgangspunktet er dermed, at kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at tilbyde at udarbejde en handleplan.

Der gælder dog i nogle tilfælde en egentlig pligt til at tilbyde at udarbejde en handleplan. Ifølge servicelovens § 141, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen således tilbyde at udarbejde en handleplan, når hjælpen ydes til borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller til borgere med alvorlige sociale problemer, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder. Handleplanen skal efter § 141, stk. 3, angive formålet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet, den forventede varighed af indsatsen og andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v.

Efter servicelovens § 141, stk. 4, bør handleplanen udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med borgeren.

Af servicelovens § 141, stk. 5, følger, at kommunalbestyrelsen skal udlevere relevante dele af handleplanen til et tilbud, når handleplanen indebærer, at borgeren visiteres til et socialt døgntilbud efter §§ 107-110 eller til et behandlingstilbud for stofmisbrugere efter § 101.

2.5.2 Overvejelser

Efter de gældende regler stilles der ikke krav om udredning og handleplan i alle sager. Desuden er der ikke altid tilstrækkelig opmærksomhed på, hvad formålet med den samlede hjælp til borgerne er, hvornår målene skal være nået eller skal genvurderes, og der er heller ikke altid opmærksomhed på effekt og resultater af hjælpen. Dette kan have betydning for retssikkerheden for den enkelte borger.

Det er også vigtigt at styrke tilliden mellem borger og kommune gennem øget borgerinddragelse og øget fokus på at styrke borgerens ressourcer og selvhjulpethed, så borgeren får en effektiv indsats. I den forbindelse skal der tages hensyn til, at alle ikke er ens, og at hjælpen skal vurderes individuelt med borgeren i centrum. Der bør også være fokus på de ressourcer, som ligger i familie og netværk, i forhold til at støtte op om borgeren.

Det vurderes, at ovennævnte forhold vil kunne imødegås med indførelse af en pligt for kommunalbestyrelsen til at foretage en udredning af borgeren, hvorigennem der efterfølgende kan sammensættes en indsats, der modsvarer den enkelte borgers behov og dermed giver borgeren den rette hjælp og støtte. Udrednin-

---

gen vil kunne bidrage til at kunne tilrettelægge et ydelsesforløb, der medvirker til udvikling og (re)habilitering.

En sådan pligt til udredning vurderes alene relevant i komplekse sager, hvor borgeren har et behov for en særlig social indsats. Det vil sige i sager, hvor borgeren har betydelig og/eller varig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer. I andre tilfælde, hvor den enkelte sag er mindre kompleks, vurderes de almindelige regler om sagsoplysning at være tilstrækkelige.

Det vurderes endvidere, at hvis udarbejdelse af handleplaner gøres obligatorisk i alle sager, hvor en borger modtager omfattende hjælp, vil der blive øget opmærksomhed på, om hjælpen opfylder sit formål. Hvis udarbejdelsen af en handleplan herudover kombineres med en pligt til løbende opfølgning, vil der også blive øget opmærksomhed på effekterne af indsatsen for den enkelte borger.

I forhold til tilbud om midlertidigt ophold på et kvindekrisecenter eller forsorgshjem, herberger mv. bemærkes, at lederen af boformen kan træffe afgørelse om optagelse ved borgerens egen henvendelse, hvorfor borgere, der henvender sig direkte til disse boformer, ofte ikke har haft kontakt med kommunen forinden. For kvinder på krisecentre gælder endvidere, at de kan lade sig optage anonymt og forblive anonyme under opholdet. Borgere med ophold i kvindekrisecentre eller forsorgshjem, herberger m.v. vil ofte også kunne have behov for en ydelse i form af omfattende hjælp, men kan på det tidspunkt, de lader sig optage i en boform, have et ønske om ikke at skulle i kontakt med kommunale sagsbehandlere.

På denne baggrund vurderes det, at en pligt til altid at udarbejde handleplan i disse tilfælde ikke vil være hensigtsmæssig. Derimod vil en videreførelse af det nugældende obligatoriske tilbud om udarbejdelse af handleplan dels kunne motivere borgeren til at være i kontakt med den kommunale myndighed om borgerens eventuelle behov for hjælp og støtte, dels kunne sætte mål for borgerens ophold i den midlertidige boform og overgangen til en selvstændig tilværelse i egen bolig m.v.

Det vurderes hensigtsmæssigt, at kravene til indhold og form for udredning og handleplan ikke er reguleret i loven, idet der kan være stor variation fra sag til sag med hensyn til borgerens funktionsnedsættelse og de deraf affødte støttebehov. Dog kan der ved udformningen af den lovgivningsmæssige ramme med fordel tages udgangspunkt i Voksenudredningsmetoden, som allerede nu anvendes af mange kommuner.

2.5.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres et krav om udredning af borgere med betydelig og/eller varig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer. Udredningen skal ligge forud for kommunalbestyrelsens afgørelse om ydelser om omfattende hjælp. Det foreslås endvidere, at der i sager, hvor kommunalbestyrelsen på baggrund af udredningen bevilger en ydelse i form af omfattende hjælp, indføres krav om i samarbejde med borgeren at udarbejde en handleplan med mål for indsatsen samt krav om løbende opfølgning herpå. Desuden kan borgerens familie og netværk inddrages, hvis kommunalbestyrelsen finder det hensigtsmæssigt. Hverken udredningen eller handleplanen skal være mere omfattende end formålet tilsiger.

Målgruppen for det foreslåede krav om udredning og udarbejdelse af handleplan vil dermed være borgere med varig og/eller betydelig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, som har komplekse og betydelige problemstillinger, og dermed brug for en særlig social indsats.

Specifikt i forhold til udredning foreslås det gjort til et krav, at borgeren inddrages i udredningen. Desuden foreslås borgerens familie og netværk inddraget, hvis kommunalbestyrelsen finder, at det er hensigtsmæssigt. Udredningen skal afdække både ressourcer og problemstillinger hos såvel den enkelte som i familien og netværket. Det foreslås endvidere, at udredningen skal være tilstrækkelig til at danne grundlag for en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, og den kan, hvis det findes relevant, omfatte en række i loven fastsatte temaer i borgerens liv, herunder omfanget af funktionsnedsættelsen, socialt liv, egenomsorg, kommunikation, samfundsliv, men samtidig skal udredningen gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader. Udredningen må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Der foreslås ikke fastsat lovkrav om benyttelse af en bestemt sagsbehandlingsmetode. Dog videreføres det nugældende krav om brug af funktionsevne metoden eller voksenudredningsmetoden i sager om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse uændret.

Den foreslåede pligt til udredning forud for afgørelser om ydelser i form af omfattende hjælp vil indebære en udvidelse af kravene til sagsoplysning i forhold til de nugældende regler, mens de nugældende regler videreføres uændret i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats eller ydelser i form af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. og hjælpemidler og forbrugsgoder.

I forhold til handleplaner foreslås det, at der foretages en udvidelse af kommunalbestyrelsens pligt efter serviceloven til at udarbejde handleplaner, således at alle borgere, der får bevilget ydelser i form af omfattende hjælp skal have en handleplan med mål for indsatsen og løbende opfølgning herpå. Handleplanen skal udarbejdes i samarbejde med borgeren og eventuelt med inddragelse af borgerens familie og netværk, hvis kommunalbestyrelsen finder, at det er hensigtsmæssigt. For borgere, der tager midlertidigt ophold i et kvindekrisecenter eller i et forsorgshjem, herberg mv., foreslås dog en videreførelse af den gældende handleplansbestemmelse, hvorefter kommunalbestyrelsen, når der er modtaget en orientering om optagelse af en borger i én af disse boformer, har pligt til at tilbyde at udarbejde en handleplan.

Den foreslåede handleplan skal ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, og den skal i omfang tilpasses den konkrete situation. Målene og handleplanens omfang vil således kunne være meget forskellige fra borger til borger. Handleplan og målsætninger skal tage udgangspunkt i, at ressourcestærke borgere kan tage hånd om deres egen udvikling, og at hjælpen skal sætte dem i stand hertil. I nogle tilfælde vil handleplanen også kunne være indeholdt i selve afgørelsen, jf. nærmere i de særlige bemærkninger til forslaget til servicelovens § 103.

Det foreslås, at handleplanen i det omfang, det findes relevant i det enkelte tilfælde, skal forholde sig til en række bestemte punkter. Blandt disse punkter kan nævnes formålet og målet med indsatsen, indsatsens forventede varighed og opfølgning på indsatsen, herunder hvornår opfølgning skal finde sted.

2.6 Samling af visse ydelser i en tilbudsvifte

2.6.1 Gældende ret

De ydelser og tilbud, som kan gives til borgere over 18 år med varig og/eller betydelig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, er reguleret i servicelovens afsnit V (§§ 79-111), mens lovens afsnit VI (§§ 112-122) regulerer de ydelser og tilbud, der kan gives til alle borgere med varig og/eller betydelig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer uanset alder. Ud over den regulering, der følger direkte af serviceloven, er en del af ydelserne og tilbuddene uddybende reguleret på bekendtgørelsesniveau.

I det følgende foretages en helt overordnet gennemgang af de nugældende ydelser og tilbud, der med nærværende lovforslag foreslås kategoriseret som ydelser, der kun kan tilbydes borgere med betydelig og/eller varig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer. Det drejer sig både om de ydelser, der bliver en del af den foreslåede tilbudsvifte, og de ydelser, der vil ligge uden for viften.

Det gælder for alle de beskrevne ydelser og tilbud, at målgruppen for den enkelte ydelse eller det enkelte tilbud er angivet specifikt i den enkelte bestemmelse, og at kommunalbestyrelsen i hver enkelt sag skal foretage en konkret og individuel vurdering af, om borgeren er omfattet af målgruppen, og om betingelserne for at modtage hjælp i øvrigt er opfyldt.

§ 84, stk. 2 - midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje: Kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold til borgere, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje. Bekendtgørelse nr. 343 af 26. marts 2013 om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter servicelovens §§ 79, 83 og 84 indeholder nærmere regler om betaling for bl.a. sådanne midlertidige aflastningsophold.

§ 85 – socialpædagogisk bistand: Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Bestemmelsen giver således mulighed for at yde socialpædagogisk støtte. Støtten kan f.eks. gives i borgerens hjem, uanset hvilken boform borgeren bor i, men det er også muligt at yde støtte i form af ledsagelse til borgeren efter denne bestemmelse, hvis borgeren ikke kan færdes alene uden socialpædagogisk bistand.

§ 86 – træning: Kommunalbestyrelsen skal, jf. § 86, stk. 1, tilbyde genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilslutning til en sygehusindlæggelse. Efter bestemmelsens stk. 2 skal kommunalbestyrelsen tilbyde hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder til borgere, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor. Bestemmelsen giver således mulighed for at yde såvel genoptræning som vedligeholdelsestræning. § 86, stk. 2, om vedligeholdelsestræning finder tilsvarende anvendelse for børn, der har behov herfor, jf. servicelovens § 44.

Bekendtgørelse nr. 342 af 26. marts 2013 om kvalitetsstandarder for hjemmehjælp og træning efter servicelovens §§ 83 og 86 indeholder regler om kvalitetsstandarder for bl.a. træning.

---

§ 95 – kontant tilskud til ansættelse af hjælpere: Efter § 95, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen, hvis den ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en borger, der har behov for hjælp i form af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., jf. § 83, eller afløsning/aflastning, jf. § 84, i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som borgeren selv antager. Bestemmelsen giver ikke borgeren et egentligt retskrav på at få udbetalt kontant tilskud til ansættelse af hjælpere.

I modsætning hertil fremgår det af § 95, stk. 2, at en borger med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer om ugen, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som borgeren selv antager. Her har borgeren således et egentligt retskrav på at vælge at modtage et kontant tilskud til ansættelse af hjælpere frem for at modtage hjælpen fra kommunen. Dog kan kommunalbestyrelsen, jf. § 95, stk. 3, i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen efter § 95, stk. 2, fortsat skal gives som naturalhjælp eller udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvist passer borgeren.

Det er ifølge § 95, stk. 4, en generel betingelse for at modtage kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre tilskudsmodtageren indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne.

§ 96 – borgerstyret personlig assistance: Efter § 96, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbyde borgerstyret personlig assistance. Hjælpen ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

Herudover kan kommunalbestyrelsen efter § 96, stk. 3, tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere, der ikke er omfattet af den oven for beskrevne personkreds, hvis det vurderes, at dette er den bedste mulighed for at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende hjælp til borgeren. Der er her tale om en bestemmelse, som kommunalbestyrelsen kan vælge at bringe i anvendelse.

Det er, jf. § 96, stk. 2, en betingelse for at modtage borgerstyret personlig assistance, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre borgeren indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Betingelserne om at kunne fungere som arbejdsleder og arbejdsgiver gælder på såvel ordninger efter § 96, stk. 1, som for ordninger efter § 96, stk. 3.

I bekendtgørelse nr. 647 af 25. juni 2012 om udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance efter serviceloven er der fastsat regler om bl.a. udmåling af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96.

---

§ 97 – ledsageordning: Ifølge § 97, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til borgere under folkepensionsalderen, dog således at aldersgrænsen ikke kan blive mindre end 67 år. Ledsagelse tilbydes til borgere, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Borgere, der er visiteret til ledsagelse før folkepensionsalderen, bevarer ifølge § 97, stk. 2, retten til ledsagelse efter overgang til folkepension. Borgere, der har borgerstyret personlig assistance efter § 96, kan ikke modtage ledsagelse efter § 97.

§ 97, stk. 3-5, indeholder nærmere regler om de forskellige måder, hvorpå ledsagelse kan ydes, mens § 97, stk. 6, fastslår, at borgeren inden for en periode på 6 måneder kan opspare ledsagetimer. § 97, stk. 7, giver mulighed for, at borgeren kan få dækket udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen med op til et i loven fastsat beløb pr. år.

I bekendtgørelse nr. 235 af 9. marts 2012 om betingelser for ledsageordningen efter serviceloven er der bl.a. fastsat nærmere regler om ledsageordningen efter § 97.

§ 98 – kontaktpersonordning: Kommunalbestyrelsen skal efter § 98 i fornødent omfang tilbyde hjælp i form af en særlig kontaktperson til borgere, som er døvblinde. Ordningen skal medvirke til at bryde den isolation, som denne gruppe ofte oplever, og bidrage til, at den enkelte borger med døvblindhed kan leve et så normalt liv som muligt, på trods af et svært kommunikationshandicap og massivt ledsagebehov.

I forhold til alle ovennævnte ydelser fremgår det af servicelovens § 89, at borgeren i forbindelse med afgørelser om hjælp skriftligt skal oplyses om, hvilken hjælp der er bevilget. Kommunalbestyrelsen kan ved mindre, begunstigende justeringer i hjælpen undlade at fremsende en ny skriftlig oplysning herom til borgeren.

§ 100 – merudgiftsydelse: Kommunalbestyrelsen skal efter § 100, stk. 1, yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i serviceloven. § 100, stk. 2-3, indeholder nærmere regler om udmålingen af merudgiftsydelsen. Borgere, der modtager førtidspension efter de før den 1. januar 2003 gældende regler, er ikke berettiget til merudgiftsydelse, medmindre de tillige er bevilget kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95 eller borgerstyret personlig assistance efter § 96.

Når kommunalbestyrelsen skal vurdere, om en merudgift er en nødvendig merudgift i lovens forstand, skal der foretages en sammenligning med, hvilke udgifter borgere uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation har. Kommunalbestyrelsen kan herved fastsætte standardbeløb for normalforbruget på bestemte udgiftstyper og sammenholde disse med borgerens oplysninger om merudgifter.

I bekendtgørelse nr. 1434 af 23. december 2012 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse er der fastsat nærmere regler om merudgiftsydelsen.

---

§ 101 – stofmisbrugsbehandling: Kommunalbestyrelsen skal efter § 101, stk. 1, tilbyde behandling af stofmisbrugere. Tilbuddet skal efter § 101, stk. 2, iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen. § 101, stk. 4-6, indeholder regler om borgerens ret til at vælge behandling i et andet offentligt behandlingstilbud eller i et privat behandlingstilbud af tilsvarende karakter. I bekendtgørelse nr. 430 af 30. april 2014 om kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug efter § 101 i lov om social service er der fastsat regler om kvalitetsstandarder for stofmisbrugsbehandlingen, og bekendtgørelse nr. 714 af 19. juni 2013 om garanti for social behandling for stofmisbrug til unge under 18 år i særlige tilfælde indeholder regler om garanti for stofmisbrugsbehandling af unge under 18 år.

§ 102 – tilbud af behandlingsmæssig karakter: Kommunalbestyrelsen kan efter § 102 ud over socialpædagogisk bistand, jf. servicelovens § 85, give tilbud af behandlingsmæssig karakter til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Tilbuddet kan gives, når dette er nødvendigt med henblik på at bevare eller forbedre borgerens fysiske, psykiske eller sociale funktioner, og når dette ikke kan opnås gennem de behandlingstilbud, der kan tilbydes efter anden lovgivning.

§ 103 – beskyttet beskæftigelse: Kommunalbestyrelsen skal efter § 103, stk. 1, tilbyde beskyttet beskæftigelse til borgere under folkepensionsalderen, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning. Desuden kan kommunalbestyrelsen efter § 103, stk. 2, tilbyde særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb til borgere med særlige sociale problemer.

§ 104 – aktivitets- og samværstilbud: Kommunalbestyrelsen skal efter § 104 tilbyde aktivitets- og samværstilbud til borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Formålet er opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene.

§§ 105 og 106 indeholder regler om aflønning og forbud mod ubillig konkurrence, som gælder for såvel § 103 om beskyttet beskæftigelse som for § 104 om aktivitets- og samværstilbud. Herudover er der i bekendtgørelse nr. 483 af 19. maj 2011 om aflønning og befordringsudgifter m.v. i beskyttet beskæftigelse, særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb og aktivitets- og samværstilbud fastsat nærmere regler om bl.a. aflønning og dækning af befordringsudgifter.

§ 107 – midlertidige botilbud: Kommunalbestyrelsen kan efter § 107, stk. 1, tilbyde midlertidigt ophold i boformer til borgere, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det. Efter § 107, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen tilbyde midlertidigt ophold til borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte. Desuden skal kommunalbestyrelsen tilbyde midlertidigt ophold til borgere med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

---

§ 108 – længerevarende botilbud: Kommunalbestyrelsen skal efter § 108, stk. 1, tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til borgere, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis. § 108, stk. 2-3, indeholder regler om frit valg af et længerevarende botilbud, herunder ret til, at en ægtefælle, samlever eller registreret partner fortsat kan indgå i husstanden. Botilbud efter § 108 er alene den bygningsmæssige ramme, mens selve indsatsen til borgeren ydes efter servicelovens øvrige bestemmelser.

Botilbudsområdet er nærmere reguleret i bekendtgørelse nr. 1387 af 12. december 2006 om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108, bekendtgørelse nr. 715 af 18. juni 2013 om lejerrettigheder til beboere i visse botilbud efter serviceloven og bekendtgørelse nr. 392 af 23. april 2014 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven.

§ 114 – støtte til køb af bil: Kommunalbestyrelsen skal efter § 114, stk. 1, yde støtte til køb af bil til borgere med en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der i væsentlig grad vanskeliggør muligheden for at opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil, vanskeliggør muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil eller forringer evnen til at færdes, i tilfælde hvor borgeren har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil. § 114 gælder for alle borgere uanset alder. I § 114, stk. 2-3, er der fastsat regler om udmåling af støtten til køb af bil.

I bekendtgørelse nr. 719 af 19. juni 2013 om støtte til køb af bil efter serviceloven er reglerne for bilstøtte uddybet.

§ 116 – boligindretning og boligskit: Kommunalbestyrelsen skal efter § 116, stk. 1, yde hjælp til indretning af bolig til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretningen er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende. § 116, stk. 2-3, indeholder regler om frit valg af håndværker og materialer, og disse regler er uddybet i bekendtgørelse nr. 1076 af 14. september 2010 om adgangen til frit valg af boligindretning efter lov om social service.

I de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp til boligindretning ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, kan kommunalbestyrelsen efter § 116, stk. 4, yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det er en betingelse, at kommunalbestyrelsen ikke kan anvise en anden bolig, som dækker borgerens behov. Ifølge § 116, stk. 5, kan borgere, der modtager social pension, ikke få hjælp til anskaffelse af anden bolig, medmindre det drejer sig om borgere, der har borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96.

§ 116 gælder for alle borgere uanset alder.

I bekendtgørelse nr. 1389 af 11. december 2013 om afgrænsning af tilbagebetalingspligt og sikring ved pant for hjælp ydet til boligindretning og skift af bolig findes regler om kommunalbestyrelsens mulighed for tilbagebetaling og pant for den ydede hjælp.

Afsluttende bemærkes i forhold til alle de ovennævnte ydelser, at kommunalbestyrelsen ikke har hjemmel i serviceloven til at substituere en ydelse eller et tilbud med en anden ydelse eller et andet tilbud, ligesom kommunalbestyrelsen ikke kan iværksætte anden hjælp end de ydelser og tilbud, der er direkte reguleret i loven.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om en ydelse eller et tilbud kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Ankestyrelsen kan efter denne lovs § 69 efterprøve retlige spørgsmål. Retlig prøvelse indebærer, at der skal ske en undersøgelse af, om der er truffet en lovlig afgørelse. En lovlig afgørelse kan som udgangspunkt ikke ophæves, omgøres eller hjemvises, selvom en anden løsning måtte findes mere hensigtsmæssig. Ankestyrelsen kan dermed som udgangspunkt ikke tilsidesætte et lovligt udøvet skøn.

Den retlige prøvelse indeholder en række elementer, herunder efterprøvelse af almene juridiske spørgsmål, afklaring af fortolkningstvivl, efterprøvelse af overholdelse af almindelige forvaltningsretlige principper om lovlig forvaltning, efterprøvelse af overholdelsen af de forvaltningsretlige love og grundsætninger samt bestemmelser i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og efterprøvelse af, om sagen er tilstrækkeligt oplyst, og om de faktiske omstændigheder, som en afgørelse bygger på, er korrekte. Ankestyrelsens muligheder for efterprøvelse er således uændrede, ligeledes er Ankestyrelsens reaktionsmuligheder uændrede.

Desuden skal kommunalbestyrelsen efter § 5 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Kommunalbestyrelsen skal også være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

2.6.2 Overvejelser

Der er behov for at sætte fokus på en mere helhedsorienteret indsats og sikre bedre inddragelse af borgere med behov for ydelser i form af mere omfattende hjælp.

Hvis en række af servicelovens ydelser i form af omfattende hjælp samles i en tilbudsvifte med fælles målgruppe, er det vurderingen, at det vil give kommunalbestyrelsen bedre mulighed for i samarbejde med borgeren at sammensætte den sociale indsats, så den bedst modsvarer borgerens behov. Dermed vil det også blive lettere at yde en helhedsorienteret indsats.

De ydelser, der vurderes at kunne medtages i en sådan tilbudsvifte, er:

- midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje,
- socialpædagogisk bistand,
- træning,
- stofmisbrugsbehandling,
- tilbud af behandlingsmæssig karakter,
- beskyttet beskæftigelse,
- aktivitets- og samværstilbud,
- midlertidige botilbud,
- støtte til køb af bil og
- boligindretning og boligskit.

Herudover vurderes der at være behov for en hjemmel til at yde anden hjælp, som har til formål at afhjælpe følgerne af borgerens funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Herved gives der mulighed for at anvende nye typer af indsatser, herunder indsatser, der tager højde for den teknologiske udvikling.

Den fælles målgruppe for en sådan tilbudsvifte bør udformes, så den rummer alle de nuværende målgrupper for de nævnte ydelser. Herved sikres det, at ingen borger, der i dag modtager en af de nævnte ydelser, fremadrettet vil falde uden for målgruppen. Den fælles målgruppe bør derfor omfatte borgere med betydelig og/eller varigt nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer. Der må dog gøres en undtagelse hertil for ydelserne midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje og genoptræning, hvor de nugældende målgrupper er bredere end den ovennævnte definition.

For at give kommunalbestyrelsen størst mulig fleksibilitet med hensyn til sammensætningen af indsatsen til den enkelte borger, og for at sikre, at indsatsen i videst muligt omfang modsvarer borgerens behov, bør kommunalbestyrelsen have mulighed for at foretage hel eller delvis substitution mellem de ydelser, der medtages i en sådan tilbudsvifte. En sådan mulighed for substitution vil også øge kommunalbestyrelsens muligheder for at prioritere og styre området, således at ressourcerne anvendes så effektivt som muligt.

Der er nogle af servicelovens ydelser i form af omfattende hjælp, der grundet deres særegne karakter ikke vurderes at burde medtages i en tilbudsvifte. Det drejer sig om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, borgerstyret personlig assistance, ledsageordning, kontaktpersonordningen til borgere med døvblindhed, merudgiftsydelsen og længerevarende botilbud. Disse ydelser har så specifikke kompenserende formål, at det vurderes, at substitution ikke bør være mulig.

2.6.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i serviceloven indsættes en bestemmelse indeholdende en tilbudsvifte med en række ydelser i form af omfattende hjælp rettet mod borgere med varig og/eller betydelig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, hvor kommunalbestyrelsen får mulighed for helt eller delvist at substituere mellem ydelserne i viften.

Følgende af den nugældende servicelovs ydelser i form af omfattende hjælp foreslås at indgå i tilbudsviften:

- § 84, stk. 2 - midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje,
- § 85 - socialpædagogisk bistand,
- § 86 – træning,
- § 101 – stofmisbrugsbehandling,
- § 102 - tilbud af behandlingsmæssig karakter,
- § 103 - beskyttet beskæftigelse,
- § 104 - aktivitets- og samværstilbud,
- § 107 - midlertidige botilbud,
- § 114 – støtte til køb af bil og
- § 116 – boligindretning og boligskift.

I forhold til ydelserne midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje og genoptræning, foreslås det, at disse ydelser kan gives, selv om borgeren ikke opfylder betingelsen om betydelig og/eller varig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, men det vil fortsat være en forudsætning for tildeling af disse ydelser, at der er foretaget en udredning, ligesom der også vil være krav om udarbejdelse af handleplan.

For en helt overordnet beskrivelse af de nævnte ydelser henvises til afsnit 2.6.1 om gældende ret.

Herudover foreslås det, at der i tilbudsviften indsættes en ny hjemmel for kommunalbestyrelsen til at yde anden hjælp, som har til formål at afhjælpe følgerne af borgerens funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Denne nye hjemmel vil f.eks. kunne anvendes i forhold til nye typer af indsatser, herunder indsatser, der tager højde for den teknologiske udvikling.

Følgende af den nugældende servicelovs ydelser i form af omfattende hjælp foreslås ikke medtaget i den foreslåede tilbudsvifte. Det skyldes, at disse ydelser på grund af deres særegne karakter, herunder at substitution ikke vurderes mulig under hensyn til ydelsernes meget specifikke formål, ikke findes at kunne indgå i viften. De ydelser, der foreslås ikke at indgå i tilbudsviften, er:

- § 95 - kontant tilskud til ansættelse af hjælpere til borgere med behov for mere end 20 timers personlig og praktisk hjælp i hjemmet om ugen,
- § 96 – borgerstyret personlig assistance,
- § 97 – ledsageordning,
- § 98 – kontaktperson til borgere med døvblindhed,
- § 100 – merudgiftsydelse og

- § 108 – længerevarende botilbud.

De nævnte ydelser vil imidlertid fortsat sammen med ydelserne i form af tidlig, forebyggende indsats, personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., hjælpemidler og forbrugsgoder skulle indgå i den samlede vurdering af, hvordan borgerens behov afhjælpes. Ligesom der forud for en afgørelse i forhold til disse ydelser foreslås at skulle ske en udredning af borgeren, og for borgere, der modtager en af disse ydelser, foreslås der indført en pligt for kommunalbestyrelsen til at udarbejde en handleplan med mål og løbende opfølgning, jf. nærmere i afsnit 2.5 om krav om udredning og handleplan.

Det foreslås, at borgeren ligesom efter gældende ret skal kunne klage til Ankestyrelsen efter reglerne herom i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område over den afgørelse, som kommunalbestyrelsen har truffet, herunder den opstillede indsats og tidsperspektivet herfor. Hvis der på et senere tidspunkt foretages ændringer i indholdet af indsatsen, herunder ændringer i omfanget af en tildelt ydelse, vil der være tale om en ny afgørelse, som borgeren vil kunne klage over.

2.7 Ydelser, der ikke berøres af den foreslåede ændring

2.7.1 Gældende ret

Servicelovens afsnit V (§§ 79-111) og VI (§§ 112-122) indeholder en række ydelser, der i modsætning til ydelserne beskrevet i afsnit 2.6.1 ikke forudsætter forudgående visitation fra kommunalbestyrelsen. Serviceloven indeholder også en række ydelser, der ikke er rettet specifikt mod borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, men derimod mod disse borgeres pårørende eller mod alle borgere. Disse ydelser beskrives helt overordnet i det følgende.

§ 79 a – forebyggende hjemmebesøg: Kommunalbestyrelsen skal efter § 79 a, stk. 1, tilbyde forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 75 år, og som bor i kommunen. Kommunalbestyrelsen tilrettelægger, jf. stk. 2, besøgene efter behov. Der skal dog tilbydes mindst et årligt forebyggende hjemmebesøg. Ifølge § 79 a, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen vælge at undtage de borgere, som modtager både personlig pleje og praktisk hjælp efter § 83, fra ordningen med forebyggende hjemmebesøg.

§ 80 – husvilde: Kommunalbestyrelsen skal efter § 80 anvise midlertidigt husly mod betaling, hvis en enlig eller en familie er husvild. Betalingen må ikke overstige lejeværdien af den beboelse, der anvises, eller den sædvanlige boligudgift på stedet for en enlig eller for en familie af denne størrelse.

§ 84, stk. 1, - afløsning/aflastning: Kommunalbestyrelsen skal efter § 84, stk. 1, tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Bestemmelsen dækker den situation, hvor borgeren med funktionsnedsættelse er over 18 år, men den finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, der har behov herfor, jf. § 44.

§ 99 – støtte- og kontaktperson til borgere med bl.a. sindslidelser: Kommunalbestyrelsen sørger efter § 99 for tilbud om en støtte- og kontaktperson til borgere med sindslidelser, til borgere med et stof- eller alkoholmisbrug og til borgere med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig.

Borgeren skal, jf. servicelovens § 89, i forbindelse med afgørelser om hjælp efter § 84, stk. 1, og § 99 skriftligt oplyses om, hvilken hjælp der er bevilget. Kommunalbestyrelsen kan ved mindre, begunstigende justeringer i hjælpen undlade at fremsende en ny skriftlig oplysning herom til borgeren.

§ 109 – kvindekrisecentre: Kommunalbestyrelsen skal efter § 109, stk. 1, tilbyde midlertidigt ophold i boformer til kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Kvinderne kan være ledsaget af børn, og de modtager under opholdet omsorg og støtte. Optagelse kan ifølge § 109, stk. 2, ske anonymt ved egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder, og det er, jf. stk. 3, lederen, der træffer afgørelse om optagelse.

Ifølge § 109, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen tilbyde støtte og vejledning fra en familierådgiver til kvinder med børn på kvindekrisecentre. Rådgivningen gives i forhold til bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen m.v. og skal understøtte de enkelte dele i kommunalbestyrelsens øvrige tilbud. Rådgivningen iværksættes, når forberedelsen til udflytning fra kvindekrisecenteret påbegyndes, og indtil kvinden og børnene er etableret i egen bolig. § 109, stk. 5, indeholder en pligt for kommunalbestyrelsen til at tilbyde psykologbehandling til alle børn, som ledsager moderen under hendes ophold på et kvindekrisecenter.

§ 110 – forsorgshjem og herberger m.v.: Efter § 110, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbyde midlertidigt ophold i boformer til borgere med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp. Optagelse kan ifølge § 110, stk. 2, ske ved egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder, og det er efter stk. 3 lederen, der træffer afgørelse om optagelse.

§ 118 – pasning af nærtstående: En borger med tilknytning til arbejdsmarkedet, der ønsker at passe en nærtstående med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse i hjemmet, skal efter § 118, stk. 1, ansættes hertil af kommunalbestyrelsen. Det er en betingelse, at alternativet til pasning i hjemmet er et døgnophold uden for hjemmet, eller at plejehjælp svarer til et fuldtidsarbejde. Desuden skal der være enighed mellem parterne om etablering af pasningsforholdet, og kommunalbestyrelsen skal vurdere, at der ikke er afgørende hensyn, der taler imod. § 118, stk. 2-6, indeholder regler om bl.a. lønnen for pasningsopgaven, pasningsforholdets længde, muligheder for forlængelse m.v.

§ 119 – pasning af døende: En borger, som passer en nærtstående, som ønsker at dø i eget hjem, er efter ansøgning berettiget til plejevederlag. Det er en betingelse, at hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig eller lignende. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

§ 119, stk. 2, og §§ 120 og 121 indeholder regler om udbetaling af plejevederlag, plejevederlagets størrelse og plejevederlagets ophør. § 122 indeholder regler om støtte til sygeplejeartikler og lignende.

2.7.2 Overvejelser

Nogle af de i afsnit 2.7.1 nævnte ydelser er karakteriseret ved, at de er rettet mod alle borgere generelt, f.eks. forebyggende hjemmebesøg og husvilde. Andre af ydelserne er rettet mod pårørende til borgere med funktionsnedsættelse, f.eks. pasning af nærtstående og afløsning/aflastning. Endelig kræves i forhold til nogle af ydelserne, f.eks. kvindekrisecentre, ikke forudgående visitation fra kommunalbestyrelsen.

På grund af disse særtræk ved ydelserne vurderes det, at de bør videreføres uændret, det vil sige med samme visitationskriterier og øvrige betingelser som efter gældende ret. Disse ydelser findes derfor ikke at burde indgå i en tilbudsvifte med mulighed for hel eller delvis substitution, ligesom der ikke bør stilles krav om udredning og handleplan.

Endelig bør disse ydelser heller ikke indgå i en målgruppetilgang, jf. forslaget herom i afsnit 2.2, da målgrupperne for ydelserne netop ikke er borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, men derimod alle borgere generelt eller pårørende til borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer.

2.7.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at de i afsnit 2.7.1 nævnte ydelser videreføres uændret med de samme betingelser, visitationsregler m.v. som efter gældende ret. Dette betyder, at det f.eks. uændret vil være muligt at blive optaget i et kvindekrisecenter eller på et forsorgshjem, herberg m.v. ved egen henvendelse til boformen og en afgørelse om optagelse fra lederen. Ligeledes vil det uændret være muligt at yde støtte til pasning af nærtstående med funktionsnedsættelse eller indgribende lidelse eller plejevederlag til døende uden krav om udredning og udarbejdelse af handleplan, jf. forslaget herom i afsnit 2.5.

2.8 Overgangsordning

Det foreslås, at de ændringer, som lovforslaget omhandler, træder i kraft den 1. januar 2016. Herved vil alle borgere, der efter denne dato får behov for hjælp efter serviceloven, skulle have vurderet deres sag efter de foreslåede ændrede regler.

Det foreslås dog, at der etableres en overgangsordning for borgere, der modtager hjælp i henhold til en afgørelse truffet før 1. januar 2016. Overgangsordningen foreslås udformet således, at disse borgere bevarer deres hjælp, indtil kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjælp efter de i dette lovforslag foreslåede regler. Det foreslås desuden, at kommunalbestyrelsens afgørelse efter de foreslåede ændrede regler skal være truffet senest den 1. januar 2018. Der foreslås dermed en overgangsperiode på to år.

Med den foreslåede toårige overgangsperiode sikres det, at kommunalbestyrelsen får rimelig tid til at gennemføre overgangen til og vurdere alle borgere, der aktuelt modtager hjælp efter servicelovens bestemmelser, efter de foreslåede ændrede regler. Samtidig tages der med periodens længde hensyn til borgernes retssikkerhed og de almindelige forvaltningsretlige lighedsgrundsætninger, hvorefter ens tilfælde skal behandles lige. Disse hensyn tilsiger, at overgangsperioden ikke gøres uforholdsmæssigt lang.

---

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget medfører samlet set ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for stat, kommuner eller regioner.

Lovforslagets samlede økonomiske konsekvenser skal, jf. vanlig praksis, forhandles med KL.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 9. december 2014 til den 19. januar 2015 været sendt i høring hos Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Alzheimerforeningen, Ankestyrelsen, AOF-Danmark, Blå Kors, Brugerforeningen for Aktive Stofmisbrugere, BUPL – Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børne Sagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældreråd, Datatilsynet, De samvirkende Menighedsplejer, Den Danske Dommerforening, Den Sociale Udviklingsfond, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, DLO, Dommerfuldmægtigforeningen, Ergoterapeutforeningen, FABU, Fagligt Fælles Forbund (3F), FBU – Forældrelandsforeningen, FOA, FOLA, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Frelsens Hær, Gadejuristen, HK/Kommunal, Institut for Menneskerettigheder, KFUK's Sociale Arbejde, KFUM's Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, KL, Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen, Landsforeningen af Kvindekri-secentre, Landsforeningen af Nuværende og Tidligere Psykiatribrugere, Landsforeningen af Opholdssteder, og Skole- og Behandlingstilbud, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen af Væresteder for Stofafhængige og Tidligere Stofafhængige, Landsforeningen Bedre Psykiatri, Landsforeningen BOPAM, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landssamråd for PPR-chefer, Livsværk, LO, Missionen blandt Hjemløse, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Retssikkerhedsfonden, Rigsrevisionen, Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, Sjældne Diagnoser, Socialchefforeningen, Socialpædagogernes Landsforbund, Socialt Leder Forum, Socialtilsyn Hovedstaden, Socialtilsyn Midt, Socialtil-

syn Nord, Socialtilsyn Syd, Socialtilsyn Øst, Statsforvaltningen, TABUKA, ULF Udviklingshæmmedes Landsforbund, Ungdomsringen, Ældreforum og Ældre sagen. Herudover har høringsmaterialet været tilgængeligt på Høringsportalen.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(Serviceloven)

Til nr. 1

Den gældende § 1 fastslår servicelovens generelle formål. Det foreslås, at det i servicelovens § 1, stk. 2, indføres, at et formål med hjælpen efter loven også er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig. Herved understreges det, at der ved tildeling af hjælp efter serviceloven skal være øget opmærksomhed på positiv udvikling (habilitering og rehabilitering) for den enkelte borger.

Rehabilitering er en målrettet og tidsbestemt samarbejdsproces mellem en borger, pårørende og fagpersoner. Rehabilitering består af en række indsatser ikke blot på det sociale område, men også på beskæftigelses-, sundheds-, og undervisningsområdet, som har til formål at sætte den enkelte i stand til at opnå og vedligeholde den bedst mulige fysiske, sansemæssige, intellektuelle, psykologiske og sociale funktionsevne. Rehabilitering baseres på borgerens hele livssituation og beslutninger og giver borgere med nedsat funktionsevne de redskaber, der er nødvendige for at opnå uafhængighed og selvbestemmelse.

Det (re)habiliterende sigte understreger vigtigheden af, at indsatser skal have til formål at styrke borgerens ressourcer og selvhjulpener, og at borgeren har et medansvar for, at indsatsernes formål opnås. Samtidig skal borgerne sikres en social indsats, der modsvarer deres konkrete behov og hjælper borgeren til en positiv udvikling i retning af størst mulig selvstændighed og uafhængighed.

De øvrige formål med hjælpen efter loven videreføres uændret. Sammen med den foreslåede øgede opmærksomhed på den enkelte borgers mulighed for at udvikle sig vil det derfor fortsat være et formål med hjælpen efter loven at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Til nr. 2

Det foreslås, at det i servicelovens § 1, stk. 3, indføres, at hjælpen efter loven sammen med den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie bygger på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne ressourcer. Dermed tydeliggøres det, at der skal lægges større vægt på borgerens egne muligheder og eget ansvar for positiv udvikling – hjælp til selvhjælp.

Der ændres ikke med forslaget på, at hjælpen skal tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Kommunalbestyrelsen skal derfor uændret inddrage den enkelte borger ved tilrettelæggelsen af hjælpen. Endvidere skal der også fortsat træffes afgørelse på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Til nr. 3

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 3, stk. 2, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 3, stk. 2. Det betyder, at når kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om et af de i bestemmelsen nævnte tilbud, skal afgørelsen uændret indeholde oplysninger om beslutninger om den konkrete indsats, som iværksættes, og formålet hermed. Hvis indsatsen ændres væsentligt, finder forvaltningslovens kapitel 3-7 anvendelse ved kommunens beslutning herom, og beslutninger om væsentlige ændringer af den konkrete indsats kan indbringes for Ankestyrelsen.

Til nr. 4

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 5, stk. 1, nr. 1, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 5, stk. 1, nr. 1. Det betyder, at regionsrådet uændret efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen skal etablere de i bestemmelsen nævnte tilbud.

Til nr. 5

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 5, stk. 1, nr. 5, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 5, stk. 1, nr. 5. Det betyder, at regionsrådet uændret efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen skal etablere tilbud om behandling af stofmisbrugere.

Til nr. 6

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 5, stk. 4, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 5, stk. 4. Det betyder, at regionsrådet uændret efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen skal etablere de i bestemmelsen nævnte tilbud til borgere med længerevarende ophold i boliger til personer med betydelig og varigt nedsat funktionsevne efter lov om almene boliger m.v.

Til nr. 7

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 5, stk. 8, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 5, stk. 8. Det betyder, at regionsrådet uændret skal føre tilsyn med regionalt drevne tilbud om bl.a. beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud, medmindre der er tale om tilbud, hvor en kommunalbestyrelse har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn.

Til nr. 8

Forslaget til ændrede henvisninger i servicelovens § 9, stk. 1 og 3, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 9, stk. 1 og 3. Det betyder, at regionsrådet henholdsvis kommunalbestyrelsen uændret skal udarbejde en udviklingsplan for de i bestemmelserne nævnte botilbud, hvis der i det enkelte botilbud er mere end 100 pladser.

Til nr. 9

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 14, stk. 1, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 14, stk. 1. Det betyder, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold uændret samler og formidler oplysninger om kommunale, regionale og private tilbud i form af bl.a. beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud i en landsdækkende oversigt (tilbudsportalen).

Til nr. 10

Det foreslås, at kapiteloverskriften til servicelovens kapitel 10 ændres fra "personlig hjælp og ledsagelse" til "øvrige hjælp og ledsagelse". Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 11, hvorved § 44 nyaffattes. Med den foreslåede nyaffattelse af § 44 vil bestemmelsen henvise til alle de bestemmelser i servicelovens voksenafsnit, der finder tilsvarende anvendelse i forhold til børn med betydelig og/eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov herfor. Da de foreslåede henvisninger i forslaget til nyaffattelse af § 44 dækker ydelser ud over personlig hjælp, vil den nuværende kapiteloverskrift ikke være dækkende. Dette er baggrunden for den foreslåede ændring, hvorved kapiteloverskriften gøres bredere.

Til nr. 11

Forslaget til nyaffattelse af servicelovens § 44 er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret afsnits- og kapitelinddeling samt paragrafnummerering dels i forhold til de ydelser rettet mod voksne, som i kraft af henvisningen i den nugældende § 44 finder tilsvarende anvendelse i forhold til børn, dels i forhold til de ydelser, der er rettet mod alle borgere uanset alder.

I den foreslåede § 44 angives det udtømmende, hvilke af servicelovens ydelser rettet mod voksne, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, der finder tilsvarende anvendelse i forhold til børn, der har behov herfor. Disse ydelser er personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. og vedligeholdelsestræning, som også efter gældende regler er ydelser rettet mod voksne, der i kraft af henvisningen i den nugældende § 44 finder tilsvarende anvendelse i forhold til børn. Desuden er i den foreslåede nyaffattelse af § 44 medtaget hjælpemidler, forbrugsgoder, støtte til køb af bil og boligindretning og boligskift, som efter gældende regler er ydelser rettet mod alle borgere uanset alder, men som i kraft af den foreslåede nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, foreslås ændret til ydelser rettet mod voksne.

I forhold til afløsning/aflastning, som efter gældende regler er en ydelse rettet mod voksne, der i kraft af henvisningen i § 44, finder tilsvarende anvendelse i forhold til børn, foreslås denne ydelse rettet mod pårørende, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, kapitel 19, Hjælp og støtte til pårørende. Herved bliver det muligt uæn-

dret at yde afløsning/aflastning til forældre, der passer et barn med funktionsnedsættelse, uanset at denne ydelse ikke er medtaget i den foreslåede opremsning i den nyaffattede § 44. Se bemærkningerne til § 1, nr. 15, § 122c.

Den foreslåede § 44 indebærer således ingen ændringer i forhold til nugældende § 44. Det vil dermed uændret være muligt at yde hjælp i form af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., vedligeholdelsestræning, hjælpemidler, forbrugsgoder, støtte til køb af bil, boligindretning og boligskit. Desuden vil der uændret kunne ydes afløsning/aflastning til pårørende samt de øvrige former for hjælp og støtte til pårørende, jf. det foreslåede nyaffattede kapitel 19. Hertil kommer øvrige ydelser rettet mod børn med funktionsnedsættelse, f.eks. merudgiftsydelse efter § 41 og tabt arbejdsfortjeneste efter § 42, som ikke er berørt af nærværende lovforslag, og som dermed videreføres uændret.

I sager om vedligeholdelsestræning, støtte til køb af bil og boligindretning og boligskit til børn, finder bestemmelserne om udredning, substitution og handleplan, som foreslås indført i bl.a. disse sager, hvor hjælpen ydes til voksne, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, ikke anvendelse. Dette indebærer, at de nugældende regler om sagsoplysning i de nævnte typer sager i forhold til børn videreføres uændret, således at kommunalbestyrelsen fortsat skal sikre, at den enkelte sag er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes en afgørelse. Endvidere kan kommunalbestyrelsen ikke substituere hjælp i form af vedligeholdelsestræning, støtte til køb af bil, boligindretning eller boligskit til børn med anden hjælp, og der vil ikke på børneområdet blive indført krav om udarbejdelse af handleplan med opstilling af mål og løbende opfølgning, således som dette foreslås på voksenområdet.

Til nr. 12

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 52, stk. 3, nr. 4, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 52, stk. 3, nr. 4. Det betyder, at kommunalbestyrelsen uændret, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, kan træffe afgørelse om iværksættelse af bl.a. foranstaltning i form af døgnophold for forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i bl.a. et midlertidigt botilbud.

Til nr. 13

Med forslaget indsættes adgang til at yde stofmisbrugsbehandling for unge under 18 år i servicelovens § 52, stk. 3. Forslaget er en konsekvens af den foreslåede formulering af § 104, i lovforslagets § 1, nr. 15, hvor stofmisbrugsbehandling til voksne indføres i tilbudsviften til voksne, og herefter omfattes af reglerne om udredning og handleplan.

Hjemlen til at yde stofmisbrugsbehandling til unge under 18 år findes i dag i servicelovens § 101, stk. 3. For at sikre, at unge under 18 år ikke fremover både skal omfattes af reglerne om udredning og handleplan på voksenområdet og børneområdet, foreslås, at adgangen til at yde stofmisbrugsbehandling til unge fremover placeres i servicelovens bestemmelser om foranstaltninger til børn og unge.

Det er ikke hensigten at flytningen af bestemmelsen skal medføre indholdsmæssige ændringer i den hjælp, der kan ydes eller at målgruppen for bestemmelsen skal udvides.

Målgruppen for bestemmelsen er derfor fortsat unge, som på grund af stofmisbruget har alvorlige sociale og adfærdsmæssige problemer, der medfører, at den unge ikke kan fungere i forhold til familie, uddannelse, arbejde eller skole.

Kommunalbestyrelsen vil med forslaget fortsat have pligt til at yde den nødvendige støtte efter servicelovens kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge, og herunder udarbejde handleplan for behandlingsindsatsen og eventuelle øvrige foranstaltninger i samarbejde med den unge, familien og behandlingsstedet, jf. servicelovens § 140.

Med lovforslagets § 1, nr. 14, flyttes hjemlen til at fastsætte nærmere regler for stofmisbrugsbehandling til unge under 18 år i særlige tilfælde ligeledes til servicelovens § 52.

Til nr. 14

Med forslaget flyttes hjemlen til at fastsætte nærmere regler om stofmisbrugsbehandling for børn og unge fra den nugældende bestemmelse i § 101, stk. 3, til et nyt stykke 5 i § 52. Forslaget er en konsekvens af lovforslagets forslag om en tilbudsvifte, udredning og handlingsplan for voksne jf. bemærkningerne til § 1, nr. 13.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 1, nr. 13, er der ikke tilsigtet ændringer i målgruppen med flytningen af bestemmelsen.

Det forudsættes desuden, at den sociale behandlingsgaranti kun dækker i de særlige tilfælde, hvor stofmisbruget har udviklet sig således, at de unge har svært ved at modtage anden støtte efter reglerne i servicelovens kapitel 11, førend der er sat en behandling i gang i forhold til deres misbrugsproblemer. Det vil i bekendtgørelsen blive fastsat, at tilbud om stofmisbrugsbehandling for unge under 18 år efter bekendtgørelsen skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen. Der tilsigtes dermed ingen ændringer i behandlingsgarantien på 14 dage, som skal sikre, at kommunalbestyrelsen handler hurtigt og effektivt, så den unge hurtigt kan komme i behandling for stofmisbruget, på samme måde som der skal iværksættes stofmisbrugsbehandling for voksne efter den foreslåede formulering af § 105.

Det vil fortsat være kommunalbestyrelsen, der foretager den faglige vurdering af, om stofmisbruget er så alvorligt, at en hurtig indsats inden for 14 dage er påkrævet.

Til nr. 15

Servicelovens afsnit V og VI er af lovtekniske årsager affattet i deres helhed for at sikre, at der er sammenhæng mellem bestemmelserne, og for at tydeliggøre, at kommunalbestyrelsen yder hjælp ud fra en målgruppetilgang.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Forslaget til overskriften på afsnit V

Med forslaget videreføres den gældende overskrift "Voksne". Herved fastslås det, at de ydelser og tilbud, som foreslås medtaget i dette hovedafsnit, er rettet mod voksne, hvorved forstås borgere over 18 år. Hvor intet andet udtrykkeligt fremgår af de enkelte bestemmelser, gælder der ingen øvre aldersgrænse for, hvornår en borger kan søge om eller modtage ydelserne omfattet af det foreslåede afsnit V.

Forslaget til kapiteloverskriften på kapitel 14

Det foreslås, at overskriften til kapitel 14 ændres til "Formål". Dette kapitel (§§ 79-80) foreslås at indeholde bestemmelser om formålet med indsatsen efter serviceloven til voksne med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer. Sammen med den generelle formålsbestemmelse i servicelovens § 1 danner formålsbestemmelserne i det foreslåede nyaffattede kapitel 14 den overordnede ramme for indsatsen rettet mod voksne med funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer.

Forslaget til § 79 – formålet med indsatsen til voksne med funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer

Bestemmelsen vedrører formålet med indsatsen til voksne. Det foreslås i 1. pkt., at formålet med at yde støtte til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer er at styrke den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne ressourcer.

Indsatsen skal ifølge 2. pkt., forebygge at problemerne forværres, understøtte borgerens muligheder for at udvikle sig i retning af øget selvstændighed og forbedre den sociale og personlige funktion. Desuden skal indsatsen forbedre mulighederne for borgerens livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje og sikre en helhedsorienteret støtte med tilbud afpasset efter borgerens særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger m.v. eller i botilbud efter serviceloven.

Hermed videreføres de specifikke formål med indsatserne uændret i forhold til gældende ret. Med det foreslåede 1. pkt. tydeliggøres det dog, at der skal være større vægt på borgerens egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne ressourcer – hjælp til selvhjælp. Desuden skal der, jf. også bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, være øget opmærksomhed på positiv udvikling (habilitering og rehabilitering) for den enkelte borger ved tildeling af hjælp.

Det foreslåede stk. 2 indeholder en opremsning af målgrupperne for indsatsen nævnt i stk. 1. Målgrupperne er:

- 1) Borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer.
- 2) Borgere med få, afgrænsede og relativt enkle hjælpebehov.
- 3) Borgere med varig og/eller betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Det foreslåede stk. 3 angiver, hvilken indsats kommunalbestyrelsen skal tilbyde til de tre målgrupper. Til borgere i den første målgruppe (nr. 1 ovenfor) kan kommunalbestyrelsen tilbyde en tidlig, forebyggende

indsats. Der henvises til afsnit 2.3 i de almindelige bemærkninger og de foreslåede §§ 81-84 samt bemærkningerne hertil. Til borgere i den anden målgruppe (nr. 2 ovenfor) kan kommunalbestyrelsen tilbyde tidlig, forebyggende indsats, personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., hjælpemidler og forbrugsgoder. Til borgere i den tredje målgruppe (nr. 3 ovenfor) kan kommunalbestyrelsen tilbyde alle indsatser i serviceloven rettet mod voksne med funktionsnedsættelse eller sociale problemer.

De foreslåede bestemmelser indfører en målgruppetilgang i forhold til tildeling af servicelovens ydelser rettet mod voksne med funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2 i de almindelige bemærkninger.

Kommunalbestyrelsen har mulighed for at fastsætte et lokalt serviceniveau inden for lovgivningens rammer.

Forslaget til § 80 – formålet med hjælpen til borgere med betydelig psykisk funktionsnedsættelse

I stk. 1 foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal yde hjælp efter serviceloven i overensstemmelse med formålet til borgere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne, der ikke kan tage vare på deres egne interesser, uanset om der foreligger samtykke fra den enkelte. Hjælpen kan dog ikke ydes ved brug af fysisk tvang. Desuden skal kommunalbestyrelsen efter det foreslåede stk. 2 påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for borgeren med betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der er behov for at bede statsforvaltningen om at beskikke en værge efter værgemålsloven.

Den foreslåede § 80 er med undtagelse af en ændret krydshenvisning som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 82 om formålet med hjælp til borgere med psykisk funktionsnedsættelse, herunder omsorgspligten. Den retstilstand, der følger af den nugældende § 82, videreføres dermed uændret i den foreslåede § 80.

Forslaget til kapiteloverskriften på kapitel 15

Med forslaget betegnes servicelovens kapitel 15 "Tidlig, forebyggende indsats". Dette kapitel (§§ 81-84) foreslås at indeholde bestemmelser om ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats. Indsatserne kan gives til alle borgere med nedsat funktionsevne eller sociale problemer, men forudsættes primært anvendt i forhold til borgere med lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer og borgere, der er i risiko for at udvikle let funktionsnedsættelse eller lettere sociale problemer.

Forslaget til § 81 – generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte

Med forslaget til § 81, stk. 1 gives hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal, jf. den foreslåede bestemmelse, fastsætte nærmere retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene.

De nævnte tilbud kan efter den foreslåede bestemmelses stk. 2 tilbydes borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og borgere, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i tilbud-

---

dene vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Ifølge det foreslåede § 81, stk. 3, er tilbuddene primært målrettet borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer.

Kommunalbestyrelsen kan således vælge at oprette generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte for en bredere målgruppe end ældre-målgruppen, som den nugældende servicelovens § 79 om generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte i kraft af dens historik og anvendelse primært er rettet mod, jf. afsnit 2.3.1 i de almindelige bemærkninger om gældende ret. Tilbuddene efter den foreslåede § 81 kan bl.a. også omfatte de uvisiterede aktivitets- og samværstilbud, der efter de nugældende regler oprettes efter servicelovens § 104 om aktivitets- og samværstilbud.

Det foreslås i § 81, stk. 4, at kommunalbestyrelsens afgørelse om generelle tilbud med forebyggende og aktiverende sigte ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Dette er en videreførelse af gældende ret for så vidt angår den nugældende servicelovs § 79 om generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte og den del af aktivitets- og samværstilbud, der er uvisiterede, med hjemmel i den nugældende § 104. Det bemærkes i forhold til klageadgangen, at hvis borgeren specifikt har søgt om en ydelse, der ikke er en ydelse i form af tidlig, forebyggende indsats, og får afslag med henvisning til, at borgeren i stedet kan benytte et generelt tilbud med forebyggende og aktiverende sigte eller en af de øvrige ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats, vil borgeren kunne klage over afslaget.

Forslaget om ikke at give klageadgang er begrundet med, at der er tale om tilbud, som kommunalbestyrelsen kan vælge at oprette, således at borgerne kan gøre brug af dem inden for rammerne af de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer, uden at kommunalbestyrelsen forudgående har foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens behov. Det er altså valgfrit for kommunalbestyrelsen, om den vil oprette generelle tilbud med forebyggende og aktiverende sigte.

I den foreslåede § 81, stk. 5, bemyndiges ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold til at fastsætte regler om betaling for tilbuddene nævnt i § 81, stk. 1, herunder om beregningsgrundlaget og opkrævning af betalingen. Denne bemyndigelse er vedrørende beregningsgrundlag en uændret videreførelse af bemyndigelsesbestemmelsen i den nugældende servicelovs § 79, stk. 4, og der foretages dermed ingen ændringer i forhold til bemyndigelsens omfang på dette punkt.

I forhold til opkrævning af betaling foreslås det, at der gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler herom. Denne bemyndigelse vil blive anvendt til at fastsætte, at kommunalbestyrelsen kan undlade at opkræve betaling. Her tænkes på de tilfælde, hvor der er fastsat betaling for et tilbud, men hvor kommunalbestyrelsen har henvist en borger med funktionsnedsættelse eller sociale problemer til tilbuddet, og hvor det ikke ønskes, at borgeren afstår fra at benytte tilbuddet på grund af betalingen.

Forslaget til § 82 – gruppebaserede tilbud

Med forslaget til § 82, stk. 1, som indholdsmæssigt er ny i forhold til gældende ret, gives kommunalbestyrelsen hjemmel til at tilbyde gruppebaseret hjælp, omsorg eller støtte samt gruppebaseret optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og til borgere, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Forslaget omfatter tilbud i form af gruppebaseret socialpædagogisk bistand, som efter gældende ret etableres efter servicelovens § 85 om socialpædagogisk bistand. Endvidere omfatter forslaget gruppebaserede tilbud, som i nogle tilfælde vil kunne erstatte den individuelle socialpædagogiske støtte, som også ydes efter den nugældende servicelovens § 85. Det kan f.eks. være mestringskurser for borgere med psykiske vanskeligheder eller ADHD.

Tilbuddene kan gives til alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, men de er ifølge det foreslåede § 82, stk. 2, primært målrettet borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer.

Det foreslås i § 82, stk. 3, at kommunalbestyrelsens afgørelse om gruppebaserede tilbud ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Dette er en ændring i forhold til gældende ret, hvor kommunalbestyrelsens afgørelser om socialpædagogisk bistand kan påklages til Ankestyrelsen, uanset om hjælpen ydes som individuel eller gruppebaseret støtte. Det bemærkes i forhold til klageadgangen, at hvis borgeren specifikt har søgt om en ydelse, der ikke er en ydelse i form af tidlig, forebyggende indsats, og får afslag med henvisning til, at borgeren i stedet kan benytte et gruppebaseret tilbud efter den foreslåede § 82 eller en af de øvrige ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats, vil borgeren kunne klage over afslaget.

Forslaget om ikke at give klageadgang er begrundet med, at der er tale om tilbud, som kommunalbestyrelsen kan vælge at oprette, således at borgerne kan gøre brug af dem inden for rammerne af de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer, uden at kommunalbestyrelsen forudgående har foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens behov. Det er altså valgfrit for kommunalbestyrelsen, om den vil oprette gruppebaserede tilbud.

Forslaget til § 83 – tilbud etableret i samarbejde med frivillige

Med forslaget til § 83, stk. 1, som indholdsmæssigt er ny i forhold til gældende ret, gives kommunalbestyrelsen hjemmel til at give tilbud etableret i samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger, jf. bl.a. § 18, til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og borgere, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Kommunalbestyrelsen kan således vælge at afhjælpe en borgers behov for støtte ved at henvise til et tilbud i den frivillige sektor. Samtidig gives kommunalbestyrelsen mulighed for yderligere at opdyrke samarbejdet med civilsamfundet og den frivillige sektor. Fordelen for alle parter er, at der dermed skabes en myndig-

---

hedsfri relation mellem borgeren og den frivillige, hvor den frivilliges personlige erfaringer kan bidrage med noget andet end den hjælp og støtte, som det professionelle system med sagsbehandlere og socialarbejdere leverer. Denne type tilbud kan f.eks. medvirke til at sikre mestring af hverdagen både for borgere med funktionsnedsættelse og borgere med sociale problemer. Der kan f.eks. være tale om Dansk Blindesamfunds konsulentordning, hvor borgere, der lige har mistet synet, blandt andet har mulighed for at få hjælp og støtte fra konsulenter, der har erfaring i kraft af deres eget synshandicap. Et andet eksempel kan være mestringkurser for borgere med ADHD.

Tilbuddene kan gives til alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, men de er ifølge det foreslåede § 83, stk. 2, primært målrettet borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3 i de almindelige bemærkninger.

Det frivillige skal ikke erstatte kommunale forpligtelser, men derimod fungere som et supplement til kommunalbestyrelsens indsats. Det frivillige og gruppebaserede skal med klarere hjemmel i lovgivningen – i det omfang, der kan indgås samarbejder mellem kommune og frivillige – kunne anvendes i de situationer, hvor det modsvarer borgerens behov.

Det foreslås i § 83, stk. 3, at kommunalbestyrelsens afgørelse om tilbud etableret i samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Det bemærkes i forhold til klageadgangen, at hvis borgeren specifikt har søgt om en ydelse, der ikke er en ydelse i form af tidlig, forebyggende indsats, og får afslag med henvisning til, at borgeren kan benytte sig af et tilbud etableret i samarbejde med den frivillige sektor efter den foreslåede § 83 eller en af de øvrige ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats, vil borgeren kunne klage over afslaget.

Forslaget om ikke at give klageadgang er begrundet med, at der er tale om tilbud, som kommunalbestyrelsen kan vælge at oprette, således at borgerne kan gøre brug af dem inden for rammerne af de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer, uden at kommunalbestyrelsen forudgående har foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens behov.

Forslaget til § 84 – støtte til individuel befordring

Med forslaget til § 84, stk. 1, gives hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til borgere, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, og til borgere, som på grund af risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer har behov for befordring med individuelle transportmidler.

Forslaget er i forhold til indholdet i ydelsen en videreførelse af den nugældende servicelovs § 117, stk. 1, om individuel befordring, men gøres til et tilbud, som kommunalbestyrelsen kan yde som en tidlig, forebyggende indsats til alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Dermed foreslås der en ændring af personkredsen i forhold til den nugældende servicelovs § 117, stk. 1, hvor ydelsen er rettet

mod borgere med varigt nedsat funktionsevne. Om gældende ret henvises til afsnit 2.3.1 i de almindelige bemærkninger. Det bemærkes, at støtte til befordring forudsætter en individuel behovsvurdering.

Det foreslås i § 84, stk. 2, at kommunalbestyrelsens afgørelse om støtte til individuel befordring ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Dette er en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 117, stk. 2. Det bemærkes i forhold til klageadgangen, at hvis borgeren specifikt har søgt om en ydelse, der ikke er en ydelse i form af tidlig, forebyggende indsats, og får afslag med henvisning til et tilbud om individuel befordring efter den foreslåede § 84 eller en af de øvrige ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats, vil borgeren kunne klage over afslaget.

Forslaget til kapiteloverskriften på kapitel 16

Det foreslås, at overskriften til kapitel 16 ændres til "Personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., hjælpemidler og forbrugsgoder". Dette kapitel (§§ 85-101) foreslås at indeholde bestemmelser om ydelser i form af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., hjælpemidler og forbrugsgoder, som er rettet mod borgere med få afgrænsede hjælpebehov, hvormed menes borgere, hvis funktionsnedsættelse er åbenbar, og hjælpebehovet relativt entydigt. Det bemærkes, at borgere, der grundet deres funktionsnedsættelse opfylder betingelserne for at modtage ydelser efter det foreslåede kapitel 16, tillige vil kunne modtage hjælp efter det foreslåede kapitel 15 om tidlig, forebyggende indsats.

Forslaget til § 85 – personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v.

Det foreslås i § 85, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og madservice. De nævnte tilbud gives, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 2, til borgere, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke kan udføre disse opgaver.

Stk. 3-6 Afventer Folketingets behandling af L 25 Forslag til lov om ændring af social service (Rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp mv.)

Personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. kan efter det foreslåede stk. 7 ikke gives som generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. For en nærmere beskrivelse af bestemmelsen om generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte henvises til bemærkningerne i nærværende ændringspunkt til forslaget til § 81.

Efter det foreslåede stk. 8 skal kommunalbestyrelsen så vidt muligt ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. for en borger med en demensdiagnose respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamenter).

Den foreslåede § 85 er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 83 om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., og den retstilstand, der følger af den nugældende § 83, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 85, herunder også i forhold til målgruppen for ydelsen, som fortsat vil være såvel ældre som yngre borgere, der opfylder målgruppebeskrivelsen. Det bemærkes i forhold til den nugældende mulighed for at yde personlig og prak-

tisk hjælp i hjemmet m.v. til børn med funktionsnedsættelse, der har behov herfor, at denne mulighed også foreslås videreført uændret, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11, om § 44.

Forslaget til § 86 - rehabiliteringsforløb

Afventer Folketingets behandling af L 25 Forslag til lov om ændring af social service (Rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp mv.)

Forslaget til § 87 - forsyningsansvar

Med forslaget til § 87 fastsættes det, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at opgaverne i forbindelse med personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. [og rehabiliteringsforløb] i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt.

Bestemmelsen er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 87 om kommunalbestyrelsens forsyningsansvar, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 87, videreføres dermed uændret i forhold til disse ydelser med den foreslåede nyaffattede § 87.

Forslaget til § 88 – kommunalbestyrelsens afgørelse

Med forslaget til § 88 fastsættes det, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om tildeling af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. [og rehabiliteringsforløb]. Kommunalbestyrelsen skal behandle anmodninger om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. ved en konkret, individuel vurdering af behovet for hjælp til de opgaver, som borgeren ikke selv kan udføre. Ved vurderingen af behovet for hjælp skal kommunalbestyrelsen tage stilling til alle anmodninger om hjælp fra borgeren.

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til den nugældende servicelovs § 88, stk. 1, om kommunalbestyrelsens afgørelse, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 88, stk. 1, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 88.

Det foreslås dog i forhold til den nugældende § 88, stk. 1, 1. pkt., at bestemmelsen alene henviser til personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. [og rehabiliteringsforløb]. Denne ændring i forhold til den nugældende bestemmelse, hvor der også henvises til de øvrige ydelser nævnt i det nugældende kapitel 17, er foretaget under hensyn til overskueligheden af lovteksten i de foreslåede nyaffattede afsnit V og VI. Det, at de øvrige ydelser ikke er nævnt i bestemmelsen om kommunalbestyrelsens afgørelse, betyder dog ikke, at kommunalbestyrelsen ikke skal træffe afgørelse om tildeling af disse ydelser. Det gælder således helt generelt ved tildeling af ydelser efter serviceloven, at det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse.

Forslaget til § 89 – kravene til afgørelsen, herunder ændringer

Med forslaget til § 89 fastsættes det, at borgeren i forbindelse med afgørelsen om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. [og rehabiliteringsforløb] skriftligt skal oplyses om, hvilken hjælp der er bevilget. Kommunalbestyrelsen kan ved mindre, begunstigende justeringer i hjælpen undlade at fremsende en ny skriftlig oplysning herom til borgeren.

Bestemmelsen er i forhold til afgørelser om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. [og rehabiliteringsforløb] i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 89 om kravene til afgørelsen, herunder ændringer. Den retstilstand, der følger af den nugældende § 89, videreføres dermed uændret.

Forslaget til § 90 - levering af hjælpen

Med forslaget til § 90, stk. 1, fastsættes det, at hjælp til personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. skal leveres i overensstemmelse med den afgørelse, kommunalbestyrelsen har truffet. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at den tildelte hjælp leveres inden for en rimelig frist, hvis leverandøren ikke kan overholde de aftaler, der i forbindelse med afgørelsen er indgået om levering af hjælpen. Kommunalbestyrelsen skal efter det foreslåede stk. 2 i forbindelse med afgørelsen om hjælp til personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. oplyse borgeren om, hvor hos myndigheden denne kan rette henvendelse, hvis den tildelte hjælp ikke leveres i overensstemmelse med afgørelsen.

Bestemmelsen er med undtagelse af en ændret krydshenvisning som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 90 om levering af hjælp. Den retstilstand, der følger af den nugældende § 90, videreføres dermed uændret.

Forslaget til § 91 – frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v.

Med forslaget til § 91, stk. 1, fastsættes, at kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af hjælp til personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal. For at opfylde denne forpligtelse skal kommunalbestyrelsen efter det foreslåede stk. 2 som minimum indgå kontrakt med to eller flere leverandører eller tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, som giver borgere, der er visiteret til personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse. Kommunalbestyrelsen kan dog efter det foreslåede stk. 3 i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en borger ikke kan modtage et fritvalgsbevis.

Kommunalbestyrelsen skal efter det foreslåede stk. 4 vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis, om ordningen. Efter det foreslåede stk. 5, fastsætter kommunalbestyrelsen værdien af fritvalgsbeviset for hver af de ydelseskategorier efter bestemmelsen om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., som kommunalbestyrelsen har besluttet at tilbyde i ordningen. Kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt, til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi.

Ifølge det foreslåede stk. 6 fastsætter ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold nærmere regler om leverandørernes tilbagemeldingspligt og om kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af fritvalgsbeviset, og regler om beregningsgrundlaget for og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi.

Bestemmelsen er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 91 om frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. Den retstilstand, der følger af den nugældende § 91, videreføres dermed uændret. med den foreslåede § 91.

Forslaget til § 92 - afgrænsningen af anvendelsesområdet for bestemmelserne om frit valg af leverandør

Med forslaget til § 92, stk. 1, fastsættes, at bestemmelserne om frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. og muligheden for selv at udpege en person til at udføre personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. ikke omfatter beboere i plejehjem m.v., jf. § 192, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger, og lejere i tilsvarende boligenheder.

Ifølge det foreslåede stk. 2 skal kommunalbestyrelsen fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles til leverandører af kommunale serviceydelser til de nævnte persongrupper. Hvis kommunalbestyrelsen har ansvaret for andre dele af driften af de nævnte boliger, skal kommunalbestyrelsen endvidere fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles i forbindelse med varetagelsen af disse opgaver. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter efter det foreslåede stk. 3 regler for opgørelse og offentliggørelse m.v. af de af kommunalbestyrelsen fastsatte kvalitetskrav.

Bestemmelsen er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 93 om afgrænsningen af anvendelsesområdet for bestemmelserne om frit valg af leverandør og muligheden for at udpege en person til at udføre personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. Den retstilstand, der følger af den nugældende § 93, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 92.

Forslaget til § 93 – mulighed for at udpege en person til at udføre personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v.

Med forslaget til § 93 fastsættes det, at en borger, som er berettiget til personlig eller praktisk hjælp i hjemmet m.v., kan vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, om leverancesikkerhed og om betaling m.v.

Bestemmelsen er med undtagelse af en ændret krydshenvisning som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 94 om muligheden for at udpege en person til at udføre personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. Den retstilstand, der følger af den nugældende § 94, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 93.

Forslaget til § 94 – valg af en helt eller delvis anden personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v.

Med forslaget til § 94 fastsættes det, at borgere, der modtager personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., kan vælge en helt eller delvis anden hjælp end den, der er truffet afgørelse om. En tilkendt ydelse, der fra vælges, kan ikke efterfølgende kræves leveret efter bestemmelsen om levering af hjælp.

Bestemmelsen er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 94 a om valg af en helt eller delvis anden personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. Den retstilstand, der følger af den nugældende § 94 a, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 94.

Forslaget til § 95 – kommunalbestyrelsens mulighed for at vælge at yde kontant tilskud til ansættelse af hjælpere til udførelse af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v.

Med forslaget til § 95, stk. 1, fastsættes det, at hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en borger, der har behov for hjælp efter bestemmelsen om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager. Det er efter det foreslåede stk. 2 en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende. I de situationer, hvor tilskudsmodtageren er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen ifølge det foreslåede stk. 3 tilbyde at varetage lønudbetalinger m.v.

Bestemmelsen er med undtagelse af en ændret krydshenvisning som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 95 om kommunalbestyrelsens mulighed for at vælge at yde kontant tilskud til udførelse af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. Den retstilstand, der følger af den nugældende § 95, videreføres dermed uændret på dette område med den foreslåede § 95.

Forslaget til § 96 - hjælpemidler

Med forslaget til § 96, stk. 1, fastsættes det, at kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne, i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Den foreslåede § 96, stk. 1, er i ordlyden i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 112, stk. 1, om betingelserne for støtte til hjælpemidler, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 112, stk. 1, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 96, stk. 1.

I det foreslåede § 96, stk. 2, som indholdsmæssigt er nyt i forhold til gældende ret, fastsættes det, at kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til anskaffelse af det bedst egnede og billigste hjælpemiddel på baggrund af en konkret og individuel vurdering. Kommunalbestyrelsen kan dog for visse mindre hjælpemidler beslutte, at hjælpen enten udgør et bestemt produkt eller et af den enkelte kommunalbestyrelse fastsat beløb, der som udgangspunkt ydes til alle modtagere af det pågældende hjælpemiddel. Kommunalbestyrelsens beslutning herom afskærer ikke retten til frit valg.

Ved det foreslåede § 96, stk. 2, 1. pkt., indføres den nugældende regel om udmåling af støtte til hjælpemidler, som aktuelt findes i § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1432 af 23. december 2012 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven, i selve lovteksten. Om gældende ret henvises til afsnit 2.4.1 i de almindelige bemærkninger. Ud over, at det herved foreslås skrevet ind i selve loven, at hjælp ydes

---

til det bedst egnede og billigste hjælpemiddel, understreges det samtidig, at der skal foretages en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag, hvilket også følger af gældende ret, jf. Ankestyrelsens praksis på området.

Ved det foreslåede § 96, stk. 2, 2. pkt., gives kommunalbestyrelsen som noget nyt mulighed for at vælge, at udmåling af støtte til visse mindre hjælpemidler skal finde sted efter en standardisering, således at den enkelte kommunalbestyrelse kan vælge, at alle borgere, der skal have hjælpemidlet som udgangspunkt får det samme produkt eller et tilsvarende beløb, som fastsættes af kommunalbestyrelsen i forhold til det kommunale serviceniveau på området. Det skal understreges, at der er tale om en mulighed for den enkelte kommunalbestyrelse, som den kan vælge, om den ønsker at gøre brug af eller ej, og muligheden gælder kun for visse mindre hjælpemidler, jf. bemærkningerne nedenfor til det foreslåede § 96, stk. 6. I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vælger ikke at benytte den foreslåede mulighed for standardisering, skal støtten udmåles til det bedst egnede og billigste hjælpemiddel, jf. det foreslåede § 96, stk. 2, 1. pkt.

Hvis kommunalbestyrelsen vælger at gøre brug af den foreslåede mulighed for standardisering, kan kommunalbestyrelsen enten vælge at fastsætte et beløb eller vælge et bestemt produkt, som alle borgere får udleveret. Der kan dermed ikke for samme type hjælpemiddel samtidig både være en standard i form af et beløb og et bestemt produkt.

Hvis en borger er utilfreds med kommunalbestyrelsens udmåling af støtte til et hjælpemiddel, kan borgeren uændret i forhold til gældende ret påklage kommunalbestyrelsens afgørelse til Ankestyrelsen efter reglerne herom i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Dette gælder, uanset om udmålingen er sket ud fra en vurdering af det bedst egnede og billigste hjælpemiddel eller ud fra den foreslåede standardisering.

Selv om kommunalbestyrelsen har udmålt støtte til et hjælpemiddel ud fra den foreslåede mulighed for standardisering, kan borgeren benytte sig af sin ret til frit valg, jf. de foreslåede § 96, stk. 4 og 5. F.eks. vil borgeren kunne anvende et af kommunalbestyrelsen udbetalt beløb i kraft af en standardiseret udmåling til køb af det produkt, som borgeren ønsker at anskaffe, ligesom borgeren kan vælge et andet produkt end det, som kommunalbestyrelsen udleverer i kraft af en standardiseret udmåling, mod betaling af en eventuel prisdifference.

Ifølge den foreslåede § 96, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at et hjælpemiddel skal leveres af bestemte leverandører. I forbindelse med kommunalbestyrelsens indgåelse af leverandøraftaler inddrages repræsentanter for brugerne ved udarbejdelse af kravspecifikationerne. Efter det foreslåede stk. 4 kan borgeren vælge leverandør af hjælpemidler. Hvis kommunalbestyrelsen har indgået en leverandøraftale og borgeren ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har indgået leverandøraftale med, indkøber borgeren selv hjælpemidlet og får udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan borgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel eller et medfør af stk. 2, 2. pkt., fastsat beløb. Borgerens ret til at vælge leverandør af hjælpemidler gælder ikke,

hvis kommunalbestyrelsen kan stille et hjælpemiddel til rådighed, som er fuldstændig identisk med det hjælpemiddel, som borgeren ønsker at anskaffe fra en anden leverandør.

Den foreslåede § 96, stk. 3-5, er i ordlyden i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 112, stk. 2-4, om leverandøraftaler og frit valg af hjælpemidler, og den retstilstand, der følger af de nugældende § 112, stk. 2-4, videreføres dermed uændret med de foreslåede § 96, stk. 3-5. Til det foreslåede stk. 4 bemærkes dog, at der er indsat en henvisning til det foreslåede § 96, stk. 2, 2. pkt., som indebærer, at i de tilfælde, hvor borgeren gør brug af retten til frit valg, og kommunalbestyrelsen ikke har en leverandøraftale, men har valgt at anvende standardiseret udmåling i form af et beløb, er det dette beløb, som borgeren får udbetalt i støtte til hjælpemidlet.

Ifølge det foreslåede § 96, stk. 6, kan ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætte regler om en række forhold vedrørende hjælpemidler. Forholdene nævnt i bestemmelsens nr. 1-3, 5 og 6, er alle en uændret videreførelse af gældende ret.

Ifølge det foreslåede § 96, stk. 6, nr. 4, kan der fastsættes regler om, for hvilke mindre hjælpemidler kommunalbestyrelsen kan beslutte, at hjælpen skal udgøre et bestemt produkt eller et fastsat beløb.

Den foreslåede nye bemyndigelsesbestemmelse vil blive anvendt til at fastsætte en udtømmende opremsning af, hvilke hjælpemidler kommunalbestyrelsen kan vælge at anvende standardiseret udmåling af støtte i forhold til. Herunder vil det blive tydeliggjort, at kommunalbestyrelsen alene kan vælge blandt disse ved brug af standardisering. Det vurderes umiddelbart, at udmåling af støtte til følgende hjælpemidler vil kunne standardiseres: Injektions- og testmaterialer til insulinkrævende diabetikere inklusive kombinationsbehandling, stomihjælpemidler, voksenbleer, parykker, brystproteser, blindestokke, øjenproteser, briller og kontaktlinser, badestole og rollatorer.

Der vil tillige med hjemmel i den del af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse, der videreføres uændret, blive foretaget ændringer i reglerne om hjælp til udskiftning og reparation af hjælpemidler i bekendtgørelse om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven. Den nugældende valgfri mulighed for kommunalbestyrelsen til at gøre brug af tro- og loveerklæringer i sager om udskiftning af hjælpemidler vil blive gjort obligatorisk. Kommunalbestyrelsen vil herudover i sager om reparation af hjælpemidler i sammenhæng med en valgfri brug af tro- og loveerklæringer få mulighed for at vælge at opsætte faste kriterier for reparation af visse hjælpemidler, f.eks. i form af fri adgang (uden forudgående ansøgning) til dækning af udgifter til reparationer op til et bestemt beløb, eller som en fast procentdel af den samlede udgift til et nyt hjælpemiddel. Kommunalbestyrelsen vil også som en del af kriterierne kunne beslutte, hvilke værksteder en reparation kan foregå på. Kommunalbestyrelsen vil ligeledes få mulighed for at vælge at fastsætte, at reparationer alene kan ske i en bestemt periode efter anskaffelsen/modtagelsen af hjælpemidlet for at sikre, at borgeren ikke får repareret udtjente hjælpemidler. Om gældende ret henvises til afsnit 2.4.1.

Forslaget til § 97 – digital ansøgning om hjælpemidler

Med den foreslåede § 97, stk. 1, fastsættes det, at ansøgning om støtte til hjælpemidler skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunalbestyrelsen stiller til rådighed

(digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen. Hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen efter det foreslåede *stk. 2* tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan ansøgningen i givet fald skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt. Kommunalbestyrelsen kan herudover ifølge det foreslåede *stk. 3* helt ekstraordinært undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunalbestyrelsen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt. Efter det foreslåede *stk. 4* anses en digital ansøgning for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.

Bestemmelsen er med undtagelse af en ændret krydshenvisning som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i ordlyden i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 112 a om digital ansøgning om hjælpemidler, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 112 a, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 97.

Forslaget til § 98 - forbrugsgoder

Med forslaget til § 98, *stk. 1*, fastsættes det, at kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne for at yde støtte til hjælpemidler er opfyldt (herom henvises til bemærkningerne under nærværende ændringspunkt til forslaget til § 96). Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo. Der kan efter det foreslåede *stk. 2* kun ydes hjælp, når udgiften er over 500 kr.

Ifølge det foreslåede *stk. 3* udgør hjælpen 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art. Hvis det, jf. det foreslåede *stk. 4*, på grund af den nedsatte funktionsevne er nødvendigt med et forbrugsgode, der er dyrere end et almindeligt standardprodukt, eller hvis den nedsatte funktionsevne nødvendiggør særlig indretning af forbrugsgodet, betaler kommunalbestyrelsen de nødvendige merudgifter. Hvis forbrugsgodet udelukkende fungerer som et hjælpemiddel til at afhjælpe den nedsatte funktionsevne, betaler kommunalbestyrelsen ifølge det foreslåede *stk. 5* de fulde anskaffelsesudgifter. Hjælpen kan ydes som udlån.

Ifølge det foreslåede § 98, *stk. 6*, kan ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætte nærmere regler om afgrænsningen af de forbrugsgoder, der kan ydes hjælp til, og adgangen til genanskaffelse, og i hvilket omfang modtageren selv skal betale en del af udgiften til reparation og drift af et forbrugsgode.

Bestemmelsen er med undtagelse af en ændret krydshenvisning som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 113 om støtte til køb af forbrugsgoder, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 113, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 98. Dette gælder også for bemyndigelsesbestemmelsen i det foreslåede § 98, *stk. 6*, og der foretages dermed ingen ændringer i forhold til bemyndigelsens omfang.

Forslaget til § 99 – forenklet sagsbehandling i sager om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder

---

Med forslaget til § 99 fastsættes det, at kommunalbestyrelsen i enkle og entydige sager om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder kan beslutte at træffe afgørelse alene på baggrund af den modtagne ansøgning. I disse tilfælde skal ansøgningen indeholde de for afgørelsen nødvendige oplysninger og en erklæring på tro og love om rigtigheden af disse oplysninger eller anden relevant dokumentation herfor.

Bestemmelsen, som indholdsmæssigt er ny i forhold til gældende ret, giver således kommunalbestyrelsen mulighed for at vælge at sagsbehandle og visitere i enkle, entydige sager alene på baggrund af en ansøgning (det være sig digital, telefonisk eller personlig) fra borgeren om hjælpemidler eller forbrugsgoder. Ved enkle og entydige sager forstås sager, hvor borgerens funktionsnedsættelse er åbenbar og hjælpebehovet relativt entydigt. Forslaget om forenklet sagsbehandling foreslås gjort til en mulighed for kommunalbestyrelsen, som den frit kan vælge at gøre brug af eller ej. I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vælger ikke at anvende den foreslåede mulighed, vil de generelt gældende sagsbehandlingsregler, som der ikke ændres på med nærværende lovforslag, fortsat finde anvendelse. Kommunalbestyrelsens afgørelse om støtte til et hjælpemiddel eller forbrugsgode vil, ligesom efter nugældende regler, kunne påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Dette gælder, uanset om kommunalbestyrelsen har valgt at anvende den foreslåede mulighed for forenklet sagsbehandling eller ej.

Hvis kommunalbestyrelsen vælger den foreslåede forenkledede sagsbehandling betyder det, at sagen alene behandles ud fra de oplysninger, der er i ansøgningen, og borgerens ansøgning vil som led i sagsoplysningen skulle indeholde de for afgørelsen nødvendige oplysninger og en tro- og loveerklæring i forhold til rigtigheden af de indberettede oplysninger. Alternativt til en tro- og loveerklæring kan borgeren ved ansøgning vedlægge anden relevant dokumentation, f.eks. i form af lægelige oplysninger, som kan indgå i en manuel efterprøvning/stikprøvekontrol af sagerne og indgå f.eks. ved revisionen.

Det bemærkes, at forslaget ikke berører de betingelser, som skal være opfyldt, for at der kan ydes støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder, herunder betingelserne om varig funktionsnedsættelse og væsentlighed. Disse betingelser videreføres dermed uændret. Om gældende ret henvises til afsnit 2.4.1 i de almindelige bemærkninger.

Hvis en borger har gjort brug af kommunens digitale løsning til forenklet sagsbehandling ved tildeling af hjælpemidler og forbrugsgoder, skal borgeren være opmærksom på selv at kontakte kommunalbestyrelsen særskilt med anmodning om øvrig støtte, idet en digital løsning ikke nødvendigvis indebærer, at en sagsbehandler har forholdt sig til borgerens ansøgning. Men hvis kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at borgeren kunne have behov for mere omfattende hjælp, har kommunalbestyrelsen pligt til at iværksætte en udredning, jf. den foreslåede § 102. En sådan pligt gælder også for kommunalbestyrelsen efter gældende ret, hvis den bliver opmærksom på, at borgeren har et udækket hjælpebehov. Kommunalbestyrelsen vil således ikke kunne stilles til ansvar for manglende handling, hvis kommunalbestyrelsens eneste kendskab til borgeren er borgerens ansøgning gennem en sagsgang, der er omfattet af den foreslåede forenkledede sagsbehandling.

Forslaget til § 100 – støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode

Med forslaget til § 100, stk. 1, gives hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde støtte i form af udlån af hjælpemidler eller forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode til borgere med midlertidigt nedsat

fysisk eller psykisk funktionsevne, hvis betingelserne for støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i øvrigt er opfyldt. Der kan efter det foreslåede *stk. 2* alene ydes støtte én gang inden for samme tidsbegrænsede periode. Hvis der er tale om to eller flere indbyrdes adskilte perioder, vil der kunne ydes støtte én gang i hver periode.

Bestemmelsen, som indholdsmæssigt er ny i forhold til gældende ret, giver således kommunalbestyrelsen mulighed for at udlåne et hjælpemiddel eller forbrugsgode i en tidsbegrænset periode til borgere med midlertidig funktionsnedsættelse. I disse tilfælde foreslås det således, at det ikke skal være en betingelse for støtte, at funktionsnedsættelsen er varig, men alene midlertidig, hvorimod betingelserne for støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i øvrigt foreslås at skulle være opfyldt som forudsætning for hjælp. Om gældende ret henvises til afsnit 2.4.1 i de almindelige bemærkninger.

Støtte i form af udlån af et hjælpemiddel eller forbrugsgode foreslås at kunne ske én gang inden for den samme tidsbegrænsede periode. Hvis der er tale om to eller flere indbyrdes adskilte perioder, vil udlånet af et hjælpemiddel eller forbrugsgode kunne ske én gang i hver periode. Det, at der har været ydet midlertidig støtte efter den foreslåede bestemmelse herom ud fra en vurdering af, at funktionsnedsættelsen er midlertidig, er ikke til hinder for, at der efterfølgende kan ydes støtte efter reglerne om hjælpemidler eller forbrugsgoder, hvis funktionsnedsættelsen senere viser sig at være varig. Hvis funktionsnedsættelsen allerede fra begyndelsen af forløbet kan anses som varig, skal der ydes hjælp efter forslaget § 96 eller 98 om hjælpemidler eller forbrugsgoder til borgere med varige behov.

Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om midlertidig støtte i form af udlån ud fra en konkret og individuel vurdering af borgerens behov. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Et eksempel, hvor den foreslåede midlertidige støtte vil kunne finde anvendelse, vil være en borger i et rehabiliteringsforløb, som kommunalbestyrelsen låner en el-scooter i en tidsbegrænset periode på f.eks. 2 måneder for at fastholde kontakten til arbejdsmarked, uddannelse eller sociale relationer.

Forslaget til § 101 - subsidiaritetsbestemmelse

Med forslaget til § 101 fastsættes det, at det er en forudsætning for såvel varig som midlertidig støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder, at hjælpemidlet eller forbrugsgodet ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

Bestemmelsen er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 115, der lovfæster det generelt gældende princip om sektoransvar og subsidiaritetsprincippet, og den retstilstand vedrørende støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder, der følger af den nugældende § 115, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 101. Endvidere er den foreslåede § 100 om midlertidig støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder medtaget i opremsningen i § 101 for at undgå fortolkningstvivel, selv om samme retstilstand ville være gældende i kraft af princippet om sektoransvar og subsidiaritetsprincippet uden denne medtagelse.

Det generelt gældende princip om sektoransvar fastslår således, at den sektor, der stiller en ydelse til rådighed for borgerne, er ansvarlig for, at denne ydelse også er tilgængelig for borgere med funktionsnedsættelse. I forlængelse heraf fastslår subsidiaritetsprincippet, at støtte efter sociallovgivningen er subsidiær til støtte efter andre sektors lovgivning. Disse to principper fører til, at det er en forudsætning for støtte efter bl.a. serviceloven, at støtten ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

Forslaget til kapiteloverskriften på kapitel 17

Med forslaget betegnes det foreslåede nyaffattede kapitel 17 i serviceloven "omfattende hjælp til personer med betydelig og/eller varigt nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer". Dette kapitel (§§ 102-118) foreslås at indeholde bestemmelser om ydelser i form af omfattende hjælp, f.eks. socialpædagogisk bistand, midlertidige og længerevarende botilbud, støtte til køb af bil, boligindretning og boligskift og borgerstyret personlig assistance, som er rettet mod borgere med varig og/eller betydelig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer. Det bemærkes, at borgere, der grundet deres funktionsnedsættelse opfylder betingelserne for at modtage ydelser efter det foreslåede kapitel 17, tillige vil kunne modtage hjælp efter det foreslåede kapitel 15 om tidlig, forebyggende indsats og det foreslåede kapitel 16 om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., hjælpemidler og forbrugsgoder.

Forslaget til § 102 - udredning

Med forslaget til § 102, stk. 1, fastsættes, at kommunalbestyrelsen, før der træffes afgørelse om ydelser og tilbud til en borger efter kapitel 17 (ydelser i form af omfattende hjælp), skal foretage en udredning. Udredningen skal bidrage til, at kommunalbestyrelsen kan sammensætte en indsats, der modsvarer den enkeltes behov og medvirker til udvikling hos den enkelte. Kommunalbestyrelsen skal efter det foreslåede stk. 2 inddrage borgeren med funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer i udredningen. Desuden kan borgerens familie og netværk inddrages, hvis det er hensigtsmæssigt. Udredningen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og den må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Ifølge det foreslåede § 102, stk. 3, skal udredningen være tilstrækkelig til at danne grundlag for en sammenhængende og helhedsorienteret indsats. Udredningen kan, hvis det findes relevant, omfatte omfanget af den nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller de sociale problemer, egenomsorg, kommunikation, socialt liv, samfundsliv og andre relevante forhold.

Med den foreslåede § 102, som indholdsmæssigt er ny i forhold til gældende ret, får kommunalbestyrelsen, før der træffes afgørelse om ydelser i form af omfattende hjælp, pligt til at foretage en udredning af borgeren, hvorigennem der efterfølgende kan sammensættes en indsats, der modsvarer den enkelte borgers behov og dermed giver borgeren den rette hjælp og støtte. Om gældende ret henvises til afsnit 2.5.1 i de almindelige bemærkninger. Den foreslåede pligt til udredning gælder, uanset om kommunalbestyrelsens efterfølgende afgørelse i forhold til ydelserne i form af omfattende hjælp umiddelbart vurderes at blive begunstigende eller negativ. Det skal i forlængelse heraf understreges, at hvis det vurderes, at borgeren ikke er i den målgruppe, der kan komme i betragtning til en ydelse i form af omfattende hjælp, gælder der ingen pligt til udredning, og i sådanne tilfælde vil en kommune, der anvender voksenudredningsmetoden, f.eks. ikke have pligt til at anvende metoden i dens fulde omfang.

Det foreslås gjort til et krav, jf. det foreslåede § 102, stk. 2, at borgeren - og evt. dennes familie og netværk, hvis kommunalbestyrelsen finder, at det er hensigtsmæssigt - inddrages i udredningen, og at udredningen

afdækker både ressourcer og problemstillinger hos såvel den enkelte som i familien og netværket. Familien og netværket vil dog alene skulle inddrages, hvis kommunalbestyrelsen finder det relevant i den enkelte sag. Udredningen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader. Udredningen må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger. Det bemærkes herved særligt i forhold til bestemmelsen om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, som foreslås at være en af ydelserne i form af omfattende hjælp, hvor den foreslåede pligt til udredning vil gælde, at denne ydelse i nogle tilfælde kan have et rent kompenserende formål for borgere, der har forholdsvis klart afgrænsede funktionsnedsættelser og deraf affødte kompensationsbehov. Det gælder f.eks. diabetikere, der alene har behov for dækning af merudgifter til diabeteskost og insulin eller borgere med cøliaki, som alene skal have dækket merudgifter til kost. I disse tilfælde skal den foreslåede udredning alene omfatte de helt specifikke temaer, der er relevante for at kunne træffe afgørelse i sagen.

Det bemærkes endvidere i forhold til tilbud om stofmisbrugsbehandling, som også er en af de ydelser, hvor den foreslåede pligt til udredning vil gælde, at udredningskravet ikke ændrer på, at tilbuddet om stofmisbrugsbehandling skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen.

Det foreslås endvidere, jf. det foreslåede *stk. 3*, at udredningen skal være tilstrækkelig til at danne grundlag for en sammenhængende og helhedsorienteret indsats. Udredningen kan, hvis det findes relevant i den enkelte sag, omfatte en række i loven fastsatte temaer i borgerens liv, herunder omfanget af funktionsnedsættelsen, socialt liv, egenomsorg, kommunikation og samfundsliv. Opremsningen er ikke udtømmende, og andre end de i loven nævnte temaer vil derfor kunne omfattes af udredningen, hvis det findes relevant. Omvendt vil det ikke være et krav, at de i loven nævnte temaer er berørt i udredningen, hvis det ikke vurderes relevant.

Der foreslås ikke fastsat lovkrav om benyttelse af en bestemt sagsbehandlingsmetode. Dog foreslås det nugældende krav om brug af funktionsevneметоден eller voksendredningsmetoden i sager om hjælp til dækning af merudgifter ved den daglige livsførelse videreført uændret. Om gældende ret henvises til afsnit 2.5.1.

I forlængelse af ovenstående skal det nævnes, at langt de fleste kommuner aktuelt benytter voksendredningsmetoden, som har til formål at forbedre den faglige og lovgivningsmæssige kvalitet i sagsbehandlingen. Metoden indeholder redskaber til at understøtte alle væsentlige sagstrin, dvs. fra modtagelse af henvendelse til hjælp til opfølgning på indsats.

I særligt komplicerede enkeltsager kan kommunalbestyrelsen henvende sig til VISO for at få gratis vejledende hjælp til udredningen. Derudover skal kommunalbestyrelsen være opmærksom på, om det i den konkrete sag er relevant at hente hjælp i andre dele af kommunens forvaltninger (f.eks. i sager om overgang fra børne- til voksenbestemmelserne).

Forslaget til § 103 – handleplan

Med forslaget til § 103, *stk. 1*, fastsættes, at kommunalbestyrelsen til borgere, der modtager hjælp efter det foreslåede kapitel 17, skal udarbejde en handleplan for indsatsen. Handleplanen skal efter det foreslåede *stk. 2* ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, og dens omfang og form skal tilpasses den en-

---

keltes konkrete situation. Handleplanen skal efter det foreslåede *stk. 3* i det omfang, det findes relevant i det enkelte tilfælde, angive formålet og målet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet og målet, den forventede varighed af indsatsen og andre særlige forhold vedrørende familie og netværk, boform, uddannelse, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v. Handleplanen bør efter det foreslåede *stk. 4* udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne. Desuden kan familie og netværk inddrages, hvis kommunalbestyrelsen finder, at det er hensigtsmæssigt. Når en handleplan indebærer, at en borger visiteres til et behandlingstilbud for stofmisbrugere eller et socialt døgntilbud, skal relevante dele af handleplanen udleveres til tilbuddet.

Med den foreslåede bestemmelse sker der en udvidelse i forhold til den nugældende servicelovs § 141 om handleplaner, således at kommunalbestyrelsen får pligt til at udarbejde handleplaner for borgere, der modtager hjælp efter det foreslåede kapitel 17. Den foreslåede pligt til at udarbejde en handleplan vil dermed gælde i forhold til borgere, der modtager følgende typer hjælp: Midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje, socialpædagogisk bistand, træning, stofmisbrugsbehandling, tilbud af behandlingsmæssig karakter, beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud, midlertidigt botilbud, støtte til køb af bil, boligindretning og boligskift, anden hjælp, som har til formål at afhjælpe følgerne af borgerens funktionsnedsættelse eller sociale problemer, kontant tilskud til ansættelse af hjælpere ved behov for mere end 20 timers personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. om ugen, borgerstyret personlig assistance, ledsagelse, kontaktperson til borgere med døvblindhed, hjælp til dækning af merudgifter ved den daglige livsførelse og længerevarende botilbud.

Den foreslåede handleplan skal angive de langsigtede formål og de kortsigtede konkrete mål for indsatsen, og der skal ske en løbende opfølgning på indsatsen. Målene vil kunne være meget forskellige fra borger til borger. For nogle borgere kan målene indeholde egentlige udviklingsmål, for andre mål om fastholdelse eller udskydelse af tab af færdigheder, og omfanget af handleplanen skal afspejle borgerens konkrete situation og ønsker samt det (re)habiliterende sigte.

Handleplanen og målsætningerne skal tage udgangspunkt i, at ressourcestærke borgere kan tage hånd om deres egen udvikling, og at hjælpen skal sætte dem i stand hertil. Der vil således fortsat være en gruppe af ressourcestærke borgere (primært borgere med fysiske funktionsnedsættelser), der modtager omfattende hjælp og støtte, men hvor der ikke i samme omfang som for andre grupper er behov for at fokusere på mål og udvikling, da hjælpen primært har en praktisk kompenserende funktion, og disse borgere selv kan tage ansvar for deres egen udvikling. Som eksempler herpå kan nævnes borgere, der modtager støtte til køb af bil, boligindretning eller boligskift.

Den foreslåede handleplan skal, jf. det foreslåede § 103, *stk. 2*, ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, og dens omfang og form skal tilpasses den enkelte borgers konkrete situation. Der foreslås ikke fastsat formkrav til handleplanen, som i nogle af de mindre komplekse sager f.eks. blot kan bestå af en skriftlig afgørelse suppleret med mål for indsatsen. Det kan eksempelvis være tilfældet med en ældre borger med begyndende demens, som fortsat bor i eget hjem sammen med en jævnaldrende ægtefælle. Her kan kommunalbestyrelsen på baggrund af en udredning træffe skriftlig afgørelse om, at borgeren bevilges midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje. Det kan her fremgå af selve afgørelsen, at målet med hjælpen er at give borgeren den nødvendige omsorg, personlige og praktiske hjælp og at undersøge hans tilstand nærmere, så det inden for et konkret fastsat tidspunkt kan afklares, om og evt. hvornår

---

det vil være bedst for borgeren at tilbyde ham at flytte til et plejecenter. Selve afgørelsen vil dermed indeholde en handleplan med mål for opfølgning, og det vil derfor i et sådant tilfælde ikke være nødvendigt at udarbejde en særskilt handleplan.

Særligt i forhold til merudgiftsydelsen, som er en af ydelserne, der foreslås omfattet af den foreslåede pligt til udarbejdelse af handleplan, skal det understreges, at denne ydelse i nogle tilfælde kan have et rent kompenserende formål for borgere, der har forholdsvis klart afgrænsede funktionsnedsættelser med deraf affødte kompensationsbehov, f.eks. diabetikere, der alene har behov for dækning af merudgifter til diabeteskost og insulin eller borgere med cøliaki, som alene skal have dækket merudgifter til kost. I disse tilfælde vil det foreslåede krav til handleplan være opfyldt med selve afgørelsen, som indeholder en beskrivelse af formålet med hjælpen.

I det foreslåede § 103, stk. 3, er der opremset nogle forhold, som skal angives i handleplanen i det omfang, det findes relevant i det enkelte tilfælde. Det er således ikke et krav, at alle de nævnte forhold er berørt i handleplanen i alle sager. Det vil dermed bero på en konkret vurdering fra sag til sag, om og i givet fald i hvor høj grad de angivne forhold skal berøres. I forhold til opfølgning på indsatsen bemærkes dog, at hvis handleplanen angiver en opfølgning på indsatsen, skal det ligeledes angives, hvornår opfølgning skal finde sted.

Forslaget om, at familie og netværk kan inddrages, hvis det er hensigtsmæssigt, skal ses i sammenhæng med, at der i familie og netværk kan være ressourcer, som kan have betydning i forhold til borgeren med funktionsnedsættelse eller sociale problemer. F.eks. kan det være relevant, at en handleplan for en borger i et tilbud om stofmisbrugsbehandling belyser situationen med hensyn til familie og netværk, som vil kunne udgøre en væsentlig ressource for borgeren efter endt behandling.

Handleplanen bør ifølge det foreslåede § 103, stk. 4, udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med borgeren. Når handleplanen bliver udarbejdet, skal borgeren derfor så vidt muligt inddrages, herunder bør der spørges ind til, om borgeren allerede har handleplaner på andre sektorområder. Hvis borgeren allerede har en plan på et andet sektorområde, f.eks. jobplan, behandlingsplan eller genoptræningsplan, og borgeren giver samtykke til, at sagsbehandleren må indhente oplysninger om borgerens sag fra andre myndigheder eller forvaltninger, bør handleplanen efter serviceloven indholdsmæssigt tænkes sammen med de øvrige planer under iagttagelse af gældende regler om udveksling af oplysninger, så der er sammenhæng i indsatserne. Desuden bør det indgå i overvejelserne, om oplysninger fra planer på andre områder kan indgå i udarbejdelsen af handleplanen efter serviceloven.

Den foreslåede § 103, stk. 5, er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende § 141, stk. 5, og den nugældende retstilstand vedrørende denne bestemmelse videreføres dermed uændret.

Om handleplaner for borgere med midlertidigt ophold i kvindekrisecentre, forsorghjem, herberger m.v. henvises til den foreslåede § 122 b og bemærkningerne hertil.

Forslaget til § 104 - tilbudsviften

Med den foreslåede § 104, som indholdsmæssigt er ny i forhold til gældende ret, indsættes der i serviceloven en bestemmelse indeholdende en tilbudsvifte med en række ydelser i form af omfattende hjælp rettet mod borgere med varig og/eller betydelig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, hvor kommunalbestyrelsen får mulighed for helt eller delvist at substituere mellem ydelserne i viften.

Med forslaget til § 104, stk. 1, fastsættes, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om tildeling af en eller flere af ydelserne og tilbuddene nævnt i bestemmelsen til borgere med betydelig og/eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, såfremt det vurderes, at de behov, som udredningen har afdækket, tilsiger det. Kommunalbestyrelsen kan herved afgøre, at en eller flere af ydelserne eller tilbuddene helt eller delvist skal substituere hinanden. Betingelsen om betydelig og/eller varig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer gælder dog ikke ved tildeling af ydelserne midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje og genoptræning.

Ifølge det foreslåede *stk. 2* træffer kommunalbestyrelsen afgørelse for følgende ydelser og tilbud: Midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje, socialpædagogisk bistand, genoptræning, vedligeholdelsestræning, stofmisbrugsbehandling, tilbud af behandlingsmæssig karakter, beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud, midlertidige botilbud, støtte til køb af bil, boligindretning og boligskift, og anden hjælp og støtte.

Målgruppen for de ydelser og tilbud, der foreslås medtaget i tilbudsviften, er borgere med betydelig og/eller varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer. Hvis borgeren falder inden for denne målgruppe, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om tildeling af en eller flere af ydelserne i tilbudsviften. Der foreslås dermed en samlet målgruppebeskrivelse for alle de ydelser og tilbud, der indgår i tilbudsviften. Dette er en ændring i forhold til gældende ret, hvor målgruppen for hver enkelt ydelse er beskrevet særskilt. Om gældende ret henvises til afsnit 2.6.1 i de almindelige bemærkninger. Målgruppen for ydelserne og tilbuddene i tilbudsviften er udformet, så den dækker målgrupperne for alle de ydelser og tilbud fra den nugældende servicelov, som foreslås medtaget i tilbudsviften. Dette er også baggrunden for forslaget om, at betingelsen om betydelig og/eller varig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer ikke skal gælde ved tildeling af ydelserne midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje og genoptræning, hvor målgrupperne efter de nugældende bestemmelser er bredere end borgere med betydelig og/eller varig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer. Der sker dermed ingen indsnævring af målgrupperne for de ydelser, der foreslås medtaget i tilbudsviften i forhold til gældende ret.

Den foreslåede mulighed for kommunalbestyrelsen til at afgøre, at ydelserne og tilbuddene i tilbudsviften helt eller delvist skal substituere hinanden, er ny i forhold til gældende ret, hvor substitution ikke er mulig. Om gældende ret henvises til afsnit 2.6.1 i de almindelige bemærkninger. Den foreslåede mulighed for substitution skal medvirke til at sikre, at indsatsen til den enkelte borger kan sammensættes, således at den bedst imødekommer borgerens behov og gøres så effektiv som muligt. Indsatsen skal sammensættes under hensyntagen til de behov, som den foreslåede udredning, jf. den foreslåede § 102, har afdækket.

Forslaget om indførelse af en tilbudsvifte ændrer ikke på, at kommunalbestyrelsen, jf. § 5 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i for-

---

hold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Der ændres heller ikke på, at kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning. De ydelser, der foreslås holdt uden for tilbudsviften, herunder ydelserne i form af tidlig, forebyggende indsats, personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., hjælpemidler og forbrugsgoder samt de ydelser i form af omfattende hjælp til borgere med betydelig og/eller varig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, der ikke indgår i den foreslåede tilbudsvifte, skal således fortsat indgå i den samlede vurdering af borgerens behov. Ydelser inden for og uden for viften vil således kunne kombineres, hvis borgerens behov tilsiger det, men forslaget om substitution foreslås alene at gælde de ydelser, der foreslås omfattet af tilbudsviften.

Der vil således ikke kunne substitueres mellem en ydelse inden for den foreslåede tilbudsvifte og en ydelse, der ligger uden for denne. Kommunalbestyrelsen bør herved være opmærksom på, at samme støttebehov hos borgeren ikke kompenseres gennem flere ydelser.

Det foreslåede § 104, stk. 2, angiver udtømmende, hvilke ydelser der er omfattet af den foreslåede tilbudsvifte. De enkelte ydelser er omtalt nærmere umiddelbart nedenfor.

Borgeren vil uændret i forhold til gældende ret kunne klage til Ankestyrelsen efter reglerne herom i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område over den afgørelse, som kommunalbestyrelsen har truffet, herunder den opstillede indsats og tidsperspektivet herfor. Hvis der på et senere tidspunkt, eventuelt i forbindelse med den lovpligtige opfølgning, jf. det foreslåede § 103, stk. 3, nr. 4, foretages ændringer i indholdet af indsatsen, herunder ændringer i omfanget af en tildelt ydelse, vil der være tale om en ny afgørelse, som borgeren vil kunne klage over.

Ankestyrelsen vil i klagesagsbehandlingen ikke være begrænset i sin prøvelse, men vil skulle inddrage hele viften af tilbud ved vurderingen af borgerens behov. Ankestyrelsen vil således skulle vurdere, om borgerens samlede behov for hjælp er imødekommet med de ydelser, der er indeholdt i kommunalbestyrelsens afgørelse. Det vil sige, om kommunalbestyrelsen har foretaget en helhedsvurdering af borgerens behov. Der sker dermed ikke med forslaget ændringer (hverken indskrænkninger eller udvidelser) i Ankestyrelsens prøvelsesret, men det tydeliggøres, at kommunalbestyrelsen skal foretage denne helhedsvurdering af borgerens behov, hvilket er indeholdt i Ankestyrelsens prøvelse sammen med en bedømmelse af, om der har fundet en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp sted.

Ankestyrelsen vil således uændret i forhold til gældende ret kunne efterprøve de retlige rammer for skønsmæssige afgørelser, men kan ikke ændre et af kommunalbestyrelsen lovligt udøvet skøn. Selv om en bestemmelse i større eller mindre grad giver kommunalbestyrelsen mulighed for at foretage et skøn, skal Ankestyrelsen efterprøve, om kommunalbestyrelsen har iagttaget de almindelige forvaltningsretlige principper om lovlig forvaltning, herunder lovligheden af skønnet, om sagen er tilstrækkeligt oplyst, om der er sket fejl i sagsbehandlingen samt det almene juridiske grundlag for efterprøvelsen.

Midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje

---

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 1, indgår ydelsen midlertidigt ophold til borgere, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje, i den foreslåede tilbudsvifte. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at opgaven i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt, jf. det foreslåede 2. pkt. i bestemmelsen.

Ydelsen i det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 1, er indholdsmæssigt en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 84, stk. 2, om midlertidigt ophold til borgere med behov for omsorg og pleje, og den nugældende retstilstand vedrørende indholdet i denne ydelse opretholdes dermed med den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 1. Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for hel eller delvis substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 1, 2. pkt., er i forhold til opgaverne med midlertidigt aflastningsophold til borgere med behov for omsorg og pleje i sit indhold i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 87 om kommunalbestyrelsens forsyningsansvar, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 87, videreføres dermed uændret i forhold hertil med det foreslåede nyaffattede § 104, stk. 2, nr. 1, 2. pkt.

Socialpædagogisk bistand

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 2, indgår ydelsen hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere, der har behov herfor, i den foreslåede tilbudsvifte. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at opgaven i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt, jf. det foreslåede 2. pkt. i bestemmelsen.

Ydelsen i det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 2, er indholdsmæssigt en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 85 om socialpædagogisk bistand, og den nugældende retstilstand vedrørende indholdet i denne ydelse opretholdes dermed med den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 2. Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for hel eller delvis substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 2, 2. pkt., er i forhold til opgaverne med socialpædagogisk bistand i sit indhold i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 87 om kommunalbestyrelsens forsyningsansvar, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 87, videreføres dermed uændret i forhold hertil med det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 2, 2. pkt.

Genoptræning

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 3, indgår ydelsen genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse, i den foreslåede

tilbudsvifte. Formålet er så vidt muligt at bringe borgeren op på det funktionsniveau, som pågældende havde inden sygdommen, jf. det foreslåede 2. pkt. i bestemmelsen.

Ydelsen i det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 3, er indholdsmæssigt en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 86, stk. 1, og dele af den nugældende § 88, stk. 2, om genoptræning, og den nugældende retstilstand vedrørende indholdet i denne ydelse opretholdes dermed med den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 3. Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for hel eller delvis substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Vedligeholdelsestræning

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 4, indgår ydelsen vedligeholdelsestræning med henblik på gennem en individuel træningsindsats at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder, i den foreslåede tilbudsvifte. Ydelsen i det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 4, er indholdsmæssigt en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 86, stk. 2, og dele af den nugældende § 88, stk. 2, om vedligeholdelsestræning, og den nugældende retstilstand vedrørende indholdet i denne ydelse opretholdes dermed med den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 4. Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for hel eller delvis substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

I forhold til muligheden for at yde vedligeholdelsestræning til børn med funktionsnedsættelse, der har behov herfor, videreføres den nugældende retstilstand uændret, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11, til forslaget til nyaffattelse af servicelovens § 44.

Stofmisbrugsbehandling

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 5, indgår ydelsen stofmisbrugsbehandling i den foreslåede tilbudsvifte. Tilbuddet skal efter det foreslåede § 105, stk. 1, iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen. Ifølge det foreslåede § 105, stk. 2, kan en borger, der er visiteret til behandling, vælge at blive behandlet i et andet offentligt behandlingstilbud eller privat behandlingstilbud af tilsvarende karakter som det, der er visiteret til. Fristen på 14 dage kan ifølge det foreslåede stk. 3 fraviges, hvis borgeren vælger at blive behandlet i et andet offentligt eller privat behandlingstilbud end det, kommunalbestyrelsen har visiteret til. Efter det foreslåede stk. 4 kan retten til at vælge begrænses, hvis hensynet til stofmisbrugeren taler for det.

Ydelsen i det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 5, jf. § 105, er indholdsmæssigt en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 101 om stofmisbrugsbehandling, og den nugældende retstilstand vedrørende indholdet i denne ydelse opretholdes dermed med den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 5, jf. § 105.

Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for hel eller delvis substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor. Det skal dog bemærkes, at det ikke umiddelbart vurderes relevant at substituere stofmisbrugsbehandling fuldt ud med andre ydelser inden for tilbudsviften.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Tilbud af behandlingsmæssig karakter

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 6, indgår tilbud af behandlingsmæssig karakter i den foreslåede tilbudsvifte. Tilbuddet gives, når dette er nødvendigt med henblik på at bevare eller forbedre pågældendes fysiske, psykiske eller sociale funktioner, og når dette ikke kan opnås gennem de behandlingstilbud, der kan tilbydes efter anden lovgivning.

Ydelsen i det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 6, er indholdsmæssigt en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 102 om tilbud af behandlingsmæssig karakter, og den nugældende retstilstand vedrørende indholdet i denne ydelse opretholdes dermed med den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 6. Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for hel eller delvis substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor. Det, at der gives mulighed for hel eller delvis substitution, er også baggrunden for, at den nugældende bestemmelses passus om, at tilbuddet af behandlingsmæssig karakter kan gives ud over hjælp i form af socialpædagogisk bistand, ikke er medtaget i den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 6. Denne passus vil således være uforenelig med muligheden for hel eller delvis substitution.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Beskyttet beskæftigelse

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 7, jf. § 106, indgår ydelserne beskyttet beskæftigelse til borgere under folkepensionsalderen, som ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning, og særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb i den foreslåede tilbudsvifte. Kommunalbestyrelsen skal ifølge det foreslåede § 106, stk. 1, aflønne efter indsats under de nævnte typer beskæftigelse. En produktion, der udføres ved beskyttet beskæftigelse, må ifølge det foreslåede § 106, stk. 2, ikke påføre andre virksomheder ubillig konkurrence. KL udarbejder vejledning om kalkulationsregler for produktionen i aktivitets- og samværstilbud. Ifølge det foreslåede stk. 3 fastsætter ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold regler om løn m.v. og regler om støtte til befodringsudgifter i tilknytning til de omhandlede tilbud.

Ydelsen i det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 7, jf. § 106, er indholdsmæssigt en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 103 om beskyttet beskæftigelse samt dele af §§ 105-107, og den nugældende retstilstand vedrørende indholdet i denne ydelse opretholdes dermed med den foreslåede § 104, stk. 2, nr.

7, jf. § 106. Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for hel eller delvis substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Aktivitets- og samværstilbud

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 8, jf. § 107, indgår ydelserne aktivitets- og samværstilbud til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene i den foreslåede tilbudsvifte. En produktion, der udføres i aktivitets- og samværstilbud, må ifølge det foreslåede § 107, stk. 1, ikke påføre andre virksomheder ubillig konkurrence. KL udarbejder vejledning om kalkulationsregler for produktionen i aktivitets- og samværstilbud. Ifølge det foreslåede § 107, stk. 2, fastsætter ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold regler om støtte til befordringsudgifter i tilknytning til aktivitets- og samværstilbud.

Ydelsen i det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 8, jf. § 107, er indholdsmæssigt en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 103 om aktivitets- og samværstilbud samt dele af §§ 105-107, og den nugældende retstilstand vedrørende indholdet i denne ydelse opretholdes dermed med den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 8, jf. § 107. Dette gælder også for bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 107, stk. 2, og der foretages dermed ingen ændringer i forhold til bemyndigelsens omfang. Der skal dog gøres opmærksom på, at den nugældende bemyndigelsesbestemmelses passus om hjemmel til at fastsætte regler om løn m.v. for beskæftigelse i aktivitets- og samværstilbud ikke er medtaget i den foreslåede nye bemyndigelsesbestemmelse, da der ikke foregår egentlig produktion eller beskæftigelse i aktivitets- og samværstilbud, hvorved denne bemyndigelse er overflødig. Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for hel eller delvis substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Midlertidige botilbud

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 9, indgår ydelsen midlertidigt ophold i botilbud med henblik på at yde omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner, pleje eller særlig behandlingsmæssig støtte i den foreslåede tilbudsvifte. Sådanne midlertidige botilbud er ikke omfattet af lejelovgivningen, jf. det foreslåede 2. pkt. i bestemmelsen.

Ydelsen i det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 9, er indholdsmæssigt en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 107, stk. 2, om midlertidige botilbud og dele af den nugældende § 111, stk. 1, og den nugældende retstilstand vedrørende indholdet i denne ydelse opretholdes dermed med den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 9. Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor.

I forhold til den nugældende servicelovs § 107, stk. 1, bemærkes, at denne bestemmelse ikke er medtaget i den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 9, idet bestemmelsen ikke har selvstændig indholdsmæssig betydning, men i det hele er indeholdt i § 107, stk. 2, som, jf. ovenfor foreslås videreført med det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 9.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Støtte til køb af bil

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 10, jf. § 108, indgår ydelsen støtte til køb af bil i den foreslåede tilbudsvifte. Ifølge det foreslåede § 108, stk. 1, ydes støtte til køb af bil til borgere, hvis mulighed for at opnå eller fastholde et arbejde i væsentlig grad vanskeliggøres uden brug af bil, hvis mulighed for at gennemføre en uddannelse i væsentlig grad vanskeliggøres uden brug af bil eller hvis evne til at færdes i væsentlig grad forringes i tilfælde, hvor borgeren har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil. Støtten ydes efter det foreslåede § 108, stk. 2, som et rentefrit lån inden for en ramme på 177.000 kr. Foreligger der ganske særlige forhold i forbindelse med den nedsatte funktionsevne, kan der ifølge det foreslåede stk. 3 ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem støtte efter stk. 1 og anskaffelsesprisen. Det er en forudsætning for støtte efter bestemmelsen, at bilen ikke kan bevilges efter anden lovgivning, jf. det foreslåede stk. 4.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter ifølge det foreslåede stk. 5 regler om en række forhold vedrørende støtte til køb af bil.

Ydelsen i det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 10, jf. § 108, er indholdsmæssigt en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 114 om støtte til køb af bil og dele af den nugældende § 115, og den nugældende retstilstand vedrørende indholdet i denne ydelse opretholdes dermed med den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 10, jf. § 108. Dette gælder også for bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 108, stk. 5, og der foretages dermed ingen ændringer i forhold til bemyndigelsens omfang.

Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for hel eller delvis substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

I forhold til muligheden for at yde støtte til køb af bil til børn med funktionsnedsættelse, der har behov herfor, videreføres den nugældende retstilstand uændret, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11, til forslaget til nyaffattelse af § 44.

Boligindretning og boligskift

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 11, jf. § 109, indgår ydelserne boligindretning og boligsift i den foreslåede tilbudsvifte. Ifølge det foreslåede § 109, stk. 1, ydes boligindretning, når indretning er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende. En borger, der er tilkendt hjælp til boligindretning, kan efter det foreslåede stk. 2, hvis den pågældende ønsker at benytte en anden håndværker end den, som kommunalbestyrelsen har valgt, vælge selv at lade boligindretningen udføre og få udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have fået udført boligindretningen for hos den håndværker, som kommunalbestyrelsen har valgt. På samme måde kan borgeren vælge andre materialer end dem, som kommunalbestyrelsen har anvist.

Ifølge det foreslåede § 109, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen i de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp til boligindretning ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig. Det er en betingelse, at der ikke kan anvises anden bolig, som dækker den pågældendes behov. Borgere, der modtager social pension, kan efter det foreslåede stk. 4 ikke få hjælp til boligsift, medmindre det drejer sig om borgere, der har borgerstyret personlig assistance.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter efter det foreslåede stk. 5 nærmere regler om en række forhold vedrørende boligindretning og boligsift.

Ydelsen i det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 11, jf. § 109, er indholdsmæssigt en uændret videreførelse af den nugældende servicelovs § 116 om boligindretning og boligsift, og den nugældende retstilstand vedrørende indholdet i denne ydelse opretholdes dermed med den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 11, jf. § 109. Dette gælder også for bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 109, stk. 5, og der foretages dermed ingen ændringer i forhold til bemyndigelsens omfang. Det bemærkes herved, at der med den foreslåede nyaffattelse af § 109, stk. 5, sker en samling af bemyndigelsesbestemmelserne i de nugældende § 116, stk. 3 og 6, hvilket udelukkende er af lovtekniske grunde.

Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for hel eller delvis substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

I forhold til muligheden for at yde boligindretning og boligsift til børn med funktionsnedsættelse, der har behov herfor, videreføres den nugældende retstilstand uændret, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11, som er forslaget til nyaffattelse af servicelovens § 44.

Anden hjælp

Ifølge det foreslåede § 104, stk. 2, nr. 12, indgår ydelsen anden hjælp og støtte, som har til formål at afhjælpe følgerne af borgerens funktionsnedsættelse eller sociale problemer, i den foreslåede tilbudsvifte.

Den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 12, som indholdsmæssigt er ny i forhold til gældende ret, giver kommunalbestyrelsen mulighed for at yde støtte til nye typer af indsatser ud over dem, der er nævnt eksplicit i ser-

viceloven. Der kan f.eks. være tale om indsatser, som er tilkommet i kraft af den teknologiske udvikling, og som det ikke er muligt at yde med hjemmel i de øvrige bestemmelser i serviceloven. Det foreslås gjort til en betingelse for at kunne modtage indsatser efter den foreslåede § 104, stk. 2, nr. 12, at hjælpen har til formål at afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer.

Om målgruppen for den foreslåede ydelse og muligheden for hel eller delvis substitution henvises til de generelle bemærkninger ovenfor.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Forslaget til § 110 – kontant tilskud til ansættelse af hjælpere

Med forslaget til § 110, stk. 1, fastsættes det, at en borger med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde efter det foreslåede stk. 2 beslutte, at hjælpen fortsat skal gives som naturalhjælp eller udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer borgeren.

Ifølge det foreslåede stk. 3 er det en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende. I de situationer, hvor tilskudsmodtageren er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen ifølge det foreslåede stk. 4 tilbyde at varetage lønudbetalinger m.v.

Den foreslåede § 110 er med undtagelse af den indføjede henvisning til den foreslåede § 85 om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 95, stk. 2-5, om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere ved behov for mere end 20 timers personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. om ugen, og retstilstanden vedrørende denne ydelse, der følger af den nugældende § 95, stk. 2-5 videreføres dermed uændret med den foreslåede nyaffattede § 110. Krydshenvisningen til den foreslåede § 85 tydeliggør sammenhængen til personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., som også findes i gældende ret, men sammenhængen bliver uden henvisningen mindre klar med den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI, som indebærer en ændret opbygning af serviceloven.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Ydelsen er grundet dens særegne karakter ikke medtaget i den foreslåede tilbudsvifte, jf. forslaget til § 104 med bemærkninger. Dette betyder, at kommunalbestyrelsen ikke får mulighed for helt eller delvist at substituere kontant tilskud til ansættelse af hjælpere med anden hjælp efter reglerne om substitution, der foreslås indført i forhold til ydelser omfattet af den foreslåede tilbudsvifte.

Forslaget til § 111 - borgerstyret personlig assistance

Med forslaget til § 111, stk. 1, fastsættes, at kommunalbestyrelsen skal yde borgerstyret personlig assistance til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt med ganske særlig støtte til pleje, overvågning og ledsagelse. Hjælpen ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere. Kommunalbestyrelsen kan efter det foreslåede *stk. 2* tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere, der ikke er omfattet af personkredsen herfor, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at dette er den bedste mulighed for at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende hjælp for den pågældende.

Det er efter det foreslåede *stk. 3* en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

I de situationer, hvor borgeren eller en nærtstående er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen ifølge det foreslåede *stk. 4* tilbyde at varetage lønudbetaling m.v.

Den foreslåede § 111 er indholdsmæssigt i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 96 om borgerstyret personlig assistance, og retstilstanden vedrørende denne ydelse, der følger af den nugældende § 96, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 111. Den nugældende § 96, stk. 1, 1. pkt. er ikke medtaget i den foreslåede § 111, da dette pkt. ikke har noget selvstændigt indhold. Endvidere er der foretaget en sproglig omskrivning af stk. 1, hvorved beskrivelsen af personkredsen er rykket frem i bestemmelsens indledning ligesom ved de øvrige ydelser rettet mod voksne. Desuden bemærkes, at stk. 2 og 3 er byttet rundt i den foreslåede § 111 i sammenligning med gældende ret af hensyn til at samle målgruppebeskrivelserne i bestemmelsens indledende stykker.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Derimod foreslås ydelsen grundet dens særegne karakter ikke medtaget i den foreslåede tilbudsvifte, jf. forslaget til § 104 med bemærkninger. Dette betyder, at kommunalbestyrelsen ikke får mulighed for helt eller delvist at substituere borgerstyret personlig assistance med anden hjælp efter reglerne om substitution, der foreslås indført i forhold til ydelser omfattet af den foreslåede tilbudsvifte.

Forslaget til § 112 – udbetaling af tilskud

Med forslaget til § 112 fastsættes i *stk. 1*, at tilskud til ansættelse af hjælpere til udførelse af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., både hvor kommunalbestyrelsen beslutter at udbetale tilskuddet i stedet for at yde naturalhjælp, og i tilfælde, hvor borgeren har behov for mere end 20 timers hjælp om ugen, tilskud til borgerstyret personlig assistance og tilskud til ansættelse af hjælpere til afløsning/aflastning udbetales månedsvist forud. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan efter det foreslåede *stk. 2* fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens udmåling af tilskud og udbetaling og regulering af tilskud, regnskabsaflæggelse og tilbagebetaling af tilskud.

Den foreslåede nyaffattelse af § 112 er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 96 a om udmåling af tilskud, og retstilstanden, der følger af den nugældende § 96 a, videreføres dermed uændret med den foreslåede nyaffattede § 112. Dette gælder også for bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 112, *stk. 2*, og der foretages dermed ingen ændringer i forhold til bemyndigelsens omfang. Det bemærkes herved, at der med den foreslåede nyaffattelse af § 112, *stk. 2*, sker en samling af bemyndigelsesbestemmelserne i de nugældende § 96 a, *stk. 1* og *3*, hvilket udelukkende er af lovtekniske grunde.

Forslaget til § 113 – flytning til anden kommune

Med forslaget til § 113 fastsættes i *stk. 1*, at hvis en borger flytter fra en kommune, der udbetaler tilskud til ansættelse af hjælpere til udførelse af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., skal den hidtidige opholdskommune, uanset reglerne i § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fortsætte udbetalingen af tilskud, indtil den nye opholdskommune har truffet afgørelse i sagen. Har en kommune udbetalt tilskud, jf. det foreslåede *stk. 1*, har kommunen ifølge det foreslåede *stk. 2* krav på refusion herfor fra den nye opholdskommune. Refusionskravet omfatter tilskud, som den hidtidige opholdskommune har betalt efter borgerens flytning fra den tidligere opholdskommune og frem til datoen for den nye opholdskommunes afgørelse.

Den foreslåede nyaffattelse af § 113 er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 96 b om flytning til anden kommune for borgere med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance, og retstilstanden, der følger af den nugældende § 96 b, videreføres dermed uændret med den foreslåede nyaffattede § 113.

Forslaget til § 114 - dødsfald

Med forslaget til § 114 fastsættes det i *stk. 1*, at hvis en borger, der modtager tilskud til ansættelse af hjælpere til udførelse af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., både i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har besluttet at udbetale et tilskud i stedet for at yde naturalhjælp, og i de tilfælde, hvor borgeren har behov for mere end 20 timers hjælp om ugen, tilskud til borgerstyret personlig assistance eller tilskud til ansættelse af hjælpere til afløsning/aflastning, dør, bortfalder tilskuddet ved udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er sket. Kommunalbestyrelsen dækker efter det foreslåede *stk. 2* eventuelle udgifter til hjælpere i minimum en måned efter udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er sket. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan ifølge det foreslåede *stk. 3* fastsætte nærmere regler om udbetaling.

Den foreslåede nyaffattelse af § 114 er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 96 c om dødsfald for en borger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance, og retstilstanden, der følger af den nugældende § 96 c, videreføres dermed uændret med den foreslåede nyaffattede § 114. Dette gælder også for bemyndigelsesbestemmelsen i det foreslåede § 114, stk. 3, og der foretages dermed ingen ændringer i forhold til bemyndigelsens omfang.

Forslaget til § 115 - ledsagelse

Med forslaget til § 115 fastsættes i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til borgere under folkepensionsalderen, dog således at aldersgrænsen ikke kan blive mindre end 67 år. Ledsagelsen tilbydes til borgere, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Borgere, der er visiteret til ledsagelse før folkepensionsalderen, bevarer efter det foreslåede *stk. 2* retten til ledsagelse efter overgang til folkepension.

En borger, som er berettiget til ledsagelse, har ifølge det foreslåede *stk. 3* ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunalbestyrelsen skal godkende og ansætte den udpegede person. Der kan efter det foreslåede *stk. 4* normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse. Kommunalbestyrelsen kan efter det foreslåede *stk. 5* beslutte at tilbyde borgere, som er berettiget til ledsagelse, at få ydelsen udbetalt som et kontant tilskud til en ledsager, som de pågældende selv antager. Det er frivilligt for den berettigede at benytte tilbuddet.

Efter det foreslåede *stk. 6* kan modtageren opspare timer inden for en periode på 6 måneder. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer herfor. Modtagerens udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen kan ifølge det foreslåede *stk. 7* dækkes med et beløb på op til 837 kr. årligt. Beløbet ydes af kommunalbestyrelsen efter anmodning fra modtageren. Der kan efter det foreslåede *stk. 8* ikke ydes ledsagelse efter bestemmelsen om ledsagelse til borgere, der har borgerstyret personlig assistance. Ifølge det foreslåede *stk. 9* kan ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætte regler om betingelser for ledsageordningen.

Den foreslåede nyaffattelse af § 115 er med undtagelse af en ændret krydshenvisning som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede affattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 97 om ledsagelse, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 97, videreføres dermed uændret med den foreslåede nyaffattede § 115. Dette gælder også for bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 115, stk. 9, og der foretages dermed ingen ændringer i forhold til bemyndigelsens omfang.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Derimod foreslås ydelsen grundet dens særegne karakter ikke medtaget i den foreslåede tilbudsvifte, jf. forslaget til § 104 med bemærkninger. Dette betyder, at kommunalbestyrelsen ikke får mulighed for helt eller delvist at substituere ledsagelse med anden hjælp efter reglerne om substitution, der foreslås indført i forhold til ydelser omfattet af den foreslåede tilbudsvifte.

Forslaget til § 116 – kontaktperson til borgere med døvblindhed

Med forslaget til § 116 fastsættes det, at kommunalbestyrelsen i fornødent omfang skal tilbyde hjælp i form af en særlig kontaktperson til borgere, som er døvblinde.

Den foreslåede § 116 er i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 98 om kontaktperson til borgere med døvblindhed, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 98, videreføres dermed uændret.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Derimod foreslås ydelsen grundet dens særegne karakter ikke medtaget i den foreslåede tilbudsvifte, jf. forslaget til § 104 med bemærkninger. Dette betyder, at kommunalbestyrelsen ikke får mulighed for helt eller delvist at substituere kontaktperson til borgere med døvblindhed med anden hjælp efter reglerne om substitution, der foreslås indført i forhold til ydelser omfattet af den foreslåede tilbudsvifte.

Forslaget til § 117 – merudgifter ved den daglige livsførelse

Med forslaget til § 117 fastsættes i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i serviceloven.

Udmålingen af tilskuddet sker efter det foreslåede *stk. 2* på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for den enkelte, f.eks. merudgifter til individuel befordring, håndsækninger og fritidsaktiviteter. Tilskud til nødvendige merudgifter kan ifølge det foreslåede *stk. 3* ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 6.204 kr. pr. år svarende til 517 kr. pr. måned. Tilskuddet fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og rundes op til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Borgere, der modtager pension efter § 14 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., er efter det foreslåede *stk. 4* ikke berettiget til dækning af merudgifter, medmindre de tillige er bevilget kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter efter det foreslåede *stk. 5* regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til, og betingelserne herfor, herunder nærmere regler om personkredsen for merudgiftsydelsen.

Den foreslåede § 117 er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 100 om merudgifter ved den daglige livsførelse, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 100, videreføres dermed uændret.

Dette gælder også for bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 117, stk. 5, og der foretages dermed ingen ændringer i forhold til bemyndigelsens omfang. Det bemærkes herved, at bemyndigelsesbestemmelsen foreslås flyttet fra den nugældende bestemmelses stk. 4 til stk. 5 i den foreslåede nyaffattelse udelukkende af lovtekniske grunde.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103, hvor der særligt henvises til bemærkningerne om udredningens omfang og handleplanens omfang og form i sager om merudgifter ved den daglige livsførelse.

Ydelsen merudgifter ved den daglige livsførelse foreslås grundet dens særegne karakter derimod ikke medtaget i den foreslåede tilbudsvifte, jf. forslaget til § 104 med bemærkninger. Dette betyder, at kommunalbestyrelsen ikke får mulighed for helt eller delvist at substituere hjælp til dækning af merudgifter ved den daglige livsførelse med anden hjælp efter reglerne om substitution, der foreslås indført i forhold til ydelser omfattet af den foreslåede tilbudsvifte.

I forhold til kommunalbestyrelsens udmåling af hjælp til dækning af merudgifter skal det understreges, at der efter gældende ret, jf. også afsnit 2.6.1 i de almindelige bemærkninger, er mulighed for, at den enkelte kommunalbestyrelse selv eller i samarbejde med andre kommuner kan fastsætte standardbeløb for normalforbrug for f.eks. tøjvask, for el, vand og varme, f.eks. for enlige, husstande med to voksne og for familier osv. Standarderne vil kunne fastsættes for få forskellige kategorier, fx forskellige aldersintervaller og forskellige overordnede livssituationer. Den enkelte kommunalbestyrelse beslutter selv, hvor mange kategorier af standardbeløb for normalforbruget, den ønsker at fastsætte.

Det er frivilligt for kommunalbestyrelsen, om den vil tage udgangspunkt i standardbeløb, når den udmåler merudgiftsydelsen til borgeren.

Forslaget til § 118 – længerevarende botilbud

Med forslaget til § 118 fastsættes i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til borgere, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis. De længerevarende botilbud er ikke medtaget i tilbudsviften for at bevare adskillelsen mellem den bygningsmæssige ramme og den øvrige indsats til borgeren efter serviceloven.

Borgere, som modtager et længerevarende botilbud, og som ønsker at flytte til en anden kommune, har efter det foreslåede *stk. 2* ret til et tilsvarende tilbud i en anden kommune. Det er en forudsætning, at den pågældende opfylder betingelserne for at blive optaget i både fraflytningskommunen og tilflytningskom-

munen. Retten til frit valg omfatter ifølge det foreslåede *stk. 3* ret til, at ens ægtefælle, samlever eller registrerede partner fortsat kan indgå i husstanden. Hvis en borger ønsker, at en ægtefælle, samlever eller registreret partner fortsat skal indgå i husstanden, skal det længerevarende botilbud, der gives, være egnet til to personer. Hvis borgeren med handicap eller sindslidelse dør, har den efterlevende person ret til at blive boende.

Længerevarende botilbud er ifølge det foreslåede *stk. 4* ikke omfattet af lejelovgivningen. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter ifølge det foreslåede *stk. 5* nærmere regler om lejerrettigheder for beboere i længerevarende botilbud.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter efter det foreslåede *stk. 6* nærmere regler om betingelserne for at få tilbud om boform efter reglerne om frit valg. Efter det foreslåede *stk. 7* fastsætter ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold nærmere regler om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage borgere med bopæl på Færøerne og borgere med bopæl i Grønland i længerevarende botilbud.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter efter det foreslåede *stk. 8* regler om særlige sikkerhedsforanstaltninger i længerevarende botilbud og om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage borgere i længerevarende botilbud, når disse borgere efter retskendelse skal underkastes mentalundersøgelse, i henhold til dom eller kendelse skal anbringes i en boform for borgere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse, eller som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal anbringes i en boform for borgere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse.

De foreslåede § 118, stk. 1-3 og 6-8, er i ordlyden i det hele identiske med den nugældende servicelovs § 108 om længerevarende botilbud, mens de foreslåede § 118, stk. 4 og 5, i forhold til længerevarende botilbud med undtagelse af ændret henvisning som konsekvens af den ændrede opbygning af serviceloven som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI er identiske med den nugældende servicelovs § 111 om forholdet mellem lejelovgivningen og servicelovens botilbud. Den retstilstand, der følger af den nugældende §§ 108 og 111, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 118. Dette gælder også for bemyndigelsesbestemmelserne i de foreslåede § 118, stk. 5-8, og der foretages dermed ingen ændringer i forhold til bemyndigelsesernes omfang.

Da ydelsen foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 17, Vil den blive omfattet af den foreslåede pligt til udredning og det foreslåede krav om udarbejdelse af handleplan. Herom henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 102 og 103.

Derimod foreslås ydelsen grundet dens særegne karakter ikke medtaget i den foreslåede tilbudsvifte, jf. forslaget til § 104 med bemærkninger. Dette betyder, at kommunalbestyrelsen ikke får mulighed for helt eller delvist at substituere længerevarende botilbud med anden hjælp efter reglerne om substitution, der foreslås indført i forhold til ydelser omfattet af den foreslåede tilbudsvifte.

Forslaget til overskriften på afsnit VI

Det foreslås, at overskriften til afsnit VI ændres til "Almene tilbud, kvindekrisecentre, forsorgshjem og herberger m.v. og hjælp og støtte til pårørende". Herved gøres det klart, at de ydelser og tilbud, som foreslås medtaget i dette hovedafsnit, ikke er rettet specifikt mod borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, men derimod har karakter af mere generelle tilbud eller ydelser i form af hjælp og støtte til pårørende.

Forslaget til kapiteloverskriften på kapitel 18

Det foreslås, at overskriften til kapitel 18 ændres til "Almene tilbud, kvindekrisecentre og forsorgshjem og herberger m.v.". Dette kapitel (§§ 119-122 b) foreslås at indeholde ydelser i form af almene tilbud, kvindekrisecentre og forsorgshjem og herberger m.v., det vil sige tilbud, hvor målgrupperne er bredere end borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer.

Forslaget til § 119 – forebyggende hjemmebesøg

Med forslaget til § 119 fastsættes det i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 75 år, og som bor i kommunen. Kommunalbestyrelsen tilrettelægger efter det foreslåede *stk. 2* besøgene efter behov. Kommunalbestyrelsen skal dog tilbyde mindst ét årligt forebyggende hjemmebesøg. Kommunalbestyrelsen kan ifølge det foreslåede *stk. 3* vælge at undtage de borgere, som modtager både personlig pleje og praktisk hjælp efter bestemmelsen om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., fra ordningen om forebyggende hjemmebesøg. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan efter det foreslåede *stk. 4* i samarbejde med økonomi- og indenrigsministeren fastsætte regler om de kommunale forpligtelser i forhold til forebyggende hjemmebesøg, herunder om samordning med andre generelle kommunale forebyggende og aktiverende foranstaltninger.

Den foreslåede § 119 er med undtagelse af en ændret krydshenvisning som følge af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 79 a om forebyggende hjemmebesøg, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 79 a videreføres dermed uændret. Dette gælder også for bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 119, *stk. 4*, og der foretages dermed ingen ændringer i forhold til bemyndigelsens omfang.

Forslaget til § 120 - husvilde

Med forslaget til § 120 fastsættes det, at kommunalbestyrelsen skal anvise midlertidigt husly mod betaling, hvis en enlig eller en familie er husvild. Betalingen må ikke overstige lejeværdien af den beboelse, der anvises, eller den sædvanlige boligudgift på stedet for en enlig eller for en familie af denne størrelse.

Den foreslåede § 120 er i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 80 om husvilde, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 80, videreføres dermed uændret.

Forslaget til § 121 støtte- kontaktperson til borgere med bl.a. sindslidelser

Med forslaget til § 121 fastsættes det, at kommunalbestyrelsen sørger for tilbud om en støtte- kontaktperson til borgere med sindslidelser, til borgere med et stof- eller alkoholmisbrug og til borgere med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig.

Den foreslåede § 121 er i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 99 om støttekontaktperson til bl.a. borgere med sindslidelser, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 99, videreføres dermed uændret.

Forslaget til § 122 - kvindekrisecentre

Med forslaget til § 122 fastsættes det i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Kvinderne kan være ledsaget af børn, og de modtager under opholdet omsorg og støtte. Optagelse i boformen kan efter det foreslåede *stk. 2* ske anonymt ved egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder. Lederen træffer ifølge det foreslåede *stk. 3* afgørelse om optagelse.

Efter det foreslåede *stk. 4* skal kommunalbestyrelsen tilbyde støtte og vejledning fra en familierådgiver til kvinder med børn på kvindekrisecentre. Rådgivningen gives i forhold til bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen m.v. og skal understøtte de enkelte dele i kommunalbestyrelsens øvrige tilbud. Rådgivningen iværksættes, når forberedelsen til udflytning påbegyndes, og indtil kvinden og børnene er etableret i egen bolig. Kommunalbestyrelsen skal efter det foreslåede *stk. 5* tilbyde psykologbehandling til alle børn, som ledsager moderen under dennes ophold i kvindekrisecentre. Behandling skal have et omfang på mindst fire timer og op til ti timer afhængigt af barnets behov. Behandlingen skal udføres af en autoriseret psykolog. Pligten til at tilbyde psykologbehandling gælder uanset opholdets varighed. Tilbuddet skal iværksættes under selve opholdet eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Kvindekrisecentre er efter det foreslåede *stk. 6* ikke omfattet af lejelovgivningen.

De foreslåede § 122, stk. 1-5, er i ordlyden i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 109 om kvindekrisecentre, mens det foreslåede § 122, stk. 6, med undtagelse af en ændret henvisning som konsekvens af den ændrede opbygning af serviceloven som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i forhold til kvindekrisecentre er identisk med den nugældende servicelovs § 111, stk. 1, om forholdet mellem lejelovgivningen og botilbud efter serviceloven. Den retstilstand, der følger af de nugældende §§ 109 og 111, stk. 1, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 122.

Der skal gøres opmærksom på, at det i den foreslåede § 122 b foreslås, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde at udarbejde en handleplan til borgere med midlertidigt ophold i en boform efter den foreslåede § 122. Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 122 b med bemærkninger.

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at der samtidig med behandlingen af nærværende lovforslag i Folketinget er et lovforslag under behandling, lovforslag L xx, hvorved der bl.a. foreslås en udvidet og styrket indsats for kvinder på krisecentre og indførelse af orienteringspligt på kvindekrisecentre. De ændringer i bestemmelsen om kvindekrisecentre, som følger af en eventuel vedtagelse af dette lovforslag, vil få betydning for indholdet i den foreslåede § 122 i nærværende lovforslag.

Forslaget til § 122 a – forsorgshjem og herberger m.v.

Med forslaget til § 122 a fastsættes det i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til borgere med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og

som har behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp. Optagelse i forsorgshjem og herberger m.v. kan efter det foreslåede stk. 2 ske ved egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder. Lederen træffer ifølge det foreslåede stk. 3 afgørelse om optagelse. Forsorgshjem og herberger m.v. er efter det foreslåede stk. 4 ikke omfattet af lejelovgivningen.

De foreslåede § 122 a, stk. 1-3, er i ordlyden i det hele identiske med den nugældende servicelovs § 110 om forsorgshjem og herberger m.v., mens det foreslåede § 122 a, stk. 4, i forhold til forsorgshjem og herberger m.v. med undtagelse af en ændret henvisning som konsekvens af den ændrede opbygning af serviceloven som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI er identisk med den nugældende servicelovs § 111, stk. 1, om forholdet mellem lejelovgivningen og botilbud efter serviceloven. Den retstilstand, der følger af de nugældende §§ 110 og 111, stk. 1, videreføres dermed uændret.

Der skal gøres opmærksom på, at det i den foreslåede § 122 b foreslås, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde at udarbejde en handleplan til borgere med midlertidigt ophold i en boform efter den foreslåede § 122 a. Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 122 b med bemærkninger.

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at der samtidig med behandlingen af nærværende lovforslag i Folketinget er et lovforslag under behandling, lovforslag L xx, hvorved der bl.a. foreslås indførelse af orienteringspligt på forsorgshjem og herberger m.v. De ændringer i bestemmelsen om forsorgshjem og herberger m.v., som følger af en eventuel vedtagelse af dette lovforslag, vil få betydning for indholdet i den foreslåede § 122 a i nærværende lovforslag.

Forslaget til § 122 b – handleplaner for borgere med ophold i kvindekrisecentre, forsorgshjem og herberger m.v.

Med § 122 b foreslås det at videreføre den gældende handleplansbestemmelse efter servicelovens § 141, stk. 2, for målgrupperne i de foreslåede §§ 122 og 122 a, så kommunalbestyrelsen skal tilbyde at udarbejde en handleplan til disse borgere, når der er modtaget en orientering om optagelse af en borger i den pågældende boform. For § 122 gælder dog, at kvinder, der optages i tilbuddet, kan forblive anonyme under opholdet. Disse kvinder skal ligeledes have tilbud om en handleplan, men i de tilfælde, hvor kvinden ønsker at få udarbejdet en handleplan, samtidig med at hun ønsker at opretholde sin anonymitet over for kommunen, må det forventes, at handleplanen vil få en mere generel karakter. Såfremt borgeren tager imod tilbuddet om en handleplan, skal handleplanen udarbejdes efter de foreslåede stk. 2 og 3, hvoraf det følger, at handleplanen ikke skal være mere omfattende, end formålet tilsiger, at dens omfang og form skal tilpasses den enkeltes konkrete situation, og at den i det omfang, det findes relevant i det enkelte tilfælde, skal angive formålet med indsatsen, hvilken indsats, der er nødvendig for at opnå formålet, den forventede varighed af indsatsen samt andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v. Derudover følger det af det foreslåede stk. 4, at kommunalbestyrelsen skal udlevere relevante dele af handleplanen til den boform, som den borger, handleplanen vedrører, har taget midlertidigt ophold i.

For kvinder med midlertidigt ophold på et krisecenter kan det blandt andet være relevant, at handleplanen forholder sig til kvindens beskæftigelsessituation, mulighederne for at forbedre kvindens kontakt til hendes netværk m.v. For borgere med midlertidigt ophold på forsorgshjem, herberger m.v. kan det blandt andet

være relevant, at handleplanen forholder sig til borgerens behov for en støtte-kontaktperson med henblik på at motivere borgeren til at modtage en indsats i form af omfattende hjælp som f.eks. stofmisbrugsbehandling.

Om handleplaner for borgere, der modtager ydelser i form af omfattende hjælp efter det foreslåede kapitel 17, henvises til den foreslåede § 103 og bemærkningerne hertil.

Forslaget til kapiteloverskriften på kapitel 19

Det foreslås, at overskriften til kapitel 19 ændres til "Hjælp og støtte til pårørende m.m.". Dette kapitel (§§ 122 c-122 h) foreslås at indeholde en række ydelser i form af hjælp og støtte til pårørende til borgere med nedsat funktionsevne eller alvorlig, herunder uhelbredelig, sygdom. I forhold til ydelserne i det foreslåede kapitel 19 ydes hjælpen og støtten således til pårørende og ikke til borgeren med funktionsnedsættelse eller alvorlig sygdom.

Forslaget til § 122 c – afløsning/aflastning

Med forslaget til § 122 c fastsættes i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en borger med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at opgaverne i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt. I forbindelse med afgørelsen skal kommunalbestyrelsen efter det foreslåede *stk. 2* skriftligt oplyse om, hvilken hjælp der er bevilget. Kommunalbestyrelsen kan ved mindre, begunstigende justeringer i hjælpen undlade at fremsende en ny skriftlig oplysning herom til borgeren.

Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en borger, der har behov for hjælp i form af afløsning/aflastning, kan kommunalbestyrelsen i stedet efter det foreslåede *stk. 3* udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager. Det er ifølge *stk. 4* en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere til afløsning/aflastning, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

I de situationer, hvor tilskudsmodtageren er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen efter det foreslåede *stk. 5* tilbyde at varetage lønudbetalinger m.v.

Den foreslåede § 122 c, stk. 1, 1. pkt., er i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 84, stk. 1, om afløsning/aflastning, og den retstilstand vedrørende betingelserne for tildeling af denne ydelse, der følger af den nugældende § 84, stk. 1, videreføres dermed uændret med den foreslåede § 122 c, stk. 1, 1. pkt. Det bemærkes herved, at der uændret i forhold til gældende ret vil kunne ydes afløsning/aflastning til pårørende, der passer et barn, idet ydelsen afløsning/aflastning med den foreslåede nye opbygning af serviceloven foreslås medtaget i det foreslåede kapitel 19 om hjælp og støtte til pårørende.

Der henvises herudover til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11, om den foreslåede nyaffattelse af servicelovens § 44.

Den foreslåede § 122 c, stk. 1, 2. pkt., er med undtagelse af en ændret henvisning som konsekvens af den ændrede opbygning af serviceloven som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i forhold til opgaverne med afløsning/aflastning i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 87 om kommunalbestyrelsens forsyningsansvar, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 87, videreføres dermed uændret.

Det foreslåede § 122 c, stk. 2, er i forhold til kravene til afgørelser om afløsning/aflastning med undtagelse af en ændret henvisning som konsekvens af den ændrede opbygning af serviceloven som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 89 om kravene til afgørelsen, herunder ændringer, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 89, videreføres dermed uændret.

Den foreslåede § 122 c, stk. 3, er vedrørende kommunalbestyrelsens mulighed for at vælge at yde kontant tilskud til ansættelse af hjælpere til afløsning/aflastning i stedet for naturalhjælp med undtagelse af en ændret henvisning som konsekvens af den ændrede opbygning af serviceloven som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 95, stk. 1, om kontant tilskud, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 95, stk. 1, videreføres dermed uændret på dette område.

De foreslåede § 122 c, stk. 4 og 5, er med undtagelse af ændret henvisning som konsekvens af den ændrede opbygning af serviceloven som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i ordlyden i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 95, stk. 4 og 5, om betingelserne for at modtage kontant tilskud, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 95, stk. 4 og 5, videreføres dermed uændret med de foreslåede § 122 c, stk. 4 og 5, i forhold til betingelserne for at modtage kontant tilskud til ansættelse af hjælpere til afløsning/aflastning.

Forslaget til § 122 d – pasning af nærtstående med funktionsnedsættelse eller alvorlig sygdom

Med forslaget til § 122 d fastsættes i *stk. 1*, at en borger med tilknytning til arbejdsmarkedet, der ønsker at passe en nærtstående med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig, herunder uhelbredelig, lidelse i hjemmet, skal ansættes af kommunalbestyrelsen, når alternativet til pasning i hjemmet er døgnophold uden for hjemmet eller plejebehovet svarer til et fuldtidsarbejde, der er enighed mellem parterne om etablering af pasningsforholdet og kommunalbestyrelsen vurderer, at der ikke er afgørende hensyn, der taler imod, at det er den pågældende borger, der passer den nærtstående. Borgeren skal efter det foreslåede *stk. 2* ansættes af den kommune, hvor den nærtstående bor. Lønnen udgør 21.249 kr. om måneden. Der betales pensionsbidrag med i alt 12 pct., hvoraf de 4 pct. tilbageholdes i lønnen, mens arbejdsgiveren betaler 8 pct. af lønnen.

Borgeren kan ifølge det foreslåede *stk. 3* ansættes i indtil 6 måneder med henblik på at passe den nærtstående. Pasningsperioden kan forlænges med indtil 3 måneder, hvis særlige forhold taler herfor. Pasningen kan opdeles i perioder af hele måneder. Efter aftale med den arbejdsgiver, som har givet orlov til pasning af

en nærtstående, kan pasningen opdeles i kortere perioder. Pasningen kan deles af flere borgere, hvis de alle opfylder betingelserne for ansættelse. Hvis to eller flere borgere deles om pasningsordningen, kan den samlede aflønning efter det foreslåede *stk. 4* ikke overstige den aflønning, der nævnes i *stk. 2*. Lønnen udbetales forholdsmæssigt i forhold til delingen af pasningsordningen.

Der kan ifølge det foreslåede *stk. 5* ydes én pasningsordning til én funktionsnedsættelse eller én lidelse. Samme nærtstående kan dog blive omfattet af pasningsordningen igen, hvis der tilstøder den pågældende en anden type funktionsnedsættelse eller en anden lidelse, og hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Der indgås efter det foreslåede *stk. 6* en ansættelsesaftale mellem borgeren og kommunalbestyrelsen, hvor de nærmere vilkår i forbindelse med ansættelsesforholdet beskrives, herunder angivelse af, hvem den nærtstående er, periodens længde, arbejdsopgaverne, opsigelsesvarsler m.v. Hvis ansættelsen på grund af undskyldelige omstændigheder afbrydes i ansættelsesperioden, udbetaler kommunalbestyrelsen løn til den ansatte i 1 måned efter udgangen af den måned, hvor ophøret finder sted. Såfremt borgeren får et andet forsørgelsesgrundlag inden for denne periode, bortfalder kommunalbestyrelsens forpligtelse.

Den foreslåede § 122 d er indholdsmæssigt i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 118 om pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 118, videreføres dermed uændret.

Det bemærkes, at den ændrede formulering af den foreslåede § 122 d, *stk. 5*, sammenholdt med den nugældende § 118, *stk. 5*, alene er foretaget for at tydeliggøre retstilstanden, således at det præciseres, at samme funktionsnedsættelse eller samme lidelse giver ret til én pasningsordning. Dette gælder også i de tilfælde, hvor borgeren f.eks. er helbredt for sin lidelse, hvorefter lidelsen vender tilbage efter en periode. Her vil der ikke kunne ydes en ny pasningsordning ved lidelsens tilbagevenden.

Forslaget til § 122 e – pasning af døende

Med forslaget til § 122 e fastsættes i *stk. 1*, at borgere, som passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, efter ansøgning er berettiget til plejevederlag. Det er en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet. En arbejdsgiver, der yder løn til en ansat under dennes fravær fra arbejdet i forbindelse med pasning af en nærtstående, der er døende, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, er efter det foreslåede *stk. 2* berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag.

Den foreslåede § 122 e er med undtagelse af en ændret krydshenvisning som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 119 om pasning af døende, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 119, videreføres dermed uændret.

Forslaget til § 122 f – plejevederlagets størrelse

Med forslaget til § 122 f fastsættes det i *stk. 1*, at plejevederlag ved pasning af døende udgør 1,5 gange det dagpengebeløb, som modtageren i tilfælde af egen sygdom ville have ret til efter lov om sygedagpenge.

Selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke er tilmeldt den frivillige forsikring, eller som i henhold til den frivillige forsikring har ret til dagpenge fra tredje fraværsdag, kan få udbetalt plejevederlag fra første fraværsdag. Plejevederlaget kan ikke overstige den hidtidige indtægt, jf. § 47 i lov om sygedagpenge. Borgere, som ikke er berettiget til plejevederlag, får efter det foreslåede *stk. 2* udbetalt 14.684 kr. månedligt i plejevederlag. Borgere, som er berettiget til plejevederlag, kan vælge i stedet at få udbetalt et plejevederlag som anført i det foreslåede *stk. 2, 1. pkt.* Plejevederlaget kan i dette tilfælde ikke udbetales sammen med en anden offentlig forsørgelsesydelse. Hvis flere borgere deles om plejeopgaven, nedsættes beløbet svarende til den pågældendes forholdsmæssige andel af plejeopgaven.

Hvis flere borgere deles om plejeopgaven, kan det samlede plejevederlag ifølge det foreslåede *stk. 3* ikke overstige 1,5 gange det maksimale sygedagpengebeløb efter § 50, *stk. 1*, i lov om sygedagpenge. I ganske særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen efter det foreslåede *stk. 4* beslutte at yde plejevederlag med et højere beløb end anført i de foreslåede *stk. 1-3*.

Den foreslåede § 122 f er med undtagelse af en ændret krydshenvisning som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 120 om plejevederlag ved pasning af døende, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 120, videreføres dermed uændret.

Forslaget til § 122 g – ophør af plejevederlag

Med forslaget til § 122 g fastsættes i *stk. 1*, at retten til plejevederlag ophører ved plejeforholdets afslutning. Ved den plejkrævendes død bevares retten til plejevederlag i indtil 14 dage efter dødsfaldet. Den plejkrævendes indlæggelse af kortere varighed på sygehus eller lignende medfører ikke i sig selv bortfald af plejevederlag. Kommunalbestyrelsen kan undtagelsesvis efter det foreslåede *stk. 2* træffe afgørelse om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig.

Den foreslåede § 122 g er i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 121 om ophør af plejevederlag ved pasning af døende, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 121, videreføres dermed uændret.

Forslaget til § 122 h – sygeplejeartikler og lignende

Med forslaget til § 122 h fastsættes i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, kan yde hjælp til sygeplejeartikler og lign., når nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold passer en døende, kommunen varetager plejen helt eller delvis eller kommunalbestyrelsen yder tilskud til ansættelse af hjælpere, som familien selv antager, til udførelse af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., eller et hospice varetager plejen. Hjælpen ydes efter det foreslåede *stk. 2* uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold.

Den foreslåede § 122 h er med undtagelse af ændrede krydshenvisninger som konsekvens af den ændrede paragrafnummerering som følge af den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI i sin ordlyd i det hele identisk med den nugældende servicelovs § 122 om sygeplejeartikler og lignende, og den retstilstand, der følger af den nugældende § 122, videreføres dermed uændret.

Til nr. 16

Forslaget til § 124 a, 1. pkt., er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 124 a, 1. pkt. Det betyder, at servicelovens bestemmelser om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i §§ 125-137 uændret gælder for borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får en eller flere af de i bestemmelsen nævnte typer hjælp, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter §§ 125-129.

Til nr. 17

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 126 a er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 126 a. Det betyder, at kommunalbestyrelsen uændret undtagelsesvist for en afgrænset periode kan træffe afgørelse om at anvende fysisk magt i form af at fastholde en borger, hvis det må anses for en absolut nødvendighed for at varetage omsorgspligten i personlig hygiejne-situationer. Det skal samtidig gennem handleplanen søges sikret, at magtanvendelse i personlig hygiejne-situationer i fremtiden kan undgås.

Til nr. 18

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 130, nr. 2, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret kapitelinddeling, hvorved bestemmelserne om hjælp og pleje ikke længere findes i kapitel 16. Henvisningen til kapitel 16 foreslås derfor erstattet af en henvisning til de relevante bestemmelser om hjælp og pleje, således som disse vil være nummereret på baggrund af lovforslagets § 1, nr. 15.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 130, nr. 2. Det betyder, at der uændret som grundlag for kommunalbestyrelsens afgørelse om anvendelse af alarmsystemer, jf. § 125, om fastholdelse i hygiejnesituationer, jf. § 126 a, om tilbageholdelse i boligen, jf. § 127, og om anvendelse af stofseler, jf. § 128, bl.a. skal foreligge oplysninger om den socialpædagogiske hjælp og pleje, der har været iværksat før den påtænkte afgørelse om iværksættelse af foranstaltningerne.

Til nr. 19

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 131, stk. 2, nr. 3, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret kapitelinddeling, hvorved bestemmelserne om hjælp og pleje ikke længere findes i kapitel 16. Henvisningen til kapitel 16 foreslås derfor erstattet af en henvisning til de relevante bestemmelser om hjælp og pleje, således som disse vil være nummereret på baggrund af lovforslagets § 1, nr. 15.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 131, stk. 2, nr. 3. Det betyder, at kommunalbestyrelsens indstilling til statsforvaltningen om optagelse i særlige botil-

bud uden samtykke, jf. § 129, uændret bl.a. skal indeholde en redegørelse for den hjælp og pleje, der har været iværksat eller har været tilbudt borgeren eller familien, før indstilling om optagelse i særligt botilbud blev besluttet.

Til nr. 20

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 136, stk. 2, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI. Med den foreslåede nyaffattelse ind sættes to nyaffattede bestemmelser om handleplaner som §§ 103 og 122 b.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 136, stk. 2. Det betyder, at kommunalbestyrelsen uændret skal udarbejde handleplaner i overensstemmelse med bestemmelsen herom for borgere, for hvem der foretages foranstaltninger i form af magtanvendelse som nævnt i servicelovens § 136, stk. 1.

Til nr. 21

Forslaget til ændret henvisning i servicelovens § 137 d, stk. 1, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 137 d, stk. 1. Det betyder, at afgørelser om besøgsrestriktioner efter § 137 b, stk. 1, og § 137 c, stk. 2, uændret træffes på et møde i kommunalbestyrelsen eller i det stående udvalg, i kommuner med magistratsordning dog af det magistratsmedlem, som ydelser efter servicelovens bestemmelse om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. hører under.

Til nr. 22

Forslaget til ændret henvisning i § 137 e, stk. 1 og stk. 3, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 137 e, stk. 1 og stk. 3. Det betyder, at der uændret efter reglerne i servicelovens kapitel 24 a kan træffes afgørelse om indgreb over for borgere med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt i et længerevarende botilbud i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse. Endvidere betyder det, at kapitel 24 a om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. uændret ikke omfatter borgere, som bliver boende i bl.a. et længerevarende botilbud, efter at den strafferetlige foranstaltning er ophævet.

Til nr. 23

Forslaget til ændrede henvisninger i § 137 f, stk. 2, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 137 f, stk. 2. Det betyder, at lederen af bl.a. det længerevarende botilbud og lederens stedfortræder uændret kan træffe foreløbige afgørelser om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt og ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Foreløbige afgørelser kan træffes af ledere og ledes stedfortrædere bl.a. i botilbud, der drives af kommuner, regioner og private.

Til nr. 24

Forslaget til ændret henvisning i § 137 f, stk. 4, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 137 f, stk. 4. Det betyder, at indgreb efter servicelovens kapitel 24 a kan udføres af ansatte bl.a. i længerevarende botilbud, der drives af kommuner, regioner eller private.

Til nr. 25

Forslaget til ændret henvisning i § 137 h er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 137 h. Det betyder, at der uændret for anbragte i længerevarende botilbud uden retskendelse kan træffes afgørelse om undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Der skal altid delta-ge mindst to ansatte ved undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele.

Til nr. 26

Forslaget til ændret henvisning i § 137 i, stk. 1, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 137 i, stk. 1. Det betyder, at der uændret for anbragte i længerevarende botilbud uden retskendelse kan træffes afgørelse om inddragelse af effekter, der er i den anbragtes besiddelse, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Til nr. 27

Forslaget til ændret henvisning i § 137 j, stk. 1, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 137 j, stk. 1. Det betyder, at der uændret uden retskendelse kan træffes afgørelse om, at en anbragt i et længerevarende botilbud kan låses inde i sin bolig om natten i op til 8 timer i perioden mellem kl. 21.00 og 8.00, hvis der er nærliggende risiko for, at den anbragte ellers vil undvige fra botilbuddet.

Til nr. 28

Forslaget til ændrede henvisninger i § 137 m, stk. 1 og stk. 3, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 137 m, stk. 1 og stk. 3. Det betyder, at ethvert indgreb efter servicelovens kapitel 24 a, der er eller har været iværksat, uændret skal registreres straks. Registreringen indberettes straks af lederen af bl.a. det længerevarende botilbud eller lederens stedfortræder til den kommunalbestyrelse, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Endvidere betyder det, at lederen af bl.a. det længerevarende botilbud eller lederens stedfortræder uændret ved månedens udgang sammen med sine kommentarer skal indsende kopi af registreringerne af indgreb til den kommunalbestyrelse, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med tilbuddet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn. Ved indgreb, der er eller har været iværksat i et kommunalt eller regionalt tilbud, skal lederen eller dennes stedfortræder desuden orientere den kommunale eller regionale driftsherre om indgrebet.

Til nr. 29

Forslaget til ændret henvisning i § 140, stk. 7, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 13 og 14, hvorved tilbud om social stofmisbrugsbehandling til børn og unge foreslås flyttet til servicelovens § 52.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 140, stk. 7. Det betyder, at når en handleplan indebærer, at et barn eller en ung visiteres til et behandlingstilbud for stofmisbrugere, skal relevante dele af handleplanen uændret udleveres til tilbuddet.

Til nr. 30

Forslaget til ophævelse af § 141 er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI. Med den foreslåede nyaffattelse indsættes to nyaffattede bestemmelser om handleplaner som §§ 103 og 122 b. Herved bliver den nugældende bestemmelse om handleplaner i servicelovens § 141 overflødig.

Til nr. 31

Forslaget til ændret henvisning i § 151, stk. 1, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 151, stk. 1. Det betyder, at den stedlige kommune uændret har pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver i form af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., [rehabiliteringsforløb] og træning løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet herom og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. § 139.

Til nr. 32

Forslaget til ændrede henvisninger i § 151 c, stk. 1 og stk. 3, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 151 c, stk. 1 og stk. 3. Det betyder, at kommunalbestyrelsen uændret skal udarbejde og offentliggøre en tilsynspolitik for tilbud i form af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., som er omfattet af reglerne om frit valg af leverandør. Endvidere betyder det, at kommunalbestyrelsen uændret i tilslutning til beslutninger om serviceniveauet for tilbud i form af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. og om udarbejdelse af kvalitetsstandarder mindst én gang årligt skal følge op på tilsynspolitikken, herunder foretage de nødvendige justeringer.

Til nr. 33

Forslaget til ændret henvisning i § 161, stk. 1, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret kapitelinddeling, hvorved de i § 161, stk. 1, nævnte bestemmelser ikke længere findes i kapitel 16. Henvisningen til kapitel 16 foreslås derfor erstattet af en henvisning til de relevante bestemmelser, således som disse vil være nummereret på baggrund af lovforslagets § 1, nr. 15.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 161, stk. 1. Det betyder, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold uændret i en bekendtgørelse fastsætter regler om betaling for de i bestemmelsen nævnte tilbud og om beregnings- og indkomstgrundlaget for betalingen.

Til nr. 34

Forslaget til § 161, stk. 2, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 161, stk. 2. Det betyder, at der uændret kan opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger og til hjælp i form af afløsning/aflastning og midlertidige ophold til borgere med behov for omsorg og pleje, hvis borgeren ikke samtidig modtager hjælp i form af merudgiftsydelse ved forsørgelse af barn med funktionsnedsættelse eller indgribende lidelse, tabt arbejdsfortjeneste, borgerstyret personlig assistance eller hjælp til dækning af merudgifter ved den daglige livsførelse.

Til nr. 35

Forslaget til ændret henvisning i § 161, stk. 3, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 161, stk. 3. Det betyder, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold uændret fastsætter nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice, herunder om regulering af egenbetalingen.

Til nr. 36

Forslaget til ændrede henvisninger i § 163, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 163, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt. Det betyder, at de almindelige regler for hjælp efter serviceloven uændret gælder ved ophold i de nævnte boformer. Endvidere betyder det, at beboerne uændret betaler for ophold i de nævnte boformer.

Til nr. 37

Forslaget til ændret henvisning i § 163, stk. 2, 2. pkt., er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 163, stk. 2, 2. pkt. Det betyder, at for beboere i længerevarende botilbud fastsættes betalingen uændret med udgangspunkt i bygningens omkostninger.

Til nr. 38

Forslaget til ændret henvisning i § 163 a er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 163 a. Det betyder, at den kommune, der har anvist en lejer til en udslusningsbolig, jf. § 63 i lov om almene boliger m.v., uændret skal refundere lejeren forskellen mellem lejers udgifter til leje og andre pligtige pengeydelse fratrukket støtte efter lov om individuel boligstøtte og det beløb, som lejeren skulle have betalt i et midlertidigt botilbud eller et forsorgshjem og herberg m.v. Lejers udgifter til beboerindskud eller depositum indgår dog ikke i beregningen af refusionen. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter nærmere regler i en bekendtgørelse om de nævnte forhold.

Til nr. 39

Forslaget til ændrede henvisninger i § 165 a, stk. 1 og 2, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 165 a, stk. 1 og 2. Det betyder, at udbetaling af ydelser i form af tabt arbejdsfortjeneste, kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, borgerstyret personlig assistance og merudgifter ved den daglige livsførelse uændret ophører for borgere, som bevidst unddrager sig strafforfølgning her i landet i en række i loven nærmere angivne tilfælde. Endvidere betyder det, at udbetaling af ydelser i form af tabt arbejdsfortjeneste, kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, borgerstyret personlig assistance og merudgifter ved den daglige livsfø-

relse uændret ophører for borgere, som bevidst unddrager sig straffuldbyrdelse her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.

Til nr. 40

Forslaget til § 177, nr. 4, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Herudover indebærer den foreslåede nyaffattelse af § 177, nr. 4, en sproglig ændring, hvorved bestemmelsens beskrivelse af personkredsen for merudgiftsydelsen bringes i overensstemmelse med den beskrivelse, der fremgår af selve bestemmelsen om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Ifølge bestemmelsen om merudgifter ved den daglige livsførelse er det bl.a. en betingelse for ret til ydelsen, at borgeren har varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. I den nugældende formulering af § 177, nr. 4, er det tillige angivet i beskrivelsen af personkredsen, at funktionsnedsættelsen skal være betydelig. Med den foreslåede nyaffattelse af § 177, nr. 4, fjernes denne uoverensstemmelse, idet det ikke har været hensigten, at statsrefusion skal være begrænset til sager, hvor borgerens funktionsnedsættelse er såvel varig som betydelig.

Forslaget indebærer således ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til administrationen af den nugældende servicelovs § 177, nr. 4. Det betyder, at staten uændret refunderer 50 pct. af kommunens udgifter til merudgiftsydelsen.

Til nr. 41

Forslaget til ændret henvisning i § 177, nr. 5, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 177, nr. 5. Det betyder, at staten uændret refunderer 50 pct. af kommunens udgifter til kvindekrisecentre og forsorgshjem og herberger m.v., herunder udgifter til bistands-, støtte-, beskæftigelses- og aktivitetstilbud m.v. i forbindelse med boformen.

Til nr. 42

Forslaget til ændret henvisning i § 178, stk. 1, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 178, stk. 1. Det betyder, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold uændret kan bestemme, at udgifterne vedrørende kvindekrisecentre og forsorgshjem og herberger m.v., herunder udgifter til bistands-, støtte-, beskæftigelses- og aktivitetstilbud m.v. i forbindelse med boformen, i særlige tilfælde afholdes fuldt ud af staten enten i form af tilskud eller som rente- og afdragsfrit lån.

Til nr. 43

Forslaget til ændret henvisning i § 178, stk. 2, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 178, stk. 2. Det betyder, at ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold uændret kan bestemme, at udgifterne vedrørende beskæftigelses-, aktivitets- og samværstilbud for borgere med særlige sociale problemer i ganske særlige tilfælde afholdes fuldt ud af staten enten i form af tilskud eller som rente- og afdragsfrit lån.

Til nr. 44

Forslaget til ændret henvisning i § 181, stk. 2, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 181, stk. 2. Det betyder, at staten uændret fuldt ud afholder udgifter til hjælp i form af bl.a. borgerstyret personlig assistance, kontaktperson til borgere med døvblindhed og merudgifter ved den daglige livsførelse til udlændinge med bestemte i loven opregnede typer af opholdstilladelser.

Til nr. 45

Forslaget til ændret henvisning i § 182, stk. 4, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 182, stk. 4. Det betyder, at bl.a. beløbet til dækning af udgifter med tilknytning til ledsageordningen for voksne uændret reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb.

Til nr. 46

Den foreslåede nyaffattelse af § 182, stk. 4, 3. pkt., er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI. Ved nyaffattelsen sker der en opskrivning af de beløb, der er nævnt i de berørte bestemmelser, hvilket betyder, at det tidspunkt, hvor beløbet første gang skal reguleres, må ændres.

Til nr. 47

Forslaget til § 182, stk. 5 og 6, er en konsekvens af forslaget § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI. Den foreslåede nyaffattelse af afsnit V og VI indebærer, at bestemmelsen om støtte til køb af bil og bestemmelsen om merudgifter ved den daglige livsførelse ændrer kronologisk placering, således at bilstøttebestemmelsen placeres før merudgiftsbestemmelsen.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til de nugældende regler i servicelovens § 182 om regulering vedrørende henholdsvis støtte til køb af bil og merudgifter ved den daglige livsførelse. Det betyder, at det beløb, der er nævnt i bilstøttebestemmelsens stk. 2 uændret reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til

nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 1.000. Da det beløb, der er angivet i det foreslåede § 108, stk. 2, er i 2015-priser, er det tilføjet i den foreslåede nyaffattelse af § 182, stk. 5, at reguleringen skal foretages første gang den 1. januar 2016. Det betyder endvidere, at det beløb, der er nævnt i merudgiftsydelsesbestemmelsens stk. 3, 1. pkt., uændret reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb. Da det beløb, der er angivet i den foreslåede § 117, stk. 3, 1. pkt., er i 2015-priser, er det tilføjet i den foreslåede nyaffattelse af § 182, stk. 6, at reguleringen skal foretages første gang den 1. januar 2016.

Til nr. 48

Forslaget til ændret henvisning i § 182, stk. 7, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 182, stk. 7. Det betyder, at det beløb, der angiver lønnens størrelse i ordninger med pasning af nærtstående, uændret reguleres en gang årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket en tilpasningsprocent for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb.

Til nr. 49

Forslaget til ændret årstal i § 182, stk. 7, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI. Ved den foreslåede nyaffattelse af bestemmelsen om pasning af nærtstående med funktionsnedsættelse eller alvorlig sygdom, § 122 c, er størrelsen på lønnen i pasningsordningen angivet i 2015-priser. Reguleringen skal derfor finde sted første gang pr. 1. januar 2016, jf. den foreslåede ændring af årstallet i § 182, stk. 7.

Til nr. 50

Forslaget til ændret henvisning i § 182, stk. 8, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 182, stk. 8. Det betyder, at det beløb, der angiver plejevederlagets størrelse, uændret reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb.

Til nr. 51

Forslaget til ændret årstal i § 182, stk. 8, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI. Ved den foreslåede nyaffattelse af bestemmelsen om plejevederlag for pasning af døende, § 122 e, er størrelsen på plejevederlaget i pasningsordningen angivet i 2015-priser. Reguleringen skal derfor finde sted første gang pr. 1. januar 2016, jf. den foreslåede ændring af årstallet i § 182, stk. 8.

Til nr. 52

Forslaget til ændret henvisning i § 183, stk. 1, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende servicelovs § 183, stk. 1. Det betyder, at opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter bl.a. bilstøttere reglerne uændret foretages af Skat på grundlag af oplysninger for det senest afsluttede indkomstår. Opgørelsen anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

Til § 2

(Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område)

Til nr. 1

Forslaget til ændret henvisning i § 9, stk. 7, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 9, stk. 7, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at den oprindelige opholdskommune uændret har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, når denne kommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at borgeren i en anden kommune har fået ophold i bl.a. de nævnte botilbud.

Til nr. 2

Forslaget til ændret henvisning i § 9, stk. 8, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 9, stk. 8, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at den oprindelige opholdskommunes pligt til at yde hjælp efter serviceloven uændret består, så længe borgeren har ophold i det pågældende botilbud eller et tilsvarende botilbud. Pligten til at yde hjælp i anledning af en borgers ophold i et forsorgshjem og herberg m.v. består dog, indtil den pågældende har erhvervet ny opholdskommune.

Til nr. 3 og 4

Forslagene til ændrede henvisninger i § 9 b, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslagene indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 9 b, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at en borger, som opholder sig midlertidigt uden for opholdskommunen, uændret har ret til personlig og praktisk hjælp i den kommune, hvor borgeren midlertidigt opholder sig, når pågældende forud for det midlertidige ophold er blevet bevilget personlig og praktisk hjælp i opholdskommunen. Døende, for hvem der udbetales plejevederlag i en anden

kommune end opholdskommunen, har ret til personlig og praktisk hjælp i den kommune, hvor plejeforholdet finder sted, uanset om hjælp forud herfor er blevet bevilget af opholdskommunen.

Til nr. 5

Forslaget til ændret henvisning i § 9 b, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 9 b, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler og lign. uændret udbetales af den kommune, hvori plejeforholdet finder sted.

Til nr. 6

Forslaget til ændret henvisning i § 9 c, stk. 2, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 9 c, stk. 2, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at opholdskommunen uændret har ret til refusion, når den tidligere kommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at en borger får ophold i bl.a. et af de nævnte botilbud.

Til nr. 7

Forslaget til ændret henvisning i § 9 c, stk. 4, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 9 c, stk. 4, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at opholdskommunen uændret har ret til refusion, når en borger er flyttet til bl.a. et længerevarende botilbud i en anden kommune efter reglerne om frit valg af sådanne tilbud.

Til nr. 8

Forslaget til ændret henvisning i § 9 c, stk. 6, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 9 c, stk. 6, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at opholdskommunen uændret som hovedregel refunderer udgifter til personlig og praktisk hjælp under en borgers midlertidige ophold i en anden kommune.

Til nr. 9

Forslaget til ændret henvisning i § 9 c, stk. 6, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 9 c, stk. 6, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at opholdskommunen uændret som hovedregel refunderer udgifter til plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler og lign. under en borgers ophold i en anden kommune.

Til nr. 10

Forslaget til ændret henvisning i § 9 c, stk. 9, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 9 c, stk. 9, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at en tidligere opholdskommunes pligt til at yde refusion i anledning af en borgers ophold i et forsorghjem og herberg m.v. uændret består, indtil borgeren har erhvervet ny opholdskommune.

Til nr. 11

Forslaget til ændret henvisning i § 12 c i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret kapitelinddeling og paragrafnummerering, hvorved bestemmelserne om omsorgsopgaver m.v. i § 79 a og kapitel 16 får nye paragrafnumre og fordeles over flere kapitler.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 12 c i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at kommunalbestyrelser og sygehuse uændret til brug for tilrettelæggelsen af bl.a. de i bestemmelsen nævnte omsorgsopgaver m.v. kan udveksle oplysninger om indlæggelse på og udskrivning fra sygehuse af borgere i kommunen. Udvekslingen kan ske automatisk og uden borgerens samtykke.

Til nr. 12

Forslaget til ændret henvisning i § 16 a, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 16 a, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at kommunalbestyrelsen uændret fører et kriminalpræventivt tilsyn med borgere, som i henhold til dom eller kendelse eller som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal undergives tilsyn af de sociale myndigheder. Dette tilsyn føres af den kommune, der efter lov om retssikkerhed og administration på det sociale område har pligt til at yde hjælp til borgeren. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om ophold i et længerevarende botilbud.

Til nr. 13

Forslaget til ændret henvisning i § 57, nr. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret kapitelinddeling og paragrafnummerering, hvorved bestemmelserne om botilbud i kapitel 20 får nye paragrafnumre og ikke længere vil fremgå af samme kapitel.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 57, nr. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at 1 ankechef uændret bl.a. træffer beslutning om, hvorvidt klage over en afgørelse om de nævnte botilbud kan tillægges opsættende virkning.

Til nr. 14

Forslaget til ændret henvisning i § 72, stk. 4, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret kapitelinddeling og paragrafnummerering, hvorved bestemmelserne om botilbud i kapitel 20 får nye paragrafnumre og ikke længere vil fremgå af samme kapitel.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 72, stk. 4, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at Ankestyrelsen uændret efter begæring kan tillægge en klage over en afgørelse om de nævnte botilbud opsættende virkning.

Til nr. 15

Forslaget til ændret henvisning i § 72, stk. 8, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 72, stk. 8, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at Ankestyrelsen uændret ved afgørelser om støtte til køb af bil samtidig kan træffe afgørelse om bortfald af bevilling, opsigelse af lån m.v.

*Til § 3**(Lov om socialtilsyn)**Til nr. 1*

Forslaget til § 4, stk. 1, nr. 2, i lov om socialtilsyn er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 13-15, hvorved der bl.a. foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret opbygning og paragrafnummerering. Det foreslås, at bestemmelsen nyaffattes for at sikre korrekt sammenhæng i henvisningerne.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 4, stk. 1, nr. 2, i lov om socialtilsyn. Det betyder, at Socialtilsynet uændret godkender og fører driftsorienteret tilsyn med bl.a. de i bestemmelsen nævnte tilbud.

Til nr. 2

Forslaget til § 4, stk. 1, nr. 3, i lov om socialtilsyn er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 4, stk. 1, nr. 3, i lov om socialtilsyn. Det betyder, at Socialtilsynet uændret godkender og fører driftsorienteret tilsyn med de nævnte tilbud i en række i loven nærmere angivne tilfælde.

Til nr. 3

Forslaget til ændret henvisning i § 4, stk. 1, nr. 3, litra c, i lov om socialtilsyn er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 4, stk. 1, nr. 3, litra c, i lov om socialtilsyn. Det betyder, at Socialtilsynet uændret godkender og fører driftsorienteret tilsyn med bl.a. de i § 4, stk. 1, nr. 3, nævnte tilbud, når tilbuddet til beboerne i væsentligt omfang omfatter støtte i form af socialpædagogisk bistand.

Til § 4

(Lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling)

Til nr. 1

Forslaget til ændret henvisning i § 1, stk. 1, i lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 1, stk. 1, i lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling. Det betyder, at kommunalbestyrelsen uændret i forbindelse med tilbud om støtte til gravide stofmisbrugere i form af døgnophold i ovennævnte midlertidige botilbud skal tilbyde den gravide stofmisbruger at indgå en kontrakt om behandling for stofmisbrug med mulighed for tilbageholdelse.

Til nr. 2

Forslaget til ændret henvisning i § 2, stk. 1, i lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der foreslås en nyaffattelse af servicelovens afsnit V og VI, som indebærer en ændret paragrafnummerering.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende § 2, stk. 1, i lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling. Det betyder, at kommunalbestyrelsen uændret, hvis den har besluttet at anvende lovens bestemmelser på andre stofmisbrugere end gravide stofmisbrugere, i forbindelse med tilbud om støtte til disse stofmisbrugere i behandling i ovennævnte midlertidige botilbud, kan træffe beslutning om at tilbyde at indgå en kontrakt om behandling med mulighed for tilbageholdelse.

Til § xx

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2016.

I *stk. 2* foreslås det, at borgere, der modtager hjælp i henhold til en afgørelse truffet før det for loven foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt den 1. januar 2016, bevarer denne hjælp, indtil kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjælp efter de i dette lovforslag foreslåede ændrede regler i servicelovens afsnit V og VI. Det foreslås desuden, at kommunalbestyrelsens afgørelse skal være truffet senest den 1. januar 2018.

Med den foreslåede overgangsperiode på to år sikres det, at kommunalbestyrelsen får rimelig tid til at gennemføre overgangen til og vurdere alle borgere, der aktuelt modtager hjælp efter servicelovens nugældende regler, efter de foreslåede ændrede regler. Samtidig tages der med periodens længde hensyn til borgernes retssikkerhed og de almindelige forvaltningsretlige lighedsgrundsætninger, hvorefter ens tilfælde skal behandles lige. Disse hensyn tilsiger, at overgangsperioden ikke gøres uforholdsmæssigt lang.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov